

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

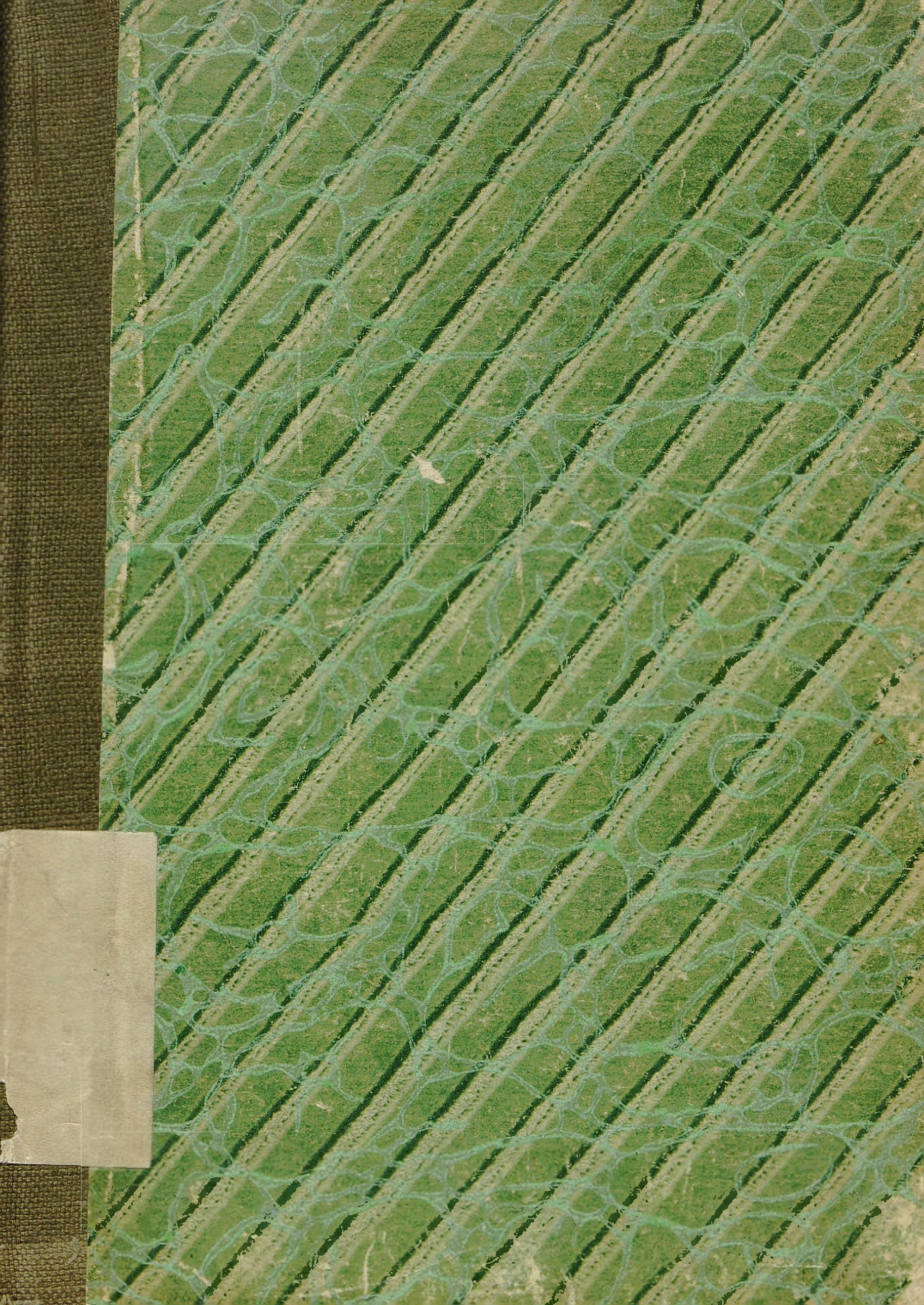
Colour Chart #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Centimetres

Inches

~~W. Brzechaczka~~

35 p. p.

Wyszkolenie strzeleckie piechoty.

PLANY LEKCJI DLA

kb., r. k. m. (l. k. m.), c. k. m. i br. tow.

37.50(15)

35

Spis treści.

	Str.
Ćwiczenia wstępne kb.	1
Ćwiczenia przygotowawcze do strzelań bojowych kb.	9
Strzelania bojowe kb.	24
Plan pogadank z instr. strzel. r. k. m.	53
Ćwiczenia wstępne r. k. m.	55
Strzelania szkolne r. k. m.	58
Ćwiczenia przygotowawcze do strzelań boj. r. k. m.	59
Strzelania bojowe r. k. m.	64
Ćwiczenia wstępne c. k. m.	66
Ćwiczenia przygotowawcze do strzelań bojowych c. k. m.	68
Ćwiczenia fizyczne c. k. m.	79
Strzelania szkolne c. k. m.	80
Strzelania bojowe c. k. m.	84
Ćwiczenia wstępne J. D.	92
Ćwiczenia przygotowawcze do strzelań bojowych J. D.	94
Strzelanie z moździerza J. D.	100

Wyszkolenie strzeleckie karabina powtarzalnego.

Ćwiczenia wstępne kb.

Podane powyżej lekcje nie są obliczone ściśle na jedną godzinę. Zależnie od czasu, ilości ludzi, ilości instruktorów, oraz sprzętu może d-ca komp. podaną lekcję przerobić w ciągu jednej lub kilku godzin, byle przerobił podany w lekcjach materiał. Może również lekcję powtórzyć, o ile uczniowie nie opanowali dostatecznie materiału w niej podanego.

Lekcja 1. A. Objaśnienie przyrządów celowniczych i pojęcia celowania. Objaśnienie linii celowania przy pomocy ramy celowniczej, ruchomego przyrządu celowniczego i małej tarczki. Uzniesienie linii celowania w przyrządzie (oko, szczerbina, muszka, cel).

Objaśnienie celowania na karabinie z wizografem (instruktor wycelowuje i każe uczniowi zobaczyć, potem instruktor wycelowuje na tarczę z kilkoma celami i każe wskazać uczniowi, w który punkt jest karabin wycelowany — odległość 10 m. — postawa siedząc za stołem).

B. a) Kilka dowolnych ruchów rąk i nóg.

b) Postawa spoczyni: kciuk lewej ręki podpira stan paska wskazującego prawej i usztywnia w ten sposób dwa pierwsze człony. Zgiąć palec wskazujący w stawie drugim.

c) Postawa spoczyni: prawą ręką wprzód rzuć. Krążyć dłońmi w prawo i lewo:

lewą ręką podtrzymać pod przegubem,
bez podtrzymywania.

d) Najpierw powolne potem szybkie kurczenie, oraz wyprostowywanie dłoni.

e) Głębokie wdechy i wydechy.

Lekcja 2. A. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Ćwiczenie celowania w punkt na odległość 10 m. stojąc:

a) Instruktor wycelowuje na jeden róg trójkąta i każde uczniowi podać punkt celowania (bez wizografu).

b) Uczeń sam wycelowuje karabin na wskazany przez instruktora cel. Instruktor sprawdza celowanie, wytyka błędy i każe je usunąć:

Obejmowanie szyjki kolby.

Postawa strzelecka leżąc.

Omówienie.

B. a) Kilka dowolnych ruchów rąk i nóg.

b) Naprzód powolne potem szybkie kurczenie, oraz wyprostowywanie dłoni.

c) Postawa spoczyn. Kciuk lewej ręki podpira drugi staw palca wskazującego prawej ręki — zginać go tylko w drugim stawie do kąta prostego.

d) Skurcze rąk: ręce z palcami wyprężonemi w dół, zwrócić dłońmi do przodu, łączyć wielkimi palcami na zewnątrz, przyczem łokcie cisnąć w dół do boku. Bezpośrednio po pierwszym ruchu, ugiąć szybko ręce w łokciach i stawach palców tak, by końce palców dotykały z boku stawu barkowego.

e) Głębokie wdechy i wydechy.

Lekcja 3. A. Nawiązanie do lekcji poprzedniej (powtórka obejmowania szyjki i postawy strzeleckiej leżąc).

Celowanie w punkt na odległ. 10 m. w postawie leżącej.

Składanie się siedząc za stołem.

Trójkąt błędów — odległ. 10 m. postawa leżąca.

B. a) Kilka dowolnych ruchów rąk i nóg.

b) Postawa spoczyn, przytrzymać palec wskazujący prawej ręki w stawie trzecim dwoma palcami lewej ręki t. j. kciukiem od dłoni, wskazującym z wierzchu. Zginać wskazujący prawej ręki w drugim stawie.

c) Zginać palec wskazujący prawej ręki naprzód, trzymając kciuk poziomo, potem pionowo.

d) Wciąganie karabina do dołka strzeleckiego w postawie strzeleckiej leżąc (kilka razy).

e) „W obie broń“ — na raz „na palce stań, w górę broń“, na dwa „przysiad wprzód broń“, na trzy „na palce stań, w górę broń“, na cztery „postawa w dół broń“.

f) Głębokie wdechy i wydechy.

Lekcja 4. A. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Celowanie w punkt kłęcząc — odległ. 20 mtr.

Składanie się leżąc.

Trójkąt błędów — odległ. 10 mtr. — w postawie leżącej (dokończenie):

Ściąganie spustu:

pokaz 1. — szybkie zgięcie palca powoduje wstrząśnienie całego ciała,

pokaz 2. — szarpnięcie spustu powoduje odchylenie wy-
lotu lufy,

a) Gimnastyka palca wskazującego.

b) Ćwiczenie brania pierwszego oporu — siedząc za sto-
łem (kb. oparty na worku z piaskiem).

c) Pokazanie istoty ściągania przez instruktora na palcu ucznia.

d) Uczeń wykonuje na palcu instruktora sposób ściągania.

e) Ściąganie spustu na kb. opartym na worku z piaskiem i naładowanym nabojem ćwiczebnym.

f) Ściąganie spustu przy równoczesnym wstrzymaniu oddechu.

B. a) W rozkroku stań — biodra chwyc.

Kark przęz — głowę w prawo zwróc — na wprost.

„ „ „ w lewo „ „ „

b) Chwyty karku: ręce z palcami wyprężonemi w dół, zwrócić dłońmi do przodu, następnie dłońmi zwróconemi do przodu, ramiona zgiąć i podnieść tak, by dłonie spoczywały na karku.

c) Rozkrok lewa ręka na odbiorze: podnoszenie ręki wyprostowanej z karabinem w przedłużeniu ręki (kb. ująć za szyjkę)

Na raz głęboki wdech, na dwa ręka w pion, na trzy wydech, na cztery wdech, na pięć opuścić rękę, na sześć wydech.

d) Głębokie wdechy i wydechy,

Lekcja 5. A. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Trójkąt błędów — odległ. 20 mtr. kłęcząc.

Postawa strzelecka kłęcząc.

Celowanie w punkt stojąc, odległ. 30 metr.

Ściąganie spustu.

B. a) Powtórka lekcji poprzedniej.

b) W rozkroku stań — ręce na biodra.

— kark przęz — głowę w dół skłoń — na wprost

„ „ „ w tył „ „

kark przęz — głowę w prawo zwróć, w dół skłoń

c) W rozkroku stań — lewa ręka na biodrze — prawa
ujmuje karabin za szyjkę, ręka ugięta w łokciu przylega do ciała.

Na raz wdech i wyprostowanie ręki przed siebie, na dwa
wydech, doprowadzić dłoń do położenia składu, na trzy wdech
i wyprostować rękę przed sobą, na cztery opuścić swobodnie,
ale wolno.

d) Głębokie wdechy i wydechy,

Lekcja 6. A. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Składanie się klęcząc.

Trójkąt błędów na odległ. 20 metr. klęcząc (dokonczenie)

Postawa strzelecka stojąc,

Celowanie w punkt leżąc — odległość 30 m.

Ściąganie spustu.

B. a) Ćwiczenia palca wskazującego jak w lekcji 3.

b) Postawa szermiercza — kroki wprzód, w tył. Zmiany
postawy.

c) Ciało w postawie strzeleckiej stojąc tylko lewą ręką na
biodrze, prawa ujmuje kb. za szyjkę, ręka ugięta w łokciu
przylega do ciała.

Na raz wdech i wyprostowanie ręki przed siebie, na dwa
wydech doprowadzić dłoń do położenia składu, na trzy zatrzy-
nać broń, wdech, uchwycić karabin lewą ręką, prawe ramię
wyprostować w bok, uchwycić kb. ręką prawą, lewe ramię na
biodra, wydech, na cztery wdech i wyprostować rękę przed
sobą, na pięć opuścić swobodnie ale wolno.

d) Głębokie wdechy i wydechy.

Lekcja 7. A. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Trójkąt błędów na odległ. 50 m. stojąc.

Składanie się stojąc z oparciem i z wolnej ręki.

Celowanie w punkt klęcząc 100 m.

Ściąganie spustu.

B. a) Powtórka lekcji poprzedniej.

b) Ciało w postawie strzeleckiej stojąc, lecz lewa ręka na biodrze, prawa ręka trzyma karabin pod celownikiem, zataczanie młynków nad głową.

c) Zataczanie młynków lecz ręką prawą trzymając karabin za szyjkę.

d) Głębokie wdechy i wydechy.

Lekcja 8. A. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Trojkat błędów na odległość 50 m. stojąc (dokończenie).

Celowanie ze złożeniem się:

a) uchwytwanie linii celu ze złożeniem w postawie siedzącej za stołem (poprawność celowania kontroluje instruktor przez szkło kontrolne).

b) Ćwiczenie utrzymania linii celowania w postawie leżąc, klęcząc, stojąc bez oparcia.

Ladowanie, rozładowanie i napełnianie magazynków leżąc, klęcząc, stojąc.

B. a) Powtórka lekcji poprzedniej.

b) Do oka broń—od oka broń, powtarzana kilka razy coraz szybciej.

c) Kurczenie dłoni jak w lekcji 1 d.

d) Skłony głowy jak w lekcji 5 b.

e) Głębokie oddechy.

Lekcja 9. A. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Nastawianie celownika.

Ćwiczenia połączone.

a) Pokaz wahania wylotu lufy.

b) Oddanie strzału nabojem ćwiczebnym siedząc za stołem na odległość 25 m. — kb. oparty na worku (jako cel kółko celownicze 4 cm.)

Składanie się do strzału podchwykowego w różnych kierunkach.

B. a) Dowolne ruchy rąk i nóg.

b) Jak w lekcji 4 c. — lecz z bagnetem na kb.

c) Ruchy w postawie szermierczej z bagnetem na kb.

d) Głębokie wdechy i wydechy.

Lekcja 10. A. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Ćwiczenie w uchwytowaniu punktu oddania:

a) Przy pomocy kozła strzeleckiego poruszanego przez instruktora w czasie celowania — pokaz.

b) Przy pomocy szkła kontrolnego oddanie strzału nabojem ćwiczebnymi na odległ. 25 mtr. leżąc z oparciem (skupienie).

Trójkąt błędów na 100 m. w postawie stojącej.

Celowanie w punkt stojąc 200 m. w masce gazowej (tarcze pierścieniowe z popiersiami).

B. a) Jak w lekcji 4-ej b.

b) Jak w lekcji 5-ej c. lecz z bagnetem na karabinie.

c) Głębokie oddechy.

Strzelanie śrutem I.—skupione, siedząc za stołem. Warunki — koło celownicze 2 cm. średnicy. — Wynik bardzo dobry, gdy 4 strzały obejmie koło o średnicy 4 cm., wynik dobry 6 cm.— wynik wystarczający 8 cm.

Lekcja 11. A. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Oddanie strzału nabojem ślepyrn na odległ. 25 m. w postawie kłęczącej z podparciem (2 strzały ślepe wmięszane między 3 naboje ćwiczebne).

Trójkąt błędów na 100 m. wprost w postawie stojącej (dokończenie).

B. a) Dowolne ruchy rąk i nóg.

b) Jak w lekcji 7 b. i c. — lecz z bagnetem na kb.

c) Głębokie wdechy.

Strzelanie śrutem II. dokończenie i ewent. poprawienie tych, którzy źle strzelali.

Lekcja 12. A. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Oddanie 5 strzałów nabojami ćwiczebnymi do tarczy pierścieniowej z głową na odległ. 100 m. stojąc z podparciem.

Trójkąt błędów na odległ. 200 m. kłęcząc.

Celowanie w punkt leżąc na odległ. 300 m. (tarcza pierścieniowa z popiersiem).

B. a) Powtórka lekcji poprzedniej.

b) Głęboki wdech, wstrzymanie oddechu jak długo kto może, potem wdech i kilka głębokich oddychów.

c) Składanie jak w lekcji 5. c. z celowaniem do celu na tarczy. — Instruktor kontroluje przez szkło kontrolne.

d) Głębokie wdechy i wydechy.

Strzelanie śrutem III — skupione leżąc bez podparcia— warunki jak w strzelaniu Nr. 1.

Lekcja 13. A. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Oddanie 8-miu (3+5) strzałów nabojem ćwiczebnym do tarczy na 200 m. (z popiersiem), leżąc z podparciem z uwzględnieniem doboru punktu celowania.

Trójkąt błędów na odległ. 200 m. klęcząc (dokończenie).

Ładowanie, rozładowanie, napełnianie magazynów w masce gazowej.

B. a) Powtórka lekcji poprzedniej.

b) Bieg w masce gazowej z karabinem — 50 mtr.

c) Głębokie wdechy i wydechy.

Strzelanie śrutem IV. — do tarczy 12-pierścieniowej o średnicy 2, 4, 6, 8 i t. d. cm. leżąc z podparciem, 3 strzały próbne + 5 ocenianych — odległ. 10 mtr. — warunek do spełnienia — trafne bez zera.

Lekcja 14. A. Ubiór ćwiczebnny z hełmem.

Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Oddanie 5-ciu strzałów nabojami ślepymi klęcząc bez oparcia na odległ. 300 m. do tarczy pierścieniowej z popiersiem w masce gazowej.

Trójkąt błędów na odległość 300 mtr. w postawie stojącej.

Ładowanie na szybkość.

B. a) Dowolne ruchy rąk i nóg.

b) Jak w lekcji 6: c. lecz z celowaniem i utrzymaniem linii celu.

c) Bieg w masce 100 m.

d) Głębokie wdechy i wydechy.

Strzelanie śrutem V. — do tarczy 12-pierścieniowej o średnicy 2, 4, 6, 8 i t. d. cm. leżąc bez podparcia — 5 strzałów — odległość 10 mtr. — warunek do spełnienia: trafne bez zera.

Lekcja 15. A. Ubiór polowy w pełnym rynsztunku.

Szybki ogień 5 strzałów nabojami ćwiczebnymi w 1 minucie leżąc z podparciem — odległ. 100 mtr. do trzech popiersi w odstępach 25 cm. (instruktor kontroluje dobre celowanie przez szkło kontrolne).

Trójkąt błędów na odległ. 300 m. stojąc (dokończenie)

B. a) Dowolne ruchy rąk i nóg.

b) Ciało w postawie zasadniczej, lecz lewa ręka na biodrze, prawa trzyma kb. za szyjkę, łokieć zgięty, oparty o ciało.

Na raz wdech, wzniesienie się na palcach i wyprostowanie ręki przed siebie, na dwa wydech, składanie się i przystad, na trzy wdech, podniesienie się na palce i wyprostowanie ręki przed siebie, na cztery wydech, do postawy.

c) Bieg w masce 150 m.

d) Głębokie wdechy i wydechy.

Strzelanie śrutem VI. — jak V-te — warunek do spełnienia 20 punktów bez zera.

Lekcja 16. A. Ubiór ćwiczebny z hełmem.

Strzały podchwytowe 4 leżąc, 3 kłęcząc, 3 stojąc ślepymi nabojami do popiersia ukazującego się na znak, na przeciąg 4-ch sekund 10 razy — odległość 100 m. Przerwy w wywołaniu celów po 4 sekundy.

Trójkąt błędów w masce gazowej na odległość 25 m. w postawie leżącej.

B. Punkt a) i b) z lekcji 15-ej w masce.

Głębokie wdechy i wydechy bez maski.

Strzelanie śrutem VII. — Do tarczy 12-pierścieniowej o średnicy 2, 4, 6, 8, i t. d. cm. leżąc z podparciem w masce gazowej — 5 strzałów — warunek do spełnienia 5 punktów, jedno zero dupuszczalne.

Strzelanie śrutem VIII. — Do tarczy 12-pierścieniowej kłęcząc — 5 strzałów — warunek do spełnienia: 18 bez zera.

(uwaga: 1) Przed rozpoczęciem ćwiczeń przeglądać broń i ładownice.

2) Przy strzelaniach śrutem, każdy żołnierz strzela przez cały czas z jednego karabina. Wpływ broni poznaje przy strzelaniach skupionych, oraz pierwszym strzelaniu do celu, którymi danymi posługuje się w dalszych strzelaniach.

Uwaga: Strzelanie szkolne przeprowadza się wedle instrukcji strzeleckiej kb. cz. I.

Strzelanie rozpocząć można już po ukończeniu kilku pierwszych lekcji i prowadzić stopniowo, poprzedzając każde strzelanie odpowiednim ćwiczeniem wstępnym.

Ćwiczenia przygotowawcze do strzelań bojowych kb.

I. Ćwiczenia przygotowawcze do strzelania przygotowawczego bojowego pojedynczego żołnierza.

Lekcja 1. A. Nauka wykorzystania terenu.

Dostosowanie postawy do obranego stanowiska, a mianowicie:

- a) skulonej z obu kolan,
- b) siedzącej,
- c) klęczącej,
- d) stojącej,
- e) leżącej — w różnych warunkach oświetlenia.

Oddanie 5 strzałów ślepych z dostosowaniem postawy, do celów małowidocznych, z których 3 są umieszczone nawprost, 2 z boku.

B. Celowanie do celów połowych rozmieszczonych wgląd od 50 do 200 m., wszcz 20 m. — z postaw wyżej wymienionych i w różnym oświetleniu.

Karabin oparty na przedpiersiu.

Przygotowanie ćwiczeń: Stanowiska wymienione pod A przygotować tak, aby zmuszały one do przyjęcia odpowiedniej postawy. Naprzeciw każdego stanowiska umieścić pozorujących a to: główkę na odległ. do 140 m., popiersie do 200 m. nieco zamaskowane. Pole obstrzału stanowisk w różnych kierunkach (raz pod słońce, raz z boku, raz z tyłu).

Wykonanie: Strzelcowi polecić zająć jedno stanowisko z wymienionych tak, by dostosował postawę; naprowadzając go do właściwej, pokazać cel, podać odległość i kazać oddać strzał.

Po oddaniu strzału omówić oddanie strzału pod względem składania się, celowania i ściągania spustu (zasadniczo należa-

łoby celować pod cel, uwzględnić jednak należy stosunek odległości celu do celownika, wpływ dnia — (wiatr i t. p.), oraz właściwości karabinu, które strzelec poznał przy przystrzeliwaniu, oraz strzelaniach szkolnych na odpowiednie odległości).

Strzelec oddaje każdy strzał z innego stanowiska i do innego celu, meldując punkt oddania. Instruktor kontroluje przez szkło kontrolne.

Do ćwiczenia B. umieścić główkę (tarcza) na odległości do 140 m. i popiersie (tarcza) do 200 m., kazać ułożyć kb. na przedpiersiu w postawie dostosowanej do stanowiska i wycelować, poczem skontrolować i omówić błędy.

Lekcja 2. A. Oddanie 5 strzałów w ograniczonym czasie do 5 celów ukazujących się na nieznannej odległości i w nieznanym miejscu pojawienia się, z których 3 są stałe, 2 ruchome (jeden posuwający się szybko w bok, drugi wprzód).

Cele rozmieszczone wgląd na 250 m., wszerek na 50 m.

Instruktor wskazuje odcinek, poczem strzelec obiera stanowisko, poprawia je łopatką, dostosowuje postawę, ładuje i obserwuje przedpole.

Do każdego zauważonego celu oddaje strzał i podaje zaraz po strzale odległość.

C e l e : popiersie na 180 m., głowa 120 m., kłęczący 230 m., biegnący w bok 250 m., pełzający 200 m.

Czas ukazywania się celów 15 sekund.

B. Celowanie do tych samych celów co w lekcji 1, lecz przed celowaniem wywołać u strzelca biegiem zmęczenie.

Lekcja 3. Oddanie 5 strzałów do celów o nieznanym miejscu pojawienia się i nieznannej odległości, z tego jeden strzał podchytowy.

Cele rozmieszczone wgląd na 350 m. — przy ćwiczeniu bagnet na karabinie.

Strzelec na stanowisku wyjściowym wykonuje na rozkaz skoki. W czasie skoku ukazuje się cel, który należy zwalczyć ogniem.

Przygotowanie i przeprowadzenie ćwiczenia: Rozmieścić na odcinku 350 m. głębokim i 50 m. szerokim 5 celów, a mianowicie: na odległość 50 m. grenadjer, na 200 m. popiersie; na 250 m. r. k. m.; na 300 m. biegnący wprzód i 300 m. c. k. m.

Cele wywoływane sygnałami (kolorowa chorągiewka) na przeciąg czasu 8 do 12 sekund w dowolnym porządku.

Strzelec po obraniu i poprawieniu stanowiska obserwuje odcinek, pokazujący się cel zwalczą strzałem, następnie na zapowiedź instruktora „skok” zabezpiecza karabin i przygotowuje się do skoku wciąż obserwując odcinek.

Na rozkaz instruktora „biegiem marsz” wykonuje strzelec skok wykorzystując teren. W czasie skoku wywołuje instruktor cel i zapowiada strzelcowi cel się ukazał, naco strzelec zatrzymuje się na upatrzonym przedtem nowym stanowisku, wyszukuje cel i oddaje strzał. Skoki możliwie krótkie. Jako ostatni cel wywołać grenadjera do strzału podchwykowego.

Po oddaniu każdego strzału strzelec podaje odległość.

B. Trójkąt błędów do figury stojącej na odległość 250 m. w masce gazowej w okopie, w postawie klęczącej.

Lekcja 4. A. Oddanie 5 strzałów w ograniczonym czasie do celów ukazujących się w nieznanym miejscu pojawienia się i na nieznaną odległość, z tego jeden strzał podchwykowy.

Całe ćwiczenie przerobić w masce gazowej.

Przygotowanie ćwiczenia: Rozmieścić na odcinku 250 m. głębokim i 60 m. szerokim 5 celów, z których jeden grenadjer z okopu na odległości 50 m., drugi biegnący szybko w bok odległość 250 m., trzeci klęczący odległ. 220 m., czwarty r. k. m. 180 m., piąty główka 140 m. Cele wywoływane chorągiewkami.

Przeprowadzenie ćwiczenia: Strzelec melduje się u instruktora z nałożoną maską gazową, z karabinem w prawej, z łopatką w lewej ręce. Instruktor wskazuje mu odcinek i stanowisko, które strzelec zajmuje i poprawia łopatką, obserwując przedpole. Cele wywołuje instruktor (w czasie poprawiania stanowiska) pojedynczo w dowolnej kolejności na przeciąg 10 do 15 sekund. Po oddaniu 3-ch strzałów każe strzelcowi wykonywać skoki jak w lekcji 3ej. W czasie 1-go skoku ukazuje się cel do strzału ze stanowiska (zwykłego), w czasie zaś drugiego skoku grenadjer do strzału podchwykowego.

B. Dokończenie trójkąta błędów z lekcji 3ej.

II. Ćwiczenia przygotowawcze do strzelania bojowego pojedynczego właściwego.

Lekcja 5. A. Wybór celów ze względu na pewny strzał.

Strzelec na stanowisku obranem przez siebie poprawia je i obserwuje odcinek 400 m. głęboki, 60 m. szeroki.

Kolejno ukazuje mu się 5 grup celów, po dwa (jeden bliżej, drugi dalej).

Do każdego celu strzelec ocenia odległość, osądza rozumując do którego celu opłaci się strzelać i do wybranego oddaje strzały nabojami ślepyimi (5 naboji).

Przygotowanie i przeprowadzenie ćwiczenia: Rozmieścić na odcinku 400 m. głębokim, 80 m. szerokim 5 grup celi po 2.

- 1 grupa — głowa 100 m., popiersie 240 m.,
- 2 „ — stojący 220 m. stojący 400 m.,
- 3 „ — głowa 150 m., głowa 240 m.,
- 4 „ — popiersie 240 m., popiersie 180 m.,
- 5 „ — popiersie 120 m., kłęczący 240 m.

Cele markowane przez żołnierzy lub też pokazywane tarcze z lejów. Czas pokazywania się celów tak długi, jak długo trzyma instruktor sygnał wywołujący ten cel. Strzelec spostrzegłszy cel, ocenia odległość, szybko decyduje się do którego celu odda strzał i zapowiada głośno widzę dwa cele „głowa 100 m. popiersie 240 m. strzelam do głowy“ i strzela. Po oddaniu strzału, instruktor omawia decyzję strzelca. Chociażby strzelec zapowiedział że strzela do celu do którego strzelać nie powinien, instruktorowi nie wolno absolutnie przed strzałem prowadzić dyskusji.

Instruktor poprawia błędy po oddaniu strzału.

Każdemu strzelcowi należy jeszcze przed zajęciem stanowiska dać proste i jasne założenie taktyczne.

Celę wywoływać w kolejności w myśl danego założenia.

Między jednym strzałem a drugim, strzelec poprawia stanowisko.

B. Ćwiczenia w oddawaniu strzału podchwykowego do celu (tarcza na odległość 50 m.)

Lekcja 6. A. Wybór celów ze względu na ważność taktyczną i niebezpieczeństwo.

Strzelec po otrzymaniu zadania obiera stanowisko, ulepsza je i obserwuje wskazany odcinek. Ukazują mu się kolejno cele przedstawiające natarcie nieprzyjaciela. Osadza, który z dwóch pokazanych celów jest ważniejszy czy to ze względu na niebezpieczeństwo, czy też ze względu na ważność celu w myśli założenia. Naboń 5. Celów 10.

Przygotowanie i przeprowadzenie ćwiczenia: Rozmieścić cele na odcinku 450 m. głębokim głębokim, a 50 m. szerokim a to:

I. C. k. m. 450 m. — biegnący wprzód 200 m.

II. R. k. m. 280 m., — Głowa 120 m.

III. Głowa 120 m., — biegnący w kierunku r. k. m. 150 m.

IV. Biegnący wprzód 200 m. — głowa 160 m.

V. C. k. m. 450 m. — r. k. m. 180 m.

Cele należy wywoływać w podanej powyżej kolejności.

Po wywołaniu i dostrzeżeniu celu strzelec melduje tylko, jakie cele widzi i szybko decyduje się, do którego celu strzelać. Po oddaniu strzału instruktor poprawia rozumowanie strzelca, ewentualnie chwali, o ile cel był dobrze wybrany.

Należy zwrócić uwagę na szybką decyzję strzelca.

Czas ukazywania się celów zależy od instruktora.

B. Pośredni trójkąt błędów do figury połowej (stojącej) na odległość 350 m. (karabin oparty na przedpiersiu).

Lekcja 7. A. 1. Cel: Nauka zachowania się 2-ch sąsiednich grenadjerów w obronie.

2. Założenie: Sekcja grenadjerska w obronie osłania własny r.k.m. Natarcie nieprzyjacielskie spodziewane w kierunku A.

Grenadjerzy X, Y, zajmują stanowiska w miejscu wskazanym oraz poprawia je. Reszta grenadjerów pozorowana.

B. Przygotowanie ćwiczenia: Rozmieścić w terenie następujące cele:

I. Popiersie 300 m. — biegnący 350 m.

II. Biegnący na 300 m. — głowa na 250 m.

III. Klęczący na 225 m — głowa na 200 m.

IV. R. k. m. na 300 m. — popiersie na 180 m.

V. Leżący w bok na 220 m. — popiersie na 150 m.

VI. Głowa na 130 m.—głowa na 100 m.—głowa na 70 m.

VII. Grenadjer z okopu na 40 m.—grenadjer z okopu na 35 m.

VIII. Grenadjer z okopu na 40 m.—grenadjer z okopu na 35 m.

Cele ukazują się w podanej kolejności I, II, III, i t. d. w ograniczonym czasie.

Przeprowadzenie. Grenadjerzy zajmują szybko stanowiska jeden obok drugiego i poprawiają je także, jeden z nich obserwuje przedpole, drugi okopuje się i naodwrot. Karabiny naładowane i zabezpieczone. W chwili ukazania się celów obserwujący pokazuje je szybko swemu sąsiadowi.

Rozpoczyna się wspólna praca obu grenadjerów, gdy jeden strzela, inny obserwuje i na odwrot.

Obaj rozumują, czy oddać strzał, czy nie, obaj dzielą cele między siebie.

Po okazaniu się celu Nr. IV. następuje chwilowa przerwa, którą wykorzystuje strzelec na dalsze poprawienie stanowiska tak jednak, by zawsze jeden obserwował przedpole.

Natarcie na bliską odległość odpierają obaj grenadjerzy strzelając równocześnie. Jeśli ukazują się r. k. m. wtedy również strzelają obaj. Do celu Nr. VII. oddają obaj po jednym strzale, do celu zaś Nr. VIII. rzucają po jednym granacie. Cel Nr. VIII. ukazują się szybko po zniknięciu Nr. VII. Po odparciu natarcia, strzelcy poprawiają dalej stanowisko, opuszczają je zaś dopiero na rozkaz instruktora.

5 naboi na strzelca.

B. Dokończenie trójkąta błędów z lekcji 6-ej

Lekcja 8. Dwaj strzelcy sekcji grenadjerskiej w ramach drużyny w natarciu na broniącą się drużynę nieprzyjacielską. r. k. m. własny pozorowany.

Na chwilowo zatrzymanem stanowisku strzelcy ulepszają je i w międzyczasie zwalczają cele ogniem, następnie zaś po zwalczeniu ich pod ogniem własnego r. k. m. (pozorowanego kółatką) wykonują samodzielnie skoki. W czasie skoków ukazują się cele, które należy zwalczyć odpowiednim ogniem.

Przygotowanie i przeprowadzenie ćwiczenia: Cele rozmieścić w logicznym porządku broniącej się drużyny nieprzyjacielskiej w pasie szerokości 50 mtr.; odległość gniazda 250 m. od stanowiska wyjściowego, a mianowicie 4 główki, 2 popiersia, r. k. m. Z tyłu za gniazdem w odległości 60 m. 1 biegnącego wprzód, drugiego w odległości 80 m.

Czas ukazywania się celu zależy od instruktora.

Cele wywoływać w poniżej podanej kolejności:

- I. Głowa i popiersie,
- II. Głowa i biegnący dalszy,
- III. Popiersie i r. k. m.
- IV. R. k. m. i biegnący bliższy.
- V. Głowa i głowa.

Po oddaniu przez strzelca strzału, wywołać ogień własnego r. k. m., przy wsparciu którego strzelcy posuwają się pojedynczo naprzód.

Cele swoim pojawieniem się stwarzają podstawę do oceny, czy są swem pojawieniem się ważniejsze taktycznie, lub niebezpieczniejsze. Strzelcy szybko się decydują i ostrzelują cele wspomagając się wzajemnie i współdziałając.

Lekcja 9. Dwaj strzelcy sekcji grenadjerskiej w ramach drużyny w odwrocie.

Drużyna strzelecka, broniąc się sama jedna przed szturmującym nieprzyjacielem otrzymała od d-cy plutonu rozkaz wycofania się na tylne stanowiska, wskazać R. k. m. (pozorowany) przesuwa się na nowe stanowisko w tyle. Dwaj strzelcy pozostali z sekcji grenadjerskiej osłaniają cofający się r. k. m. zwalczając I i II grupę celi nacierającego nieprzyjaciela, poczem pod osłoną r. k. m., (pozorować strzały,) własnego ognia wycofują się na linię r. k. m.

W czasie ich ruchu pokazują się cele, które grenadjery stosownie do umowy zwalczają.

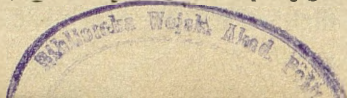
Cele rozmieszczone są w następującej kolejności i odległości podanej od stanowiska wyjściowego:

- I. Główka na 60 m. — główka na 80 m.
- II. pełzający wprzód na 80 m. — r. k. m. na 150 mtr.
- III. biegnący w odległości 80 m., głowa w odległ. 50 mtr.
- IV. główka na 60 m. — biegnący na 70 m.
- V. popiersie na 70 m. główka na 60 m.

Czas ukazywania się celów zależny od instruktora.

Lekcja 10. 1) Cel: Zachowanie się sekcji w obronie, nauka kierowania ogniem, karność ogniowej i współdziałania w ramach sekcji grenadjerskiej.

2) Założenie: Sekcja grenadjerska w obronie osłania własny r. k. m. Wobec spodziewanego natarcia nieprzyjacielskiego karabiny naladowane, bagnet na broni, granaty ręczne przyczo-

wane, maski gazowe w pogotowiu gazowym, obserwacja przed-
pola i poprawianie stanowisk.

3) **Przygotowania ćwiczenia:** Rozmieścić na odcinku 300 m. głębokim, 60 m. szerokim cele naśladujące natarcie nieprzyjacielskie, a to w ten sposób, by odcinek działania nieprzyjaciela był podzielony na trzy pasy 100 m. Na 500 m. umieścić c. k. m. W pasie od 200 do 300 m. umieścić kilka celów — głów — biegnących — kładzących.

W pasie od 100 do 200 m. popiersie, l. k. m. leżący w bok, głowy.

W pasie od 50 do 100 m. głowy, pełzające, grenadjerzy.

Manewr celów przygotować tak, by natarcie trwało 6 minut. Analogicznie do 3-ch pasów 100 m. podzielić natarcie na 3 fazy.

1 faza trwa 3 minuty — 2 faza 2 minuty — 3 faza 1 m.

Instruktor daje znak do rozpoczęcia faz odpowiednimi słowami.

L. k. m. i c. k. m. muszą być rzeczywiste, strzelające ślepo amunicją.

50 naboji na l. k. m., 60 naboji na c. k. m.

C. k. m. rozpoczyna strzelać w pierwszej fazie.

L. k. m. „ „ w drugiej fazie.

Oba karabiny maszynowe strzelają do ukazania się sygnału wywołującego 3-ą fazę z tem, że obsługa co pewien czas chwyta się. Cele pozorujące nieprzyjaciela po 2 naboje ślepe.

Zachowanie się celów takie, jak rzeczywistego nieprzyjaciela w natarciu.

Objaśnienie dowódcy sekcji przez instruktora w sposób polowy.

4) **Przeprowadzenie:** Każdy strzelec zwalcza samodzielnie cele, ukazujące się, współpracując z najbliższym sąsiadem, lub samodzielnie.

Dowódca sekcji daje rozkaz do rozpoczęcia ognia i kieruje nim w razie potrzeby, skupiając 2 lub 3 lub więcej karabinów.

Przed rozpoczęciem 3-ej fazy zapowiada instruktor atak gazowy, na co wszyscy wkładają maski gazowe i pozostają w nich aż do ukończenia ćwiczenia.

10 naboji na strzelca — sekcja w pełnym rynsztunku bojowym (w hełmach).

Po przeprowadzeniu ćwiczenia omówić.

Lekcja 11. 1) Cel: Zachowanie się sekcji grenadjerskiej w okresie szturm, nauka kierowania ogniem, karność ogniowej i współdziałania w ramach sekcji.

2) Przeprowadzenie: Sekcja grenadjerska w ramach drużyny w natarciu na punkt oporu dotarła bez strat do tego miejsca, zaś sekcja fizyljerska (pozorowana) tam (wskazać). Instruktor wskazuje w jakich miejscach była sekcja grenadjerska, poczem każdy grenadjer zajmuje wyznaczone mu przez instruktora miejsce. Po zajęciu stanowiska instruktor w roli drużynowego daje sekcyjnemu rozkaz i zadanie do wykonania. Zadanie streścić się ma do wyznaczenia drogi natarcia, oraz do określenia roli sekcji fizyljerskiej. Poczem natychmiast po wydaniu rozkazu, instruktor wywołuje manewr celów, sekcyjny zaś samodzielnie naciera na nieprzyjaciela, stosownie do tego, jaka wyłania się sytuacja. Instruktor raz lub dwa razy w roli drużynowego zapowiada przesunięcie się r. k. m.

Instruktor obserwuje zachowanie się sekcyjnego i strzelców i skoro uważa dany ruch strzelca za niewłaściwy, usuwa go z walki jako ранnego lub zabitego.

3) Rozmieszczenie celów: Umieścić w odległości 300 mtr. od stanowiska wyjściowego cele oznaczające w logicznym zestawieniu broniącą się drużynę nieprzyjacielską w ilości 1 r. k. m., 2 popiersia i 6 główek, ponadto z tyłu za gniazdem grupę celi 3-ch biegnących, 1 pełzającego, 2 popiersia, które przedstawia bądź biegnących z meldunkiem lub amunicją, bądź przeciwuderzających.

Z boku nacierającej sekcji umieścić na linii drużyny nieprzyjacielskiej dwie główki sąsiedniej drużyny nieprzyj., które zmuszą sekcyjnego do powzięcia decyzji celem zabezpieczenia się.

Ukazywanie się celów: ukazują się nierównomiernie:

I. faza: 1 r. k. m., 2 popiersia, 2 główki z gniazda, 1 biegnący i 1 popiersie z grupy tylnej.

II. faza: skoro sekcja zbliży się na odległość 180 m, ukazują się znowu nierównomiernie 1 r. k. m., 1 popiersie, trzy

inne główki z gniazda, jedna główka z sąsiedniego gniazda, która ukazuje się i znika na rozkaz instruktora zależnie od tego czy sekcja zwróciła na nią uwagę, 1 pelzający, 1 popiersie z tylnej grupy.

III. faza: przeprowadzenie samego szturm.

Skoro sekcja zbliży się na odległość 50 m. instruktor wywołuje 2 główki, 3 popiersia, rzucające granaty ręczne z gniazda.

Z chwilą wtargnięcia do stanowisk nieprzyj., 2-ch biegnących i 2 popiersia grupy przeciwuderzającej, oraz jedną główkę z sąsiedniego gniazda.

Na nieprzyj. r. k. m. 50 naboii ślepych, dla wszystkich główek nieprzyj. po 10 naboii ślepych.

4) Ilość naboii w sekcji: 15 na strzelca, 50 naboii ślepych na pozorowany r. k. m.

Sekcja w pełnym rynsztunku bojowym (w chelmach).

Po przeprowadzeniu ćwiczenie omówić.

Lekcja 12. 1) **Cel:** Kombinacja ruchu i ognia w natarciu drużyny — kierownictwo ogniem — zachowanie się strzelca w drużynie.

2) **Sytuacja wyjściowa:** Kompanja własna posuwając się w kierunku „X” rozczłonkowana otrzymała ogień z punktu oporu znajdującego się na 600 m. od nas i na skutek tego zatrzymała się za zasłoną, Drużyna własna c. k. m. otworzyła już ogień z miejsca „Z” (wskazać).

Drużyna znajduje się w 1-ej linii plutonu czołowego.

3) Po wyjaśnieniu założenia, drużyna kryje się za zasłoną i od tej chwili rozpoczyna się ćwiczenie.

Instruktor powoduje ogień własnego c. k. m. i nieprzyj. c. k. m., aby drużyna od razu weszła w sytuację. Następnie, jako d-ca plutonu wydaje rozkaz natarcia, wskazując kierunek natarcia i miejsce przypuszczalnego gniazda. Robi to w sposób polowy, poczem wstaje i obserwuje zachowanie się drużyny.

Po wydaniu rozkazu, drużyna ruszy naprzód. Z tą chwilą otwiera ogień nieprzyj. r. k. m. tylko w miarę, jak drużyna zbliża się. Rozpoczynają również ogień nieprzyj. kb., początkowo słaby, później coraz silniejszy.

Przy nieprzyj. r. k. m. znajduje się instruktor, drugi ewent. pomocnik, który obserwuje zachowanie się obu sekcji

i stosownie do tego dane znaki, na którą z sekcji strzela nieprzyj. r. k. m. Chorągiew żółta oznacza ogień skierowany na fizyljerów, chorągiew niebieska, ogień skierowany na grenadierów.

Drużyna posuwa się kombinując ruch z ogniem swego r. k. m. i c. k. m., oraz biorąc pod uwagę znaki dawane przez obserwatora.

W czasie posuwania się decyduje drużynowy, kiedy rozsyłać drużynę, a wreszcie skoro rozpoznał sytuację i teren przed sobą, decyduje czy przeprowadzi zwykłe natarcie, czy gniazdo, wyminie i zależnie od tego, po której stronie użyje sekcje grenadjerską.

Ćwiczenie kończy się, skoro drużyna doszła na odległość 250 mtr.

Sekcja fizyljerska postępuje w myśli wskazówek zawartych w ćwiczeniach przygotowawczych r. k. m.

Posiada etatową ilość skrzynek i taśm, amunicję rozdzieloną na wszystkie taśmy tak, aby skłaniało to do troski o zaopatrzenie.

Sekcja grenadjerska naciera w ten sposób, że poszczególni grenadjerzy zwalczają ogniem indywidualnie zagrażające im cele ewent. chwilowo przez r. k. m. nieostrzeliwane a groźne cele, jak również dla umożliwienia ruchu naprzód sekcji fizyljerskiej.

Grenadjerzy w natarciu współpracują z najbliższymi sąsiadami. Przy każdym zajęciu stanowiska natychmiastowo je poprawiają. Instruktor stosownie do znaków podawanych przez obserwatora, oraz swego uznania uzmysławia straty, usuwając pojedynczych strzelców z walki, jeżeli się źle zachowują lub zachowanie ich wynikało z złych zarządzeń drużynowego. Strata musi być rzeczywiście usprawiedliwiona ogniem nieprzyj.

Zorganizować skład amunicyjny plutonu.

4) Przygotowanie ćwiczenia: Umieścić na odległości 600 mtr. od stanowiska wyjściowego jeden r. k. m. i grupę strzelców tak, by cele stworzyły gniazdo oporu, oraz z tyłu kilku strzelców przedstawiających gońców i roznoszących amunicję.

Pozatem 1 c. k. m., który jednak nie jest przedmiotem natarcia. C. k. m., r. k. m. nieprzyj. po 50 naboji ślepych — strzelcy nieprzyj. po 10.

Manewr celi zorganizować tak, aby w miarę zbliżania się drużyny ogień stawał się coraz silniejszy, a miejscami słabł, zależnie od wydanych rozkazów ogniowych. Ogień r. k. m. nieprzyj. uzgodniony ze znakami, jakie podaje obserwator.

5) Ilość naboń w drużynie: 80 nb. do l. k. m., oraz 10 na każdego strzelca.

Pouczyć drużynę, co oznaczają znaki podawane przez obserwatora.

Lekcja 13. 1) Cel: Drużyna w okresie szturm.

Kierownictwo ogniem, zachowanie się strzelca, współpraca.

2) Sytuacja wyjściowa: Drużyna w ramach plutonu nacierала w kierunku X, na niezbyt dobrze znany punkt oporu. Doszedłszy na 450 m. okazało się, iż pluton znalazł się przed stosunkowo silnie umocnionym punktem. Wówczas d-ca plutonu wydał rozkaz drużynie zajęcia gniazda „Y”, na prawo względnie lewo druga drużyna ma zająć miejsce „Z”.

Drużyna k. m. z miejsca (wskazać) wspiera natarcie kompanji. W zmaganiu się ogniem drużyna doszła do tego miejsca i jest w ten sposób rozłożona. Tu instruktor wskazuje miejsce, poczem drużyna zajmuje je.

3) Przeprowadzenie: a) Instruktor wywołuje ogień nieprzyjacielski i manewr celi, zmuszając drużynowego do działania. Jak w ćwiczeniu poprzednim, obserwator przy r. k. m. nieprzyj. wskazuje na kogo strzela. Drużynowy wydaje rozkazy szturm, i uzgadnia ruch z ogniem. Skoro sekcja doszła na odległość 100 m. r. k. m. nieprzyj. sąsiedniego gniazda stara się przeszkodzić grenadjerom w wykonaniu szturm. Drużynowy skierowuje sam ogień swego r. k. m. Na skutek tego, że punkt nieprzyj. posiada dużo strat, grenadjerzy wdzierają się w stanowiska nieprzyjacielskie, zwalczając przeszkody ogniem indywidualnym kb. i gran. ręczn. R. k. m., który posuwał się dotąd dopóki mógł, z chwilą wtargnięcia grenadjerów przesuwa się szybko na zdobyte stanowisko czuwając nad sytuacją.

Natychmiast po wtargnięciu grenadjerów nieprzyjaciel lokalnem przeciwuderzeniem stara się odzyskać utracone stanowisko. Tak r. k. m., jak i grenadjerzy muszą już być gotowi przeciwuderzenie zniszczyć.

b) Instruktor uzmysławia straty, usuwając pojedynczych strzelców z walki, jeżeli źle się zachowali, lub zachowanie ich wynikało ze złych zarządzeń drużynowego. Strata musi być oczywiście usprawiedliwioną ogniem nieprzyjacielskim.

Sekcja fizyljerska musi posiadać sprzęt etatowy, ilość amunicji rozłożona na wszystkie taśmy tak, by wewnątrz sekcji fizyljerskiej istniała potrzeby dostarczenia amunicji.

W miejscu oznaczonym chorągiewką pozorować skład amunicyjny plutonu.

4) **Przygotowanie ćwiczenia:** Na odległość 350 m. od stanowiska wyjściowego umieścić cele tak, aby stworzyły gniazdo oporu drużyny nieprzyj. r. k. m. Z tyłu kilku biegnących, przedstawiających bądź gońców, bądź przeciwuderzenie.

W pobliżu na sąsiednim punkcie z przeciwnej strony nacierającej sekcji grenadjerskiej nieprzyjacielski r. k. m. Zaś od strony sekcji grenadjerskiej jedną główkę, która w czasie samego wdzierania się sekcji w stanowiska, ukazuje się, zmuszając grenadjerów do odpowiedniego reagowania.

R. k. m. nieprzyj. pozorowane amunicją ślepą po 50 naboł.

Tarczowi z główkami po 15 naboł.

Manewr tarcz musi uwzględniać początkowo ogień nieprzyj. silny, stopniowo malejący, zależnie od dobrze wydanych rozkazów ogniowych.

5) **Ilość naboł dla drużyny:** R. k. m. 80 naboł. Każdy strzelec 10 naboł.

Lekcja 14. 1) **Cel:** Drużyna odłączająca się od nieprzyjaciela. Kierownictwo ogniem, współpraca między obu sekcjami, zachowanie się pojedynczych strzelców.

2) **Założenie:** Pluton zajmujący punkt oporu w strefie przesłaniania wycofuje się w tył drogą X, do miejsca Y. Drużyna ma rozkaz osłonić cofanie się plutonu, poczem ma się odłączyć od nieprzyjaciela.

3) **Wykonanie:** I. faza. Instruktor każe zająć drużynie stanowisko, poczem powoduje ukazywanie się nacierającego nieprzyjaciela. Drużyna ogniem broni się. W czasie tego instruktor w roli dowódcy plutonu wydaje rozkaz osłonięcia

cofającego się plutonu aż do chwili, kiedy pluton znajdzie się w miejscu „Y”, poczem drużyna ma się od nieprzyjaciela odłączyć.

II faza. Pozorujący pluton cofa się, drużynowy zaś kieruje ogniem mając na widoku osłonę cofającego się plutonu.

III faza. Skoro pluton zajmie swe stanowisko, drużynowy wycofuje sekcję fizyljerską pod osłoną grenadjerów, a później grenadjer. pod osłoną fizyljerską.

IV faza. Skok sekcji fizyljerskiej ma być duży. Skoki grenadjerskie pojedyncze, przyczem daleko idąca współpraca.

4) Przygotowanie ćwiczenia: Rozmieścić cele naśladujące nieprzyj. natarcie w sile 2 r. k. m., jednego l. k. m. i 16 różnych celów w pasie o głębokości 500 m., szerokości 120 m.

I faza: w pasie między 500 — 350 m. l. k. m., jeden r. k. m., przebiegający, popiersia.

II faza: między 350 a 200 m. dwa r. k. m., przebiegający, pełzający, popiersia, główki.

III faza: między 250 a 150 m. r. k. m., pełzający, główka, popiersie.

IV faza: l. k. m. na 350 m., r. k. m. na 200 m., pozatem w pasie 150 m. a 50 m. popiersia, pełzający, główki, grenadj. „V. B.”.

L. k. m., r. k. m. nieprzyj. po 50 naboju ślepych, strzelcy po 10.

5) Ilość naboju dla drużyny: na r. k. m. 80 naboju, na strzelców po 20 naboju.

Lekcja 15. 1) **Cel:** Ćwiczenie plutonu względnie dla podoficerów półplutonu (patrz uwaga) w natarciu, współdziałanie drużyn w natarciu — koordynowanie ich działania przez d-cę plutonu — kierowanie ogniem — utrzymywanie łączności — podawanie rozkazów — uzupełnianie amunicji — współdziałanie z c. k. m.

2) **Założenie:** Kompanja własna ma natrzeć na punkt oporu znajdujący się 700 m. od nas w kierunku „X”. Skrzydła oparte. Sąsiedzi pozorowani przez strzelców z chorągiewkami jedynie dla ograniczenia strefy działania plutonu. W miejscu „X” znajduje się punkt oporu nieprzyjacielskiego, który ma zająć pluton.

Ćwiczeniem kieruje d-ca kompanii.

3) **Wykonanie:** Dowódca plutonu od chwili otrzymania zadania działa samodzielnie i decyduje ugrupowanie plutonu, oraz kieruje manewrem według swego planu.

Przy drużynach czołowych znajdują się oficerowie instruktorowie jako sędziowie, którzy notują uwagi, oraz usuwają tych, którzy według ich zdania w warunkach normalnych byłiby ranni lub zabici. Pasy ostrzeliwane przez ogień artyl., broni tow., oraz k. m. oznaczone są wstążkami. Oddział zna co oznacza dany kolor wstążki i musi natychmiast reagować. W przeciwnym razie sędzia usuwa pewną ilość strzelców jako zabitych lub rannych.

W momencie natknięcia się oddziału na wstążkę oznaczającą ogień k. m., musi kierownik wywołać ogień ślepy.

Na widok wstążek mających znaczenie dla walki całego plutonu, musi działać nie tylko drużynowy, ale i d-ca plutonu. Wskutek tego ze swej strony kierownik ćwiczenia powoduje również usunięcie pewnych ludzi, którzy ucierpieli na skutek nie wydania zarządzeń przez d-cę plutonu, względnie wydania złych zarządzeń.

Ćwiczenie zakończyć, skoro czołowe oddziały plutonu osiągną odległość 60 m. nieprzyj. stanowisk. Dla zorientowania się w sytuacji drużyny na chwilę zatrzymują się na osiągniętych miejscach.

4) **Przygotowanie ćwiczenia:** Obsadę nieprzyj. punktu oporu pozorować przez tarczowych — około dwu drużyn, oraz w pewnym miejscu drużynę k. m. Ogień nabojami ślepymi. Ogień nieprzyjacielski — jak w ćwiczeniu 12-em staje się coraz silniejszy w miarę zbliżania się plutonu, miejscami słabnie na skutek dobrych rozkazów ogniowych nacierającej jednostki. Dlatego kierownik musi umówić się z tarczowymi co do odpowiednich znaków.

Sposób posługiwania się wstążkami omówi się specjalnie.

5) Ślepa amunicja 80 naboł na r. k. m. i c. k. m. po 20 naboł na strzelca.

Uwaga: Podoficerowie przechodzą ćwiczenia półplutonu. Założenie to samo, tylko kierownik ćwiczenia w roli d-cy plutonu wydaje rozkaz d-cy półplutonu pewnej linii bardziej ścisły.

Uwaga: Przed każdą lekcją ćwiczeń strzeleckich przygotowawczych należy przerobić odpowiednie ćwiczenia strzeleckiego opanowania terenu lub oceny odległości, przynajmniej z jednym uczniem.

Strzelanie bojowe kb.

Strzelanie bojowe pojedyncze przygotowawcze.

Strzelanie przygotowawcze do bojowego kb. Nr. 1.

A. **Cel:** Oddanie 5 strzałów w ograniczonym czasie do celów polowych ukazujących się na nieznaną odległość i w nieznanem miejscu pojawienia się.

B. **Przeprowadzenie:** Strzelec obiera na oznaczonym odcinku stanowisko, zajmuje je i poprawia, dostosowuje postawę i obserwuje wskazany odcinek.

Do każdego zauważonego celu oddaje strzał i podaje odległość. Naboń 5. Celów 5, rozmieszczonych na odcinku 70 m. głębokim i 30 m, szerokim — odległość od stanowiska 200 do 300 mtr. Cele wywołuje instruktor w dowolnym porządku. Celów, których uczeń nie spostrzegł, nie wywoływać powtórnie.

W razie niewypału, cel powtórnie wywołać.

W czasie oddawania strzału, instruktor nie poprawia strzelca, nie zwraca mu żadnych uwag, lecz po odbyciu całego strzelania omawia krótko błędy składania się, celowania, ściągania spustu, oraz błędy w ocenie odległości.

W razie niewłaściwego zachowania się strzelca które zagrożałoby niebezpieczeństwo, wkracza instruktor przerywając ogień.

C. Cele:

Nr. celu	Określenie	Czas	Odległość	Wywoływanie
I.	klęczący	15 sek.	225 m.	koło białe
II.	r. k. m.	10 „	280 m.	„ czarne
III.	popiersie	12 „	200 m.	trójkąt biały
IV.	stojący	12 „	200 m.	„ czarny
V.	leżący w bok	12 „	180 m.	krzyż czarny

Strzelanie przygot. do bojowego kb. Nr. 2.

A. **Cel:** Oddanie 5 strzałów w ograniczonym czasie do celów polowych ukazujących się na nieznaną odległość i nieznanem miejscu. Z tych trzy ruchome.

B. **Przeprowadzenie:** — jak w strzelaniu 1-em.

C. **Cele.**

Nr. celu	Określenie	Czas	Odległość	Znaki
I.	Popiersie pełzające na sankach wprzód	15 sek	200 m.	koło białe
II.	Biegnący na sankach w bok	15 sek.	280 m.	koło czarne.
III.	Popiersie pełzające na sankach w bok	15 „	180 „	trójkąt biały.
IV.	Główka	8 „	80 „	trójkąt czarny.
V.	Główka	8 „	120 „	krzyż czarny.

Strzelanie bojowe kb. Nr. 3.

A. **Cel:** Oddanie 5 strzałów do celów ukazujących się na nieznannej odległości i nieznanem miejscu pojawienia się, z których jeden cel w ruchu. Strzelec w ruchu, częściowo w masce.

B. **Przeprowadzenie:** Strzelec na stanowisku przez siebie obranem i poprawionem, w masce, oddaje do ukazującego się celu strzał, po strzale podaje odległość i na rozkaz wykonuje skok. W czasie skoku pokazuje mu się cel, o czym zawiadamia go instruktor awizem „cel się ukazał“, na co strzelec zatrzymuje się na nowem stanowisku i oddaje strzał do zauważonego celu. Strzelec obserwuje przedpole w czasie skoku, aby mógł cel pojawiający się szybko odnaleźć.

Po drugim strzale rozkazuje instruktor maskę zdjąć i dalej wykonywać skoki. Przy ostatnim skoku ukazuje się na odległości 15 — 20 m. grenadjer z okopu, do którego strzelec w postawie stojącej oddaje strzał podchwytowy.

Instruktor wywołuje cele w podanej poniżej kolejności, po każdym strzale zapowiada strzelcowy „skok“, na co strzelec zabezpiecza i przygotowuje się do skoku, wciąż obserwując przedpole, „biegiem marsz“ na co strzelec biegnie do przedtem upatrzonego stanowiska, wciąż obserwując odcinek. W razie niespostrzeżenia celu i nieoddania strzału, celu powtórnie nie wywoływać.

Po oddaniu strzału do grenadjera, strzelec zajmuje stanowisko i ulepsza je łopatką, dopiero na rozkaz instruktora

„przerwij ogień“ „rozładuj“ powstaje i rozładowuje kb., zwrócony w kierunku osi strzału.

Cel do strzału podchwytywego wywołać równocześnie z rozkazem do skoku.

Zwrócić uwagę na zabezpieczenie kb. przed każdym skokiem i na ciągłą obserwację odcinka przez strzelca, jak też na wzorowe oddanie każdego strzału.

Po każdym strzale podaje strzelec odległość.

Zbieranie łusek uskutecznia poprzedni strzelec swemu następcy.

C. Cele.

Nr. celu.	Określenie.	Czas.	Odległ.	Wywoływanie.
I.	R. k. m.	15 sek.	230 m.	koło białe.
II.	pelzający na sankach	15 „	100 „	„ czarne.
III.	popiersie	12 „	130 „	trójkąt biały.
IV.	głowa	12 „	80 „	„ czarny
V.	grenadjer z okopu	5 „	15 „	krzyż czarny.

Ocena strzelców przygotowanych do bojowych Nr. 1, 2 i 3.

5 traf.	—	wynik doskonały.
4 „	—	„ bardzo dobry.
3 „	—	„ dobry.
2 „	—	„ dostateczny.

Strzelania bojowe pojedyncze właściwe.

Strzelanie bojowe kb. Nr. 4.

A. Cel: Nauka oceny granic skutecznego strzału.

B. Założenie: Sekcja grenadjerska w obronie osłania własny r. k. m. — nieprzyjaciel naciera od linii wzgórz.

C. Przeprowadzenie: Strzelec na stanowisku stałym ulepsza je łopatką obserwując przedpole. Pojawia się kolejno 5 grup celów pozorujących nieprzyjacielskie natarcie, z tych 3 grupy po 2 cele. Jeden cel znajduje się bliżej, drugi dalej.

Strzelec samorzutnie ocenia pewność swego strzału i oddaje strzał. W wypadku, gdy strzelec oceni, że do dalszego celu strzelać się nie opłaci, powinien uzasadnić, dlaczego nie strzelał.

5 naboji na strzelca.

Instruktor nie wpływa w żaden sposób na ucznia wywołując wszystkie cele nawet w wypadkach, gdyby uczeń pozbył się naboji przez oddanie strzałów niewłaściwych. Dopiero po ukończeniu wywoływania omawia całość tak z punktu widzenia bojowego (granice strzału) jak i poprawnego oddania strzału.

Celem dania strzelcowi możliwości podania dobitnie przez niego popełnionych błędów, można pozwolić mu pozostać przez cały czas strzelania następnego strzelca za stanowiskiem.

Instruktor objaśnia zadanie, wskazuje odcinek strzelcowi jako sekcyjny w sposób polowy.

D. Cele:

Grupa.	Nr. celu.	Określenie.	Czas.	Odlegl.	Wywołuje.
1.	I. i II.	biegnący, biegnący	8 sek.	300 m. 220 „	trójkąt czarny
2.	III. i IV.	popiersie na sankach popiersie na sankach	12 „	240 „ 280 „	koło białe
3.	V. i VI.	popiersie popiersie	10 „	260 „ 180 „	trójkąt biały
4.	VII i VIII.	głowa głowa	12 „	260 „ 150 „	koło czarne
5.	IX.	grenadjer z okopu	4 „	25 „	krzyż czarny

E. Ocena: Strzał celny do każdego celu liczy się + 5 punktów. Za brak naboju do ostrzelania jednej grupy odlicza się 2 punkty.

Za oddanie strzału do miejsca, gdzie nie ma figury liczy się — 2 punkty.

Największa ilość punktów 25.

Niewłaściwe zachowanie się bojowe strzelca wpisać w uwagach w protokole strzeleckim.

W protokole strzeleckim rubrykę Nr. . . . tarczy wypełnić rzymskimi liczbami I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII i IX i w rubryce „wynik“ wpisywać pod każdą liczbę tarczy uzyskany wynik.

Strzelanie bojowe Nr. 5.

A. **Cel:** Strzelec grenadjer w okresie szturm. Samodzielne zachowanie się strzelca w natarciu — nauka do kogo strzelać — ocena wartości taktycznej celu. Kombinacja ognia z ruchem i rzut granatem.

B. **Założenie:** Sekcja grenadjerska wykonuje szturm, wsparta ogniem l. k. m. (l. k. m. strzela ślepą amunicją — kompanje zabierają je ze sobą).

C. **Przeprowadzenie:** Wszystko pozorowane z wyjątkiem strzelającego — własny l. k. m. odpowiednio umieszczony wspiera ruch grenadjerów ogniem.

Strzelec otrzymuje zadanie w położeniu wyjściowym. Zadanie ma podkreślić konieczność szybkiego posuwania się naprzód, wykorzystując ogień własnego l. k. m. i zwalczanie przeszkadzających mu celów ogniem, wybierając cele ważniejsze taktycznie i niebezpieczniejsze naprzód, a potem dopiero inne, gdy własny l. k. m. rozpocznie ogień.

Strzelec przebiega rowem obserwując odcinek, w czasie posuwania się spostrzega figurę w skoku i r. k. m., które zwalczą, najpierw strzelając do r. k. m., później do celu drugiego.

W czasie następnego skoku spostrzega strzelec popiersie i cel leżący w bok w kierunku na nasz r. k. m.

Oddaje więc strzał najpierw do drugiego, potem do pierwszego celu.

Na zapowiedź instruktora „gaz“ „maskę włożyć“ wkłada szybko maskę i pod ogniem własnego r. k. m. posuwa się dalej naprzód.

Ukazuje mu się znów figura w skoku i popiersie, do drugiej, jako więcej groźnej należy oddać strzał najpierw.

Przy czwartym skoku ukazuje się r. k. m. i grenadjer z okopu, strzelec najpierw oddaje strzał podchwytowy do grenadjera, potem strzela do r. k. m., wreszcie rzuca granatem z tego samego stanowiska na powtórne wywołanie grenadjera, przy piątym skoku spostrzega figurę w skoku, którą zwalczą.

Ilość naboji na strzelca zasadniczo 9.

D. Cele:

Nr. celu	Określenie	Czas	Odległość
I.	W skoku	16 sek.	250 m.
II.	R. K. M.	16 „	170 m.
III.	Popiersie	16 „	115 m.
IV.	Leżący w bok w kierunku na nasz r. k. m.	16 „	140 m.
V.	Grenadjer z okopu	4 „	35 m.

III i IV. cel w czasie ukazania się oddają strzały ślepe.

Cele ukazują się po 2 równocześnie, a mianowicie:

1) — I i II	4) — II i V
2) — III i IV	5) — I
3) — I i II	

Cele wywoływać w podanej powyżej kolejności.

Sygnały wywołujące cele jak w strzelaniu nr. 2.

E. Ocena: Za strzały celne oddane w właściwym porządku wymagań taktycznych, liczy się 5 punktów. Za strzały celne oddane w niewłaściwym porządku tylko po 4 punkty. Za strzały oddane do miejsca gdzie niema figury — odlicza się 2 punkty.

Strzelanie bojowe kb. Nr. 6.

A. Cel: Samodzielne zachowanie się strzelca podczas zdobycia stanowiska — nauka do kogo strzelać — ocena wartości taktycznej celu. Częściowo w masce gazowej.

B. Założenie: Strzelec po wtargnięciu do nieprzyjacielskiego stanowiska, ma je utrzymać. R. k. m. własny pozorowany.

C. Przeprowadzenie: Instruktor wydaje strzelcowi następujące zadanie. „W natarciu na ten oto okop, doszliście do tego leja. Macie zadanie wtargnąć do okopu i bronić go“, poczem strzelcowi pokazuje główkę i grenadjera na przeciąg 3-ch sekund, główka naprzód pokazuje się, potem pada strzał. Strzelec powinien wpierw oddać strzał niż główka, jeżeli to nie uczyni, strzał się nie liczy.

Następnie powinien strzelec rzucić granatem, przeczekać i poderwać się z bagnetem na broni. W czasie skoku wywołuje

się do strzału podchwykowego grenadjera z okopu, oraz biegnącego. Strzelec powinien oddać strzał do grenadjera z okopu, a następnie wpaść do okopu. W tej chwili pokazuje się jedno popiersie, i jeden w skoku. Oddaje strzał do popiersia, a jeżeli zdąży, to do figur w skoku. Następnie dwie główki obok siebie w odstępnie 1 m., zaś popiersie w innem miejscu. Strzelec powinien szybko oddać strzał do 2-ch główek, które przedstawiają przygotowujący się r. k. m. Jeżeli wpieryw nie odda do nich strzału lub też przynajmniej jednej z nich nie trafi, ukazuje się natychmiast na tem miejscu r. k. m., oraz 2-ch w skoku.

Jeżeli strzelec odrazu oddał strzał do główek i trafił jedną, wówczas na znak instruktora z poprzedniego miejsca wychodzi jeden pelzający na sankach w bok, oraz jedna główka. Ilość naboji na strzelca 11.

D. Cele:

Grupa celi	Określenie	Czas	Odległość liczona od leja	Odstęp celi
I.	Główka	3 sek.	30 m.	15 m.
	Grenadjer z okopu	3 "	30 m.	15 m.
II.	Grenadjer z okopu	4 "	30 m.	obojętny
	Popiersie	4 "	120 m.	"
III.	Popiersie	10 "	120 m.	obojętny
	W skoku	10 "	160 m.	"
IV.	2 główki	8 "	100 m.	1 m.
	W skoku	10 "	160 m.	15 m.
V. warun- kowa	Pelzający na sankach	15 "	100 m.	25 m.
	Główka	8 "	100 m.	25 m.
VI. warun- kowa	R. k. m.	10 "	100 m.	25 m.
	2 figury w skoku	10 "	120 m.	25 m.

Na r. k. m. znaku niema; tarczowy ściąga główki i skoro zauweży, że nie są trafne, natychmiast podnosi r. k. m.

Znaki wywołujące cele, podane będą na miejscu.

E. Ocena: Podobna jak w strzelaniu 5-em z tą różnicą, że każda główka z 4-ej grupy celi — trafiona liczy się po 10 punktów.

Nieoddanie strzału w porę do główki z 1-ej grupy celi uważa się wogóle za nieoddanie strzału.

Największa ilość punktów do uzyskania 65.

Strzelanie bojowe w oddziałach.

Strzelanie bojowe kb. Nr 7.

Strzelanie bojowe sekcji w obronie.

A. **Cel:** Samodzielne zachowanie się strzelca w ramach sekcji w obronie — kierownictwo ogniem sekcyjnego.

B. **Założenie:** Sekcja grenadjerska w obronie osłania własny r. k. m.

Wobec spodziewanego natarcia nieprzyjacielskiego w pogotowiu na stanowiskach z karabinami naładowanymi z bagnietem na kb. z przygotowanymi granatami. Stanowisko umocnione.

C. **Przeprowadzenie:** Każdy strzelec zwalcza samodzielnie okazujące cele strzałami rozumowanymi.

Przed rozpoczęciem natarcia poprawiają strzelcy stanowiska łopatkami tak jednak, by obserwacja przedpola była ustawiczna (współpraca sąsiadów): O ile w czasie nieprzyjacielskiego natarcia są chwile, w których celów niema, wtedy należy również poprawiać stanowiska.

D-ca sekcji daje rozkaz do rozpoczęcia ognia, a w razie potrzeby kieruje ogniem zbiorowym 2 — 3 lub więcej karabinów tak daleko, jak daleko głos jego dosięgnie.

Ilość naboju na jednego strzelca 10.

Kierownik osi daje sygnał do rozpoczęcia natarcia (manewru tarcz), czuwa nad poprawnym działaniem manewru, wkracza w razie niebezpieczeństwa.

Po strzelaniu każdej sekcji omawia ćwiczenie.

Osie i kierownicy: Tak jak w poprzednich strzelaniach na osiach wyznaczonych i zorganizowanych przez kierownika strzelania.

Cele:

Nr. celu	Rodzaj celu	Czas	Odległość
I — IV (4)	W skoku wprzód	8 sek.	250 — 300 m.
V	(1) W skoku w bok	8 „	250 — 300 m.
VI	(1) C. k. m'	8 „	360 m.
VII — VIII (2)	W skoku na sankach		200 — 250 m.

Nr. celu	Rodzaj celu	Czas	Odległość
IX — X (2)	Głowy		180 — 200 m.
XI — XIII (3)	Popiersia	6 sek.	180 — 200 m.
XIV — (1)	r. k. m.	7 "	250 m.
XV — XVI (2)	leżący w bok	5 "	160 — 220 m.
XVII — XVIII (2)	pełzający na sankach		150 — 180 m.
XIX — XXIV (6)	głowa	5 "	80 — 140 m.
XXV — XXIX (5)	grenadjerzy z okopu	4 "	25 — 50 m.

Tarcze manewrują w prostokącie o wymiarach 30 x 60.

Cały teren manewru podzielony na trzy pasy w działaniach po 100 x 60 m.

Pas I. Tarcza	I. — VIII	Tarczowych	6
" II. "	IX. — XVIII	"	8
" III. "	XIX. — XXIX	"	11

Tarcze na sankach obsługują: figurę w skoku Nr. VII — VIII, tarcze popiersie Nr. IX i XI — pełzające Nr. XVII tarczowi głów XX i XXIII.

Okres I. 2 i pół minuty. Manewr rozpoczyna pas pierwszy na sygnał „krzyż pojedynczy“ cele Nr. I — VI, pokazują się równocześnie na przeciąg oznaczonego czasu, poczem chowają się.

Tarcze trafione nie pokazują się więcej — tarcze nietrafione podnoszą poszczególni tarczowi w dowolnych odstępach na nakazany przeciąg czasu.

Po 30 sek. na sygnał „krzyż podwójny“ I — V, IX — XI, ciągną cel VII i VIII na sankach linkami, po dociągnięciu ich i wywróceniu wystawiają popiersie. Równocześnie pojawiają się cele X — XII — X — II,

Popiersia trafione więcej się nie pokazują — nietrafione pokazują się jeszcze raz lub dwa razy w dowolnym po sobie czasie. C. k. m. mimo trafienia pokazuje się kilkakrotnie w równych odstępach czasu. Jedynie c. k. m. trafiony w kwadrat lub o trafionych 3 figurach nie pokazuje się więcej.

Okres II. 2 minuty. Na sygnał „koło białe“ (2 i pół minuty od pierwszego sygnału) przerywają tarczowi I — XII pokazywanie celów, ukazują się cele XIV — XVI analogicznie jak poprzednio z tem, że r. k. m. pokazuje się jeszcze dwa razy — jedynie r. k. m. trafiony w k. m., lub trzykrotnie tra-

fiony przestaje się ukazywać. Na sygnał „koło czarne“ (3 minuty od rozpoczęcia strzelania) przerywają tarczowi Nr. XV i XVI pokazywanie celów. Tarczowi Nr. XX i XXIII ciągną tarcze pełzające (XVII i XVIII) a następnie pokazują swoje tarcze. Równocześnie ukazują tarcze XIX — XXV. W razie trafienia główek — więcej ich nie pokazywać.

Okres III. Pół minuty. Na znak trójkąt „biały (5 minut po rozpoczęciu strzelania) pokazują się raz tylko grenadjerzy, których należy zwalczać ogniem kb. i granatami (drewnianemi). Po ukończeniu rzutu należy dać znak „przerwij ogień“ i sygnał chorągiew niebieska, na który to sygnał tarczowi pokazują cele zupełnie nietrafione. Po rozładowaniu broni, sygnał „strzelanie skończone“.

Sygnały wspólne:

„Chować się“	—	prostokąt czarny
„Strzelanie rozpoczęte“	—	chorągiew czerwona duża
„Strzelanie skończone“	—	„ biała duża
„Pragną wyjść“	—	„ biała (ze schronu tarczowego).

Ocena spełnionych warunków strzelania.

Podkreślić, iż w założeniu obronnym ocena punktowa stosowana jest tylko przy strzelaniu zespołów.

Do oceny można przystąpić, o ile sekcja ma $\frac{1}{3}$ (11) figur trafionych.

Ocena spełnionych warunków w strzelaniu bojowym obronni sekcji, przeprowadza się:

- za każde trafienie liczy się 5 punktów,
- za każde trafienie w c. k. m. lub r. k. m. aż do ilości 3 ch w każdej tarczy liczy się po 5 punktów,
- za podstawę do obliczania wyników przyjmujemy minimum $\frac{1}{3}$ trafionych ogólnej ilości tarcz — licząc w tem r. k. m. i c. k. m. za jedną, dwie, lub trzy tarcze, zależnie od ilości trafień.

d) za każdy zaoszczędzony nabój dolicza się 1 pkt.

e) dla uzyskania oceny przymiotnikowej — dzielimy różnicę między maksymalną a minimalną osiągalną sumą punktów procentowo w ten sposób, że dodając do minimalnej granicy:

	15 proc.	otrzymujemy	wynik	—	dostateczny
od 16 — 30	"	"	"	—	dość dobry
" 31 — 45	"	"	"	—	dobry
" 45 — 60	"	"	"	—	bardzo dobry
" 61 — 100	"	"	"	—	doskonały.

Przykład:

Ilość tarcz (figur) w danem strzelaniu 21

" " k. m. " " " 3

Przeznaczono amunicji do strzelania 90.

Maksymalna osiągalna suma punktów będzie równa:

a) wartości trafień wszystkich figur. a więc 21 trafień, licząc po 5 punktów, każde trafienie, co da nam 105 pkt.,

b) wartość trafień wszystkich k. m. licząc każde trafienie, za 5 punktów, a ponieważ możemy trafić każdy k. m. 3 razy a więc $1 \times 3 \times 5$ da nam 45 punktów,

c) oszczędzonej amunicji w wypadku gdy każdy strzał był celny, możemy mieć 60, licząc po jednym punkcie nabój, a więc 60 punktów.

Razem maksymalna suma punktów wynosi $105 + 45 + 60 = 210$ pkt.

Minimalna suma punktów brana w rachubę równa jest wartości trafień $1/3$ ogólnej ilości tarcz, a więc:

21 tarcz figur + 3 k. m. licząc każdego za 3 tarcze daje nam $21 + 3 \times 3 = 30 : 3 = 10$ tarcz licząc po 5 punktów za każde trafienie, da nam 50.

A więc: minimum uzyskanych punktów brane w rachubę musi wynosić 50.

Dla uzyskania tabeli przymiotnikowej bierzemy różnicę między maksymalną a minimalną granicą — a więc:

$210 - 50 = 160$, a następnie dzielimy ją procentowo na poszczególne wyniki, dodając do minimalnej granicy po 15%.

Ponieważ 1% od 160 wynosi 1'6, a więc:

Wynik dostateczny będzie od 50 do $50 + 24 = 73$ pkt. ($15 \times 1'6 = 24$).

Wynik dość dobry będzie od 75 do $50 + 48 = 98$ pkt. ($30 \times 1'6 = 48$).

Wynik dobry będzie od 99 do $50 + 72 = 122$ pkt. ($45 \times 1'6 = 72$).

Wynik bardzo dobry będzie od 123 do $50 + 93 = 146$ pkt. ($60 \times 1'6 = 96$).

Wynik doskonały będzie od 147 do $50 + 160 = 210$ pkt. ($100 \times 1'6 = 160$).

Procentowa wartość trafień oblicza się jak w strzelaniach bojowych pojedynczych, licząc na równi każdy trafny.

Przykład: Oddział wystrzelił 57 naboji — trafił 45.

$$\frac{45 \times 100}{57}$$

57

$$- 4500 : 57 = 78,94\%$$

Strzelanie bojowe kb. Nr. 8.

Sekcja grenadjerska w natarciu.

Cel: Zachowanie się sekcji grenadjerskiej w okresie szturm w ramach drużyny. Wyszukowanie kierownictwa ogniem, członków drużyny w współpracy bojowo-strzeleck.

Sytuacja wyjściowa: Drużyna w posuwaniu się w kierunku X natrafiła na słabo umocnione gniazdo z r. k. m. i w zmaganiu się ogniem doszła do tego miejsca, odległego o 300 m. od gniazda bez strat. Tu instruktor wskazuje miejsce grenadjerów i r. k. m. drużyny.

Przeprowadzenie: Skoro grenadjerzy zajęli miejsca, powoduje instruktor przesunięcia r. k. m. na nowe stanowisko, dając równocześnie sygnał do ukazania się pierwszej grupy celi.

Sekcja grenadjerska powinna osłonić ruch fizylierów.

W czasie tego instruktor jako dowódca drużyny wydaje sekcijnemu rozkaz wykonania szturm, wskazując miejsce i drogę oraz rolę r. k. m. własnego. Od tej chwili sekcyjny przeprowadza natarcie.

Po zniknięciu pierwszej grupy celi, co dzieje się równocześnie z otwarciem ognia przez własny r. k. m., powinien sekcyjny wykorzystać moment i posunąć się naprzód.

Niezależnie od tego, czy się posunął czy nie, okazuje się druga grupa celi, którą zwalcza sekcja aż do chwili, skoro dojdzie na odległość 200 m. Rozumie się, iż posuwanie się sekcji uzależnione jest od ognia r. k. m.

Po dojściu na tą odległość, instruktor zapowiada „r. k. m. przesuwa się naprzód“ i powoduje przesunięcie pozorujących, a równocześnie ukazuje się trzecia grupa celi, którą sekcja swalka aż do chwili, kiedy dojdzie na odległość 80 m.

Teraz ukazuje się czwarta grupa celi. Sekcyjny musi zwrócić uwagę na główki sąsiedniego gniazda. Jeżeli nie zwrócił, to należy mu wytrącić jednego z sekcji.

Główki pokazują się raz tylko, z chwilą dojścia sekcji do okopów, ukazują się grenadj. jako V-ta grupa celi, poczem zaraz przeciwuderzenie npl. jako VI grupa celi. Ogień r. k. m. jest najważniejszym czynnikiem ognia nieprzyjacielskiego. Stąd zachowanie się grenadjerów w ogniu zwróconym przeciwko nim, musi być takie, aby przyniosło najmniej strat. Niereagowanie na ogień r. k. m. i wystawianie się na jego skutki powoduje straty uwidocznione przez instruktora.

R. k. m. niep. zajęty sekcją fizyljerską jest oznaczony chorągwią żółtą, strzelający na grenadierów chorągwią niebieską.

Takież same chorągwie posiada instruktor i równocześnie z wywoływaniem grupy celi w której znajduje się r.k.m., pokazuje jaką wystawić należy chorągiew.

Należy podkreślić uczniom, iż w strzelaniu tym niezależnia się jeszcze ukazywanie się chorągwi od zachowania sekcji.

Każdy grenadjer posiada po 15-ie naboju ostrych.

Cele. 1) Gniazdo oporu obsadzone jest:

1 r. k. m. Nr. I.

8 główkami Nr. II do IX.

5 popiersiami Nr. X do XIV.

5 grenadjerów Nr. XXII do XXVI — wszystko rozmieszczone w sensie broniącego się gniazdu.

Odległość gniazda od stanowiska wyjściowego 300 m., tarczowi Nr. X do XIV pokazują również grenadj. XVII do XXIV.

2) Z tyłu za gniazdem w odległości 100 m.

1 popiersie na sankach Nr. XV, 1 główka na sankach Nr. XVI.

2 popiersia XVII i XVIII i 3 biegnących Nr. XIX do XXI, którzy zależnie od sytuacji tworzą albo przeciwuderzenie, albo pojed. żołn. wzmacniających gniazdo, roznoszących amunicję i t. p.

3) Z boku gniazda w odległości 50 m. od skrajnej figury gniazda XXII główka, która tworzy skrzydło sąsiedniego gniazda.

Kolejność ukazywania się celu i sygnalizacja.

I grupa: r. k. m. żółty Nr. 1. Dwie główki Nr. II i III. Dwa popiersia Nr. X i XI.

II grupa: r. k. m. niebieski Nr. 1. — Trzy główki IV, V i VI. Jedno popiersie Nr. XIII. — Jedno popiersie XVII.

III grupa: r. k. m. żółty o ile dotychczas nie został zбитy—główki Nr. VII i VIII, popiersie XIII, główka na sankach XVII — jeden biegnący XIX.

IV. grupa: r. k. m. jak w III-ej grupie tylko niebieskie — główka IX oraz wszystkie dotychczas niezbite główki—popiersie XIV — główka XXII.

V: grupa grenadjerzy XXIII — XXVII główka XII, o ile poprzednio nie została trafiona.

VI grupa: popiersie na sankach Nr. XV—trzech biegnących XXI, jedno popiersie XVIII.

Sygnaly poda na miejscu kierownik strzelania.

Manewr celu: Wszystkie cele ukazują się w grupie nie-jednocześnie, trafione nie pokazują się do końca ćwiczenia, inne pokazują się i znikają tak długo, dopóki wystawiony jest znak danej grupy.

R. k. m. uważa się za zabity w I i II grupie, jeżeli posiada trzy trafienia.

Jeżeli w tym czasie trafień tych nie miał, ukazuje się w III grupie, wówczas trzeba go zbić czterema trafieniami, aby nie ukazał się w IV-ej grupie. Czas trwania manewru pierwszej grupy i trzeciej grupy, dopóki sekcja fizyljerska nie zajmie stanowiska. Drugiej grupy, dopóki sekcja grenadjerska nie dojdzie na odległości 200 m., czwartej grupy 10 sek., piątej grupy 10 sek., szóstej grupy 10 sek. R. k. m. posiada 50 naboji ślepych, każda główka i popiersie do 6 naboji ślepych.

Ocena wyników: Nie istnieje żadna porównawcza liczbowa ocena wyników.

Stwierdza się jedynie ilość trafnych tarcz i śladów i zestawia się według kolejnych wielkości. To ustawienie służy tylko jako ogólna orientacja, ile trafnych można osiągnąć przy danych warunkach.

Głównie polega ocena na zdaniu kierownika strzelania, który bierze pod uwagę następujące dane:

Czy według jego opinii zadanie zostało przeprowadzone ze skutkiem, czy ilość zбитych tarcz szła w parze z umiejętnym założeniem ognia, t. j. kierownictwem, czy zabicie tarcz następuje tylko na skutek nieprzestrzegania warunków bojowych, (wykorzystanie terenu, zaniedbanie wykonania pewnych czynności taktycznych na korzyść spokojniejszego celowania), czy z czynnością osłony r. k. m. łączyła się celność, ilu zostało usuniętych z walki i t. p.

Jednym słowem cała ocena wyraża się szczegółowem omówieniem.

Strzelanie bojowe kb. Nr. 9.

Sekcja fizyljerska w natarciu.

Cel: Zachowanie się sekcji fizyljerskiej w ramach drużyny w natarciu. Wyszkolenie sekcyjnego w szybkiej decyzji co do chwili otwarcia ognia, wyboru celów, zmiany stanowiska, oraz fizyljerów w sprawnym obsłudze broni i donoszeniu amunicji.

Sytuacja wyjściowa: Strzelanie jest dalszym ciągiem strzelania Nr. 8 z tą różnicą, że grenadjerzy są pozorowani.

Drużyna posuwając się w kierunku X natrafiła na słabo umocnione gniazdo z r. k. m. (o c. k. m. nic nie wspominać) i wzmaganym ogniem doszła bez strat do tego miejsca, odległego o 300 m. od gniazda. Tu instruktor wskazuje miejsce grenadjerów i fizyljerów oraz skład amunicyjny plutonu.

Przeprowadzenie: Skoro fizyljerzy zajęli stanowiska po objaśnieniu, instruktor wydaje rozkaz skoku (w roli drużynowego) i równocześnie wywołuje ogień własnego k. m.. Sekcja wykorzystując tą osłonę, robi skok do upatrzonego miejsca. W czasie skoku ukazują się pierwsza grupa celów. Sekcyjny zajmuje stanowisko i otwiera ogień.

Instruktor w roli drużynowego wydaje rozkaz szturmowy, wskazując r. k. m. miejsce i drogę grenadjerów, oraz rozkaz poparcia.

Skoro cele grupy 1-ej znikły, instruktor powoduje posunięcie się pozorujących grenadjerów, oraz wywołuje cele grupy 2-ej. Po ostrzelaniu tych celów sekcja wykonuje skok na rozkaz sekcyjnego, w czasie tego ruchu ukazują się 3-cia grupa celów.

a po zajęciu stanowiska przez r. k. m. i otwarciu ognia, pozorujący grenadjerzy posuwają się naprzód i ukazują się 4-ta grupa celi. W czasie ostrzeliwania tej grupy, zapowiada instruktor dłuższe zacięcie broni. Sekcyjny powinien skupić ogień rozporządkalnymi kb. na cele najbardziej zagrażające grenadjerom. Dopiero po tej chwili instruktor wywołuje 5-tą grupę celi, która utrudnia grenadjerom szturm, i zapowiada, że bronią samoczynną jest c. k. m. Po zniknięciu tej grupy r.k.m. podąża na stanowisko. W chwili bezpośredniej po zajęciu nieprzyjacielskich stanowisk, instruktor powoduje ukazanie się 6-ej grupy celi.

R. k. m. nieprzyj., oraz c. k. m. posiadają chorągiewki, jak w ćwiczeniu poprzednim.

Sekcja fizyljerska posiada wewnątrz 40 nb. rozłożonych w dwu taśmach. Przyjmuje się, iż reszta została wystrzeloną przed wejściem w sytuację wyjściową. Skład amunicyjny plutonu posiada 40 szt. w dwu taśmach.

Każdy fizyljer ubrojony w kb. względnie kbk. po 5 naboł.

C. k. m. własny pozorowany posiada 50 naboł ślepych.

Cele: Gniazdo oporu nieprzyjacielskiego obsadzone jest w następujący sposób:

jeden r. k. m. Nr. I.

cztery główki Nr. III. do VI. skupione około r. k. m.

dwie główki Nr. VII. i VIII., oraz trzy popiersia Nr. IX, X, i XI. nieco dalej.

W odstępnie do 100 m. od gniazda jeden c. k. m. Nr. II.

Z tyłu za gniazdem w odległości 100 m. 5 biegnących Nr. XII. do XVI.

Kolejność ukazywania się celów.

I. grupa r. k. m. Nr. I. żółty, główki Nr. III., IV, VII, popiersie IX.

II. grupa r. k. m. Nr. I. niebieski, główka Nr. V, popiersie X.

III. grupa r. k. m. Nr. I. żółty, o ile przedtem nie został trafiony, główka Nr. VII, popiersie XI, biegnący XII.

IV. grupa r. k. m. Nr. I. niebieski, o ile przedtem nie został trafiony, główka VI, popiersi XI.

V. c. k. m. Nr. II, r. k. m. Nr. I. niebieski, o ile przedtem nie został trafiony.

VI. biegnący XIII. do XVI.

Manewr celów Sygnały poda na miejscu kierownik strzelania. Wszystkie cele ukazują się w grupie niejednocześnie, kilka razy, chyba że zostaną trafione. R. k. m. uważa się za zбитy w I-ej i II-ej grupie, jeżeli posiada trzy trafienia.

Jeżeli trafień tych nie osiągnął, ukazuje się w III, IV, V-ej grupie, chyba że został trafiony czterema strzałami.

Czas trwania manewru 1-ej grupy celów do chwili otwarcia przez r. k. m. ognia 2-ej grupy 45 sek., 3-ej grupy jak 1-ej, 4-ej grupy 40 sek., 5-ej grupy 20 sek., 6-ej grupy 20 sek.

R. k. m., c. k. m. posiadają po 50 naboń ślepych, każda główka i popiersie po 5 naboń ślepych.

Ocena wyników: Jak w strzelaniu 8-em. Należy głównie wziąć pod uwagę, czy zadanie ogniowe sekcji fizyljerskiej, ułatwienia grenadjerom posunięcia się, zostało spełnione przez trafienie nieprzyj. broni samoczynnej. Jeżeli r. k. m. nieprzyj. wzgl. c. k. m. do końca strzelania zбитy został, należy podkreślić, że zadanie spełnione nie zostało, co nie wyklucza np. pochwały za wzorowe prowadzenie sekcji (mógł bowiem zabić tylko celowniczy) i t. p.

Strzelanie bojowe kb. Nr. 10.

Drużyna w natarciu.

Cel: Kierownictwo ogniem drużyny. Zachowanie się całej drużyny, współpraca sekcji dla osiągnięcia wspólnego celu.

Sytuacja wyjściowa: Kompania własna posuwając się w kierunku X rozczłonkowana otrzymała ogień skuteczny k. m. z punktu oporu znajdującego się 600 m. od nas i na skutek tego zatrzymała się za zasłoną. Drużyna własna c. k. m. otworzyła już ogień z miejsca „Z” (wskazać).

Przeprowadzenie: Po wyjaśnieniu założenia, drużyna kryje się za zasłoną i od tej chwili rozpoczyna się ćwiczenie.

Instruktor powoduje ogień własnego c. k. m. i nieprzyj. c. k. m., aby drużyna zrozumiała sytuację.

W czasie tego wydaje następujący rozkaz w roli dowódcy plutonu:

Nieprzyjaciel w niewiadomej sile zajmuje w kierunku „X” okolice wzgórka (lub tych drzew — wskazać dokładnie). Szczegółów bliższych brak. Pluton ma zadanie jako czołowy zająć ten wzgórek (wzgl. drzewa). Drużyna 1-sza w 1-ej linii jako bojowa, reszta w drugiej w odległości 100 m.; drużynowy posunąć się w kierunku „X” celem nawiązanie ściślejszego kontaktu.

I. Okres: Drużynowy w szyku uznanym za najstosowniejszy posuwa się naprzód, po przejściu kilkudziesięciu metrów, kierownik wywołuje odpowiednią grupę celi, dla zmuszenia drużynowego do decyzji otwarcia ognia z r. k. m. Jeżeli drużynowy nie poweźmie decyzji otwarcia ognia, usuwa jednego jako ранego, aby uwidocznić, że ogień nieprz. zaczyna być skuteczną.

II. Okres: następnie podaje drużynowemu konkretny cel do osiągnięcia. Po wydaniu przez drużynowego odpowiedniego rozkazu (przesunięcie grenadjerów), instruktor manewruje tak grupami celi, aby drużynowy podczas posuwania się był zmuszony wydawać odpowiednie rozkazy dla popierania ruchu ogniem. Skoro drużyna dojdzie w ten sposób na odległość 300 m., ćwiczenie kończy się.

Na sekcję fizyljerów 80 naboń ostrych, na każdego strzelca po 10.

C. k. m. pozorowany amunicją ślepą — ilość taka, aby wszystkie momenty mogły być uwidocznione krótką serją.

Cele: Cele przedstawiają broniące się dwie drużyny nieprzyj., jedna „A” na wprost nacierającej drużyny, druga „B” z boku.

Cele podzielone są na grupy, które instruktor wywołuje w miarę potrzeby dla najlepszego zilustrowania walki. Oczywiście nie należy stwarzać sytuacji niemożliwych, przez częste wywoływanie grup. Walka ogniowa jest powolnem, systematycznem zmaganiem się.

Odległość gniazd od stanowiska wyjściowego:

1 grupa celów — Nr. I. r. k. m. żółty z A, r. k. m. żółty z B, Nr. II. III. — dwie główki z A, dwie główki z B Nr. XI, XII.

2 grupa celów — Nr. I. r. k. m. niebieski z A, dwie główki z A Nr. IV i V.

3 grupa celów — r. k. m. żółty z B, Nr. X., trzy główki z A Nr. VI i VII.

4 grupa celów — r. k. m. żółty z A Nr. I, dwie główki z A Nr. II, III, jedno popiersie z A Nr. VIII i biegnący z A Nr. IX.

5 grupa celów — r. k. m. niebieski z B Nr. X, trzy główki z A Nr. IV, V, VI.

6 grupa celów — c. k. m. bez koloru.

Główki i popiersia ukazują się podczas czasu trwania danej grupy niejednocześnie kilka razy, chyba że zostały trafione.

Dla zbitcia r. k. m. trzeba dwu strzałów, aby więcej się nie pokazał w danej grupie. Jeżeli r. k. m. posiada cztery ślady, nie należy go wogóle już pokazywać, choćby sygnał tego żądał.

Każdy tarczowy z główką posiada po 15 naboji ślepych.

Każdy r. k. m. nieprzyjacielski i c. k. m. po 80 naboji ślepych.

Sygnały poda na miejscu kierownik strzelania.

Ocena: Przedewszystkiem ogłosić rezultaty.

Jako momenty oceny służą: — strzeleckie:

Czy r. k. m. został zbitý podczas popierania danego ruchu.

Jakie wyniki osiągnął ogień indywidualny i w jakich warunkach został wykonany.

Kiedy rozpoczęto ogień z r. k. m.; czy grenadjerzy liczyli się z odległością strzelania, kierownictwo ogniem w drużynie i sekcjach.

Taktyczne: Szyki, przeprowadzenie skoków, rozkazodawstwo, łączność i t. p.

Kierownictwo: Nadzór nad drużyną mają: kierownik oraz dwu sędziów.

Kierownik poza zwykłymi obowiązkami reguluje manewr tarcz.

Kierownik posiada do pomocy podoficera oraz ludzi do noszenia. Sędziowie po jednym na sekcję, zapisują uwagi oraz wewnątrz sekcji usuwają tych, którzy zachowaniem się zdradzają niereagowanie na obecność przeciwnika, oraz jego ogień.

Strzelanie bojowe 11 a).

Dzieli się ono na strzelania a) i b).

Cel: Kierownictwo ogniem drużyny w fazie szturm.

Współpraca obu sekcji dla wtargnięcia i zajęcia nieprzyjacielskiego gniazda i utrzymania sukcesu.

Sytuacja wyjściowa: Drużyna w ramach plutonu mając po obu stronach drużyny sąsiednie dotarła do miejsca odległego około 300 m. od gniazda A. bezstrat, wywalczywszy sobie słabą przewagę ogniową. Od tego miejsca ma drużyna działać dalej samodzielnie i zająć gniazdo A.

Przeprowadzenie: Kierownik po wydaniu objaśnień co do sytuacji wyjściowej wyznacza miejsca dla drużyny i natychmiast powoduje rozpoczęcie manewru tarcz.

Kierownik posiadając 5 grup celów tak niemi manewruje, aby zmusić drużynowego do odpowiedniego działania.

Skoro r. k. m. dojdzie na 150 m., zamienić go na ślepy, ze względu na bezpieczeństwo grenadjerów.

Rola sędziów: Kierownik posiada przy każdej sekcji 1-go sędziego. Sędzia ma obowiązek notować zachowanie się sekcyjnego i poszczególnych członków sekcji, oraz wytrącać tych, którzy zachowaniem swym zdradzają niereagowanie na ogień nieprzyjacielski.

Cele: Cele przedstawiają broniące się dwa gniazda nieprzyjacielskie. Cele podzielone są na grupy, które instruktor wywołuje w miarę potrzeby dla najlepszego zilustrowania walki.

1 grupa r. k. m. żółty Nr. 1, cztery główki Nr. 2, 3, 4 i 5.

2 grupa — r. k. m. niebieski Nr. 1, trzy główki Nr. 6, 7 i 8, jedno popiersie pelzające od tylnych linii nieprzyj. Nr. 9.

Pierwsze dwie grupy wywołuje instruktor kolejno w początkach walki, zależnie która sekcja się posuwa, a później zależnie od sytuacji. W chwili kiedy grenadjerzy robią posuwanie się dla wtargnięcia:

3 grupa — r. k. m. żółty Nr. 10, z sąsiedniego gniazda B.

3 główki Nr. 11. 12 i 13 z gniazda A.

2 „ Nr. 14 i 15 z sąsiedniego gniazda B.

W czasie ostatniego skoku do okopów wywołać:

4 grupa — c. k. m. Nr. 16 z tylnych umocnień nieprzyjaciela, 2 główki Nr. 14 i 15 z sąsiedniego gniazda B., oraz

2 „ Nr. 17 i 18 znajdujące się w tyle o 60 m. za gniazdem.

Natychmiast po wtargnięciu wywołać grupę przeciwdzierającą.

5 grupa — c. k. m. Nr. 19, czterech biegnących Nr. 20, 21, 22 i 23, dwie główki Nr. 17 i 18.

Wszystkie główki i broń samoczynna nieprzyj. strzelają ślepo. Amunicję ślepa i broń dostarczają strzelające kompanie.

Tarcza trafiona w tej samej grupie celi więcej się nie pokazuje.

R. k. m. uważa się za zбитy w grupie pokazanej pierwszy raz, jeżeli trafiony trzy razy, jeżeli pierwszy raz nie został zбитy, trzeba go drugi raz wywołać i w tej samej fazie zbić cztery razy.

Sprzęt i amunicja. R. k. m. 50 naboii ostrzych, później 50 ślepych.

Na strzelca 15 naboii ostrzych.

Grenadjerzy posiadają po 2 granaty ślepe. Grenadjer V. B. rakieta czerwoną wystrzeloną pionowo pozoruje swój ogień.

Omówienie: Wytycznymi dla omówienia będą:

a) ilość trafnych w stosunku do zaoszczędzonej amunicji jako wskaźnik spełnienia zadania,

b) czy trafne zostały osiągnięte rzeczywiście właściwym bojowym zachowaniem się,

c) ilu zostało wytraconych z walki,

d) kiedy padła decyzja szturmowa i jak została wykonana.

e) czy ruch grenadjerskiej sekcji był poparty ogniem,

f) jak reagowano na ogień nieprzyj.,

g) jak wykonano wtargnięcie do okopów.

h) ogień grenadjera V. B.

i) odparcie przeciwdzierzenia (czy w porę otworzony ogień i ile trafnych); jak wywiązał się r. k. m.,

j) rozkazodawstwo, karność ogniowa, używanie łopatk, zachowanie się strzelców i t. d.

Strzelanie 11. b.

Cel: Działanie i zachowanie się drużyny w wypadku wyminięcia nieprzyjacielskiego gniazda.

Sytuacja wyjściowa: pluton, w którego skład, wchodzi drużyna ćwicząca, naciera trzema drużynami w pierwszej linii na część nieprzyj. punktu oporu i ma zadanie dotrzeć do drugiej linii nieprzyj. przechodzącej przez obserwatorów 1-ej i 2-ej osł.

Drużyna lewoskrzydłowa, naciera na gniazdo A, prawoskrzydłowa na B. Drużyna ćwicząca znajduje się w środku. Kierunek natarcia drużyny ćwiczącej wypada na przerwę między dwoma gniazdami nieprzyjacielskimi — (o tem nie mówić drużynie).

W walce o przewagę ogniową doszła na odległość 400 m. od nieprzyj. punktu. Od tej chwili rozpoczyna się ćwiczenie.

Przeprowadzenie: Kierownik jako dowódca plutonu po wydaniu objaśnień co do sytuacji wyjściowej wyznacza miejsce drużynie ćwiczącej i kierunek natarcia, oraz, miejsce drużyn pozorowanych, poczem natychmiast powoduje rozpoczęcie manewru tarcz dla wprowadzenia drużyny w walkę. Drużynowy wykorzystując ogień drużyn sąsiednich oraz c. k. m. własnego, powinien samodzielnie posuwać się naprzód. Z ugrupowania tarcz pozna drużynowy, że znajduje się przed przerwą, wskutek czego będzie musiał wydać odpowiednie zarządzenia dla wyminięcia gniazd: a mianowicie skierowanie ognia celem poparcia ruchu, wykorzystania terenu, oraz przystosowanie szyków do terenu, dla uniknięcia strat.

Kierownik rozporządza czterema grupami celów. Tak nimi manewruje, aby zmusić drużynowego do działania odpowiedniego. Drużyny sąsiednie pozorowane są l. k. m. ślepych, a ruch ich kierowany jest przez kierownika. Również pozorowana jest drużyna c. k. m. ślepych k. m.

Role sędziów: Kierownik posiada przy każdej sekcji jednego sędziego. Sędzia ma obowiązek notować zachowanie się sekcyjnego i poszczególnych członków sekcji, dbać o bezpieczeństwo, oraz notować uwagi.

Cele: Cele przedstawiają broniące się dwa gniazda nieprzyjacielskie będące w odstępach 200 m. (odstęp między skrzydłami gniazd), oraz 300 m. z tyłu gniazdo „C“ drugiej linii punktu oporu.

Cele podzielone są na grupy. Dla wprowadzenia drużyny w sytuację wywołać pierwsze dwie grupy celów, później instruktor wywołuje zależnie od potrzeby i sytuacji.

Roźmieszczenie celów jak w ćwiczzeniu 11. a. tylko cele ujęte w inne grupy.

I. grupa celów — z gniazda „A” r. k. m. bez koloru Nr. 1., główki Nr. 2 i 3. Z gniazda „B” r. k. m. Nr. 10, bez koloru, główki Nr. 14 i 15.

II. grupa celów — c. k. m. Nr. 16 bez koloru, oraz główki Nr. 24, 26, z gniazda „C”.

III. grupa celów — r. k. m. żółty Nr. 10, oraz główki N. 26 i 27, z gniazda „B”.

IV. grupa celów — r. k. m. niebieski Nr. 10, oraz główki 28 i 29. z gniazda „B”, główki 6 i 7 z gniazda „A”.

V. grupa celów — c. k. m. Nr. 16 bez koloru, oraz główki Nr. 14, 15, 24, 25.

VI grupa celów — r. k. m. żółty Nr. 19, biegnący Nr. 20, 21 z gniazda „C”, główki 11, 12 z gniazda „A”

Wszystkie główki i broń samoczynna strzelają ślepo. Amunicję ślepa i broń dostarczają strzelające kompanje.

Tarcza trafiona w tej samej grupie celów więcej się nie pokazuje. Ślady zalepiają tarczowi natychmiast tak, aby można było wiedzieć, w której fazie tarcza była trafiona.

Dla zbitcia r. k. m. trzeba trafić trzy razy, c. k. m. cztery razy. Jeżeli broń samoczynna była trafiona w jednej grupie celów, to przy ponownem wywołaniu tej samej grupy nie pokazuje się. Nie odnosi się to do innych tarcz.

Sprzęt i amunicja: R. k. m. — 100 naboju ostrych.

Na strzelca 20 naboju ostrych.

Grenadjerzy posiadają po dwa granaty ślepe.

Grenadjer V. B. rakieta czerwoną wystrzeloną pionowo pozoruje swój ogień; posiada 6 rakiet.

Omówienie: wytycznemi dla omówienia będą:

a) ilość trafnych w stosunku do zaoszczędzonej amunicji, jako wskaźnik spełnienia zadania.

b) czy trafne zostały osiągnięte rzeczywiście bojowem zachowaniem się.

c) ilu zostało wytraconych z walki,

- d) jak zrealizował swą decyzję drużynowy,
- e) zachowanie się poszczególnych sekcji wobec ognia nieprzyjacielskiego; reagowanie na ogień celem poparcia ruchu.
- f) zachowanie się drużyny pod każdym względem i t. p.

Strzelanie bojowe oddziału Nr. 12.

Temat: Walka plutonu w fazie wywalczenia przewagi ogniowej. Rozwiązanie konkretnego wypadku konieczności skupienia ognia r. k. m. dla ułatwienia posunięcia się lewego skrzydła.

Cel: — Umiejętność dowodzenia plutonem w walce, współpraca drużyn, łączność wewnątrz plutonu, zaopatrzenie w amunicję.

Do wiadomości d-cy plutonu.

Położenie nieprzyj., sytuacja własna, zadanie plutonu:

Nieprzyjaciel broni się na linii cech:

56'4 (przy drodze Warszawskiej) — 58'3.

Dokładne rozmieszczenie nie rozpoznane.

Własna kompanja jako czołowa baonu posuwając się w kierunku: „NN.“ natknęła się na wzgórkach na słabą linię przesłaniania i opanowała wzgórki. Do dalszego kontynuowania natarcia kompanja otrzymała zadanie zajęcia cechy X. (przy drodze NN. z granicą wschodnią przechodzącą przez NN.

D-ca kompanji wydał następujący rozkaz:

„Wysilek główny skierowuje na NN., wykorzystując nadający się teren. Kierunek natarcia c. x. Pluton pierwszy jako kierunkowy na lewym skrzydle kompanji ma zająć wschodnią część cechy X., po wschodniej stronie NN.

Pluton drugi po zachodniej stronie NN.

Pluton trzeci w odwodzie za 1-szym w odległości 250 m.

Skład amunicyjny kompanji (zostanie wskazany). Tamże punkt opatrunkowy.

Wyposażenie plutonu w amunicję: Na l. k. m. — 80 naboł.

Na strzelca — 15 naboł.

W składnicy kompanji 400 naboł na l. k. m., 500 na kb.

Znaki: Rakietą zieloną wystrzeloną ze schronu tańczowych oznacza „l. k. m. nieprzyj. ostrzeliwuje lewą drużynę plutonu“.

Rakietą białą „l. k. m. nieprzyj. ostrzeliwuje prawą drużynę plutonu“.

Taśmy rozłożone na ziemi oznaczają:

— niebieska ogień frontowy c. k. m.

— czerwona ogień boczny c. k. m.

W razie niereagowania na ogień nieprzyj., sędzia wytrąca z walki zależnie od ważności ognia. Rozkazy sędziego są nieodwołalne.

Tarcze raz trafione więcej się nie pokazują. C. k. m. nieprzyj. zbity pokazuje chorągiew niebieską jako znak, że jest trafiony.

W razie wystrzelenia rakiety czerwonej należy natychmiast ogień przerwać (niebezpieczeństwo).

Tylko do wiadomości kierownika i sędziów.

Rozmieszczenie celów: Cele stanowią część nieprzyjacielskiego punktu oporu o sile jeden c. k. m., trzech l. k. m. i 33 główek i popiersi.

Stanowią one pięć odrębnych grup.

1-sza — c. k. m., trzy popiersia,

2-ga — l. k. m., 6 główek i 5 popiersi,

3-cia — l. k. m., 6 główek i 5 popiersi,

4-ta — l. k. m., 6 główek i 5 popiersi,

5-ta — c. k. m.

Manewr celów: Grupy 2 i 3 manewrują na ogólny sygnał przez cały czas. Kierownik wywołuje zależnie od potrzeby podkreślenia silniejszego ognia grupę 4-tą z zieloną lub białą rakieta.

Skoro drużyna natknie się na taśmę niebieską, wywołuje c. k. m. 5-ty, zaś skoro natknie się lewa drużyna na taśmę czerwoną wywołuje 1-szą grupę i 4-tą grupę z rakieta zieloną.

Zachowanie się celów: Wszystkie cele za każdorazowym ukazaniem się oddają dwa strzały ślepe, zaś broń samoczynna strzela ślepią amunicją tak długo, jak długo ukazuje się tarcza.

Wszystkie główki, popiersia i r. k. m. pokazują się nieregularnie w krótkich odstępach czasu. Główki i popiersia nie pokazują się do końca, skoro są trafione raz, r. k. m. 2-ej i 3-ej grupy skoro jest trafiony trzy razy. Tylko r. k. m. czwartej grupy trafiony dwa razy znika aż do następnego wywołania, dając znak chorągwią niebieską, że jest trafiony.

C. k. m. Nr. 5 musi być trafiony przynajmniej raz, aby zniknął aż do następnego wywołania.

C. k. m. Nr. 1 musi być trzy razy trafiony, aby zniknąć.

Wskazówki dla sędziów: Przy dowódcy kompanji oraz przy każdej drużynie znajduje się jeden oficer kadry, pełniący obowiązki sędziego.

Sędzia przy dcy plutonu notuje jedynie rozkazodawstwo dowódcy plutonu, nie wpływając niczem na niego, chyba w wypadku niebezpieczeństwa.

Sędziowie przy drużynach reagują na nieodpowiednie zachowanie się, oraz czuwają nad bezpieczeństwem.

Wypadki reagowania: a) jeżeli drużyna natknęła się na taśmę niebieską, lub czerwoną, drużynę zatrzymać tak długo, dopóki przy tarczy c. k. m. nie ukaże się chorągiew niebieska jako znak trafienia. Licząc od chwili zatrzymania do chwili zbitcia c. k. m. t. j. ukazania się chorągwi niebieskiej, wytrącić z walki po 1 co pół minuty.

b) jeżeli drużyna ostrzelana jest przez l. k. m. grupy 4-ej (znak rakietą), a nie reaguje na to, sędzia wytrąca z walki według uznania.

c) sędzia wytrąca z walki również wówczas, jeżeli wymaga tego rażące zachowanie się drużyny wobec ognia grupy 2-ej i 3-ej.

Bezpieczeństwo: Każdy sędzia zwraca baczność uwagę na osie strzałów i w razie, jeżeli one zagrażają sąsiednim jednostkom, przerywa w drużynie ogień.

Każdy sędzia posiada rakiетnicę i rakietę czerwoną i w razie zagrażającego drużynie niebezpieczeństwa strzela nią na znak przerywania ognia.

Dostarczenie broni i amunicji dla tarcz: 4 l. k. m. ślepe z 4 podofic. i po 250 naboji ślepych na l. k. m.

1 l. k. m. ostry z 1 podofic. i 400 naboji ostrych, oraz jednego podoficera z rakiemnicą i po 5 rakiet zielonych i białych.

Strzelanie bojowe plutonu.

Temat: Walka plutonu w fazie wywalczenia przewagi ogniowej. Rozwiązanie konkretnego wypadku konieczności skupienia ogni r. k. m. dla ułatwienia posunięcia się lewego skrzydła.

Cel: Umiejętność dowodzenia plutonem w walce, współpraca drużyn — łączność wewnątrz plutonu, zaopatrzenie w amunicję.

Do wiadomości dowódcy plutonu.

Położenie nieprzyjaciela, sytuacja własna, zadanie plutonu:

Nieprzyjaciel broni się na linii cech. NN.

Dokładne rozmieszczenie nierozpoznane,

Własna kompanja jako czołowa bczonu posuwając się w kierunku NN. natknęła się na wzgórkach przy NN. na słabą linię przesłaniania i opanowała wzgórki. Do dalszego kontynuowania natarcia kompanja otrzymała zadanie zajęcia cechy NN. i t. d.

Dowódca kompanji wydał następujący rozkaz:

„Wysłtek główny skierowuje po wschodniej stronie drogi NN. wykorzystując nadający się teren. Kierunek natarcia c. x. Pluton pierwszy jako kierunkowy na lewym skrzydle kompanji zajmie wschodnią część cechy X. Pluton znajduje się w związku.

Skład amunicyjny kompanji (zostanie wskazany). Tamże punkt opatrunkowy.

Wyposażenie plutonu w amunicję.

Na l. k. m. — 80 naboł.

Na strzelca — 15 naboł.

W składnicy kompanji 400 naboł na l. k., m., 500 na kb.

Znaki: Rakieta biała wystrzelona ze schronu tarczowych oznacza l. k. m. nieprzyj. ostrzeliwuje lewą drużynę plutonu.

Rakieta biała podwójnie wystrzelona: l. k. m. nieprzyj. ostrzeliwuje prawą drużynę plutonu.

Taśmy rozłożone na ziemi oznaczają:

— niebieska — ogień frontowy c. k. m.

— czerwona — ogień boczny c. k. m.

W razie niereagowania na ogień nieprzyj., sędzia wytrąca z walki zależnie od ważności ognia. Rozkazy sędziego są nieodwołalne.

Tarczeraz trafione więcej się nie pokazują. C. k. m. nieprzyj. zbity pokazuje chorągiew niebieską, jako znak, że jest trafiony.

Wrazie wystrzelenia rakiety czerwonej, należy natychmiast ogień przerwać.

Tylko do wiadomości kierownika i sędziów.

Rozmieszczenie celów: Cele stanowią część nieprzyjacielskiego punktu oporu o sile jeden c. k. m., trzech l. k. m. i 33 główek i popiersi.

Stanowią one 5 odrębnych grup:

1-sza — c. k. m., 3 popiersia,

2-ga — l. k. m., 6 główek i 5 popiersi.

3-cia — l. k. m., 6 główek i 5 popiersi,

4-ta — l. k. m., 6 główek i 5 popiersi,

5-ta — c. k. m.

Rozmieszczenie według załączonego szkicu.

Manewr celów: Grupy 2 i 3 manewrują na ogólny sygnał przez cały czas. Kierownik wywołuje zależnie od potrzeby podkreślenia silniejszego ognia grupę 4-tą z zieloną lub białą rakieta.

Skoro drużyna natknie się na taśmę niebieską, wywołuje c. k. m. 2-gi, zaś skoro natknie się lewa drużyna na taśmę

czerwoną, wywołuje pierwszą grupę i czwartą grupę z rakieta białą.

Zachowanie się celów: Wszystkie cele za każdorazowym ukazaniem się oddają 2 strzały ślepe, zaś broń samoczynna ogień ślepy ciągły.

Wszystkie główki, popiersia i r. k. m. pokazują się nieregularnie w krótkich odstępach czasu. Główki i popiersia nie pokazują się do końca, skoro są trafione raz, r. k. m. 2-iej i 3-iej grupy skoro jest trafiony trzy razy. Tylko r. k. m. 4-iej grupy trafiony dwa razy znika aż do następnego wywołania, dając znak chorągwią niebieską, że jest trafiony.

C. k. m. Nr. 5 musi być trafiony przynajmniej raz, aby zniknął aż do następnego wywołania.

C. k. m. Nr. 1 musi być trzy razy trafiony, aby zniknąć.

Wskazówki dla sędziów: Przy dowódcy kompanji, oraz przy każdej drużynie znajduje się jeden oficer pełniący obowiązki sędziego.

Sędzia przy dowódcy plutonu notuje jedynie rozkazodawstwo dowódcy plutonu, nie wpływając niczem na niego, chyba w wypadku niebezpieczeństwa.

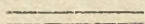
Sędziowie przy drużynach, czuwają również nad bezpieczeństwem.

Bezpieczeństwo: Każdy sędzia zwraca baczna uwagę na osie strzału i w razie, jeżeli one zagrażają sąsiednim jednostkom, przerywa w drużynie ogień.

Każdy sędzia posiada rakieta i rakietę czerwoną i w razie zagrażającego drużynie niebezpieczeństwa, strzela na znak przerwania ognia.

Dostarczenie broni i amunicji do tarcz: 4 l. k. m. ślepe z 4 podfic. i po 250 naboji ślepych na l. k. m.

Jeden l. k. m. ostry z 1 podfic. i 400 naboji ostrych, oraz 1 podfic. z rakieta i po 5 rakiet zielonych i białych.

Wyszkolenie strzeleckie r. k. m. lub l. k. m.

Plan pogadanek z instrukcji strzeleckiej r.k.m, (l.k.m.)

1. Różnica między kb. a r. k. m.:

- a) budowa
- b) ogień

Wyjaśnienie ad a) — działanie samoczynne, wydajność ognia, waga pozwalająca na przenoszenie r. k. m. przez jednego strzelca, lekka podstawa, a co zatem idzie niedostateczna pewność ognia.

ad b) — pojedyncze strzaly i krótką serją, ogień tylko punktowy, długość serji od 3 do 15 strzałów.

2. Dane balistyczne:

- a) rozrzut
- b) wiązka (porównać kb. i c. k. m.)

Wyjaśnienie ad a): Rozrzut większy niż kb., przyczynę, lufa ruchoma, skoki broni w czasie strzelania, niestalość podstawy, rozrzut zwykle znacznie szerszy w kb.

3. Wnioski co do taktycznego użycia r. k. m.

- a) znaczenie ognia ciągłego
- b) zespół (sekcja fizyljerska)

Wyjaśnienie ad a) — możność użycia r. k. m. aż do odległości średnich (600 m.), ostrzeliwanie celów ważniejszych (r. k. m., c. k. m. i t. d.), oraz punktów w terenie ogniem wiążącym.

ad d) — konieczność istnienia całego zespołu dla zapewnienia działania r. k. m., rola pojedynczych strzelców obsługi, współdziałanie całej obsługi, rola dowódcy w kierownictwie

ogniem i w zapewnieniu dostarczenia amunicji, konieczność wyszkolenia wszystkich szeregowych sekcji w użyciu r. k. m.

4- Rodzaje ognia i ich zastosowanie:

- a) ogień pojedynczy
- b) serja

Wyjaśnienie **ad a)** — strzałów pojedynczych używać tylko na początku wyszkolenia jako pierwszy stopień trudności.

ad b) — serje, długość (porównaj pkt. 1) rozrzut wzrasta ze zwiększeniem serji, ogień tylko skupiony, punktowy, stosowanie innych rodzajów ognia wzbronione, poprawianie drobnych błędów celowania w czasie strzelania bez przerywania ognia, przerywanie ognia w razie zejścia muszki z celu.

ad b) — Wiązka torów dość płaska pozwala utworzenie zapory ogniowej w terenie płaskim, jednak może mieć tylko znaczenie drugorzędne, ponieważ niedostateczna pewność funkcjonowania broni, oraz mała wydajność ognia nie gwarantuje nieprzekraczalności zapory.

5. Ogień w marszu.

- a) znaczenie ognia w marszu
- b) sposób wykonania.

6. Wyszkolenie wstępne kb. — wyszkolenie wstępne r. k. m. (analogja i różnice)

- a) metody szkolenia.
- b) kolejność ćwiczeń
- c) różnice wynikające z budowy broni.

Wyjaśnienie **ad 6)** — Plan i podział co i w kb. Metoda ta sama, jako ćwiczenie dochodzi nadto strzelanie serjami ślepa amunicją. Ćwiczenie to ma znaczenie tak ze względu na utrzymanie linii celu na celu w czasie strzelania, jak również jako przygotowanie systemu nerwowego. Strzelanie śrutem pojedynczymi strzałami na skupienie i do celu, ćwiczenia celowania bez różnicy jak i w kb.

Ćwiczenia składu: zasadnicza postawa leżąca dla r. k. m. prawa ręka na chwycie, lewa jak w kb., dla l. k. m. lewa na kolbie nachwytem ciśnię do dołu, prawa ręka jak przy r. k. m. Nie podciągać broni, lecz podsunąć się do niej, obejmowanie szyjki lub chwytu jak w kb.

7. Strzelanie szkolne:

- a) porównanie z kb.

- b) zasada — wszyscy strzelają
- c) rodzaj tarcz i ocena.

Wyjaśnienie ad 7) — Strzelanie zaczyna się strzelaniem na skupienie pojedynczemi strzałami, dalsze strzelania jak w programie szkolnym, strzelania na skupienie i do celu, zasady te same co i w kb.

8. Wyszkolenie bojowe:

- a) znaczenie ćwiczeń przygotowawczych,
- b) przeprowadzenie takowych,
- c) strzelanie bojowe — strzelanie sekcji, przeprowadzenie, rodzaj tarcz, urządzenie strzelnicy, warunki i ocena, założenie taktyczne, zatrudnienie całej sekcji w czasie strzelania.

d) Strzelanie drużyny, założenie taktyczne, wyszkolenie dowódców, kierownictwo ogniem.

Wyjaśnienie ad 8) — Ćwiczenia przygotowawcze do strzelań bojowych przeprowadza się w ten sposób jak i z kb., różnica polega na odległościach do 600 mtr.

Strzelanie bojowe tylko całą sekcją, przyczem kolejno każdy strzelec z obsługi strzela jako celowniczy, podczas gdy reszta obsługi spełnia funkcje swe jak w czasie walki. Strzelanie to jest ćwiczeniem dowódców na których specjalnie należy zwrócić uwagę.

9. Wyszkolenie drugiego rocznika:

Żołnierze drugiego rocznika mają być użyci jako sekcyni dla rekrutów.

Podoficerowie odbywają wszystkie strzelania w kompanji.

Uwagi: Materiał powyższy należy rozłożyć w czasie przeznaczonym na instrukcję strzelecką w r.k.m. w/g uznania d-ców komp.

Ćwiczenia wstępne.

Lekcja 1. Nawiązanie ćwiczeń strzeleckich r. k. m. do ćwiczeń strzeleckich kb., wyjaśnienie analogji i różnic.

Objaśnienie przyrządów celowniczych, linja celu r. k. m.

Celowanie na dany punkt, odległość 25 m., r. k. m. oparty, postawa dowolna.

Obejmowanie chwytu.

- Ćwiczenia fizyczne:** a) Ręce na biodra, na palce stań, półprzysiad, prostuj, postawa,
b) rozkrok—lewa ręka na biodrze, prawa wyprostowana—kurczenie i prostowanie dłoni,
c) rozkrok — ręce na biodra — kark przęz — głowę w dół skłoń, na wprost — kark przęz, w tył skłoń, na wprost,
d) głębokie wdechy i wydechy.

Lekcja 2. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Sprawdzanie jednolitości celowania, trójkąt błędów na odległość 25 m. — postawa dowolna.

Postawa strzelecka leżąc.

Postawa strzelecka leżąc ze składaniem się i przykładaniem głowy.

- Ćwiczenia fizyczne:** a) dowolne ruchy rąk,
b) rozkrok ręce na biodra — kark przęz — głowę w prawo zwróć — w dół skłoń,
c) Głębokie wdechy i wydechy.

Lekcja 3. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Celowanie na dany punkt na odległość 50 m. z postawy dowolnej.

Trójkąt błędów na odległość 25 m. (dalszy ciąg), opuszczanie spustu.

- Ćwiczenia fizyczne:** a) Rozkrok—lewa ręka na biodrze—prawa wyprostowana — krążenie dłoni w przegubie,
b) ćwiczenie palca wskazującego prawej ręki,
c) ćwiczenia połączone jak w lekcji 2-jej pkt. b.,
d) głębokie wdechy i wydechy.

Lekcja 4. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Poprawne oddanie strzału nabojem ćwiczebnym do tarczy na 25 m., postawa leżąca.

Celowanie na dany punkt na odległość 100 m.

Trójkąt błędów na odległość 50 m., — postawa leżąca.

- Ćwiczenia fizyczne:** a) Rozkrok, ręce na biodrach — zwroty tułowia,

- b) ręce na biodra — krążenie głową w prawo i lewo,
- c) ćwiczenia palca wskazującego prawej ręki,
- d) głębokie wdechy i wydechy.

Lekcja 5. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Poprawne oddanie serji ognia skupionego nabojami ślepiemi do tarczy na odległość 25 m.

Ttrójkąt błędów na odległość 50 m., dokończenie.

Celowanie na dany punkt na odległość 150 m., postawa leżąca.

Ćwiczenia fizyczne: a) skłony tułowia leżąc na ziemi z chwytem bioder i podnoszeniem rąk do góry,

b) ręce na biodra — na palce stąń — przysiad, prostuj, postawa,

c) głębokie wdechy i wydechy.

Lekcja 6. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Poprawne oddanie ognia ślepego (krótkie serje) na odległość 25 m., długość serji określa instruktor.

Celowanie na dany punkt na odległość 200 m. — postawa dowolna.

Trójkąt błędów na odległość 100 m. — postawa dowolna.

Ćwiczenia fizyczne: a) pelzanie na łokciach,

b) rzuty rąk naprzemian wprzód i wtył,

c) podawanie r. k. m. z przebiegiem od przodu do tyłu i z powrotem,

d) głębokie wdechy i wydechy.

Uwaga: W ćwiczeniu w oddawaniu serji ognia, instruktor zapowiada serję np. 5 strzałów, uczeń musi się starać oddać nakazaną ilość strzałów.

Lekcja 7. Nawiązanie do lekcji poprzedniej.

Poprawne oddanie serji ognia ślepego na odległość 25 m. z dobozem punktu celu.

Ćwiczenia fizyczne: a) bieg na czworakach — zawody w przenoszeniu amunicji (magazynek — skrzynki),

b) rzuty rąk wprzód i wtył — rzucanie magazynków amunicyjnych z rąk do rąk (zawody),

c) podawanie r. k. m. od tyłu do przodu pełzając,

d) głębokie wdechy i wydechy.

Omówienie całokształtu ćwiczeń wstępnych.

Strzelania szkolne l. k. m. na odległości skrócone i normalne.

L. p.	strzelania Rodzaj	Odległ.	Rodzaj ognia	Ilość naboi	C e l	Uwagi
1	Na skupienie	25 m.	Strzały pojedyncze	5	Koło celownicze o średn. 25 cm.	Ocena według regul punkt A
2	Na skupienie	25 m.	Krótkie serje	10	Koło celownicze o średn. 25 cm.	Ocena według regul punkt A
3	Do celu	25 m.	Krótkie serje	10	Koło celownicze w prostokącie 18 x 24 cm.	Ocena w punkcie B.
4	Do celu	100 m.	Krótkie serje	10	Koło celownicze o średnicy 10 cm. w prostokącie skupienia 120 x 90 cm.	Ocena w punkcie B.
5	Do celu w masce gazowej	200 m.	Krótkie serje	10	Tarcza bojowa c. k. m.	Ocena patrz punkt C.
6	Do celu	300 m.	Krótkie serje	10	Koło celownicze o średnicy 30 cm. prostokąt 120 x 90 cm.	Ocena w punkcie B.

Ocena strzelań szkolnych.

Punkt A. W strzelaniach na skupienie Nr. 1 i 2 ocenia się wyniki mierząc ślady trafień prostokątem skupienia o wymiarach 18 — 24 cm., każdy ślad liczyć za jeden punkt. Dla spełnienia warunków koniecznym jest, by prostokąt objął w strzelaniu Nr. 1 — 5, w strzelaniu Nr. 2, 10 śladów.

Punkt B. W strzelaniach Nr. 3, 4, i 6 należy oceniać wszystkie ślady leżące wewnątrz prostokątów, przyczem warunki spełnione, jeśli strzelec posiada:

W strzelaniu Nr. 3 najmniej 9 śladów w prostokącie.

„ Nr. 4 „ 8 „ „

„ Nr. 6 „ 4 „ „

Punkt C. W strzelaniu Nr. 5 dla spełnienia warunków koniecznym jest uzyskanie 5-ciu trafnych.

Ćwiczenia przygotowawcze do strzelań bojowych.

Lekcja 1. A. Nauka wykorzystania terenu.

Wybór stanowiska dla r. k. m., zajęcie go i celowanie do celów polowych.

Wykonanie: Strzelec obiera i zajmuje stanowisko dla k. m. najodpowiedniejsze do ostrzelenia celów i najwygodniejsze dla wykonania ognia.

Instruktor naprowadza go na właściwe stanowisko, wyjaśnia popełnione błędy i sprawdza wycelowanie broni.

Jako cele służą 1 c.k.m., r.k.m. i biegnący na odległ. do 300 m.

B. Oddanie ognia serjami w ograniczonym czasie do celów polowych pojawiających się na nieznannej odległości, wyszkolenie celowniczego.

Wykonanie: Strzelec na rozkaz instruktora zajmuje stanowisko, ulepsza je i obserwuje przedpole. Instruktor wywołuje kolejno cele, wydaje rozkazy ogniowe. Strzelec zwalcza cele krótkimi serjami, podając zaraz po ostrzeleniu celu jego odległość.

Jako cele 1 c. k. m., r. k. m. i kolumienka (2 ludzi) na odległościach do 300 m. w pasie szerokości 80 m. Czas ukazywania się celów 18 sek.

Lekcja 2. A. Oddanie ognia serjami do celów polowych na nieznannej odległości w masce gazowej.

Wyszkolenie celowniczego.

Wykonanie: jak w lekcji 1 pkt. B.

B. Trójkąt błędów na odległość 100 m. do figury stojącej.

Lekcja 3. A. Oddanie ognia serjami do celów polowych w ograniczonym czasie. Strzelec w ruchu.

Wyszkolenie celowniczego.

Wykonanie: Strzelec na stanowisku wyjściowym, obserwuje przedpole (na rozkaz instruktora wykonuje skoki) instruktor wywołuje pierwszy cel i wydaje rozkaz ogniowy. Po zwalczeniu pierwszego celu, strzelec na rozkaz instruktora „skok“ zabezpiecza k. m. i przygotowuje się do skoku, na „biegiem marsz“ wykonuje skok. W czasie skoku ukazuje się cel następny, instruktor podaje „cel się ukazał—zająć stanowisko“, następnie rozkaz ogniowy, uczeń postępuje jak wyżej aż do zwalczenia wszystkich celów. Jako cele rozmieścić c. k. m., r. k. m. i kolumnkę na odległ. do 400 mtr. w pasie szerokości 100 m. Cele widoczne 20 sekund.

B. Trójkąt błędów w masce gazowej do figury stojącej na 150 m.

Lekcja 4. Wyszkolenie sekcyjnego w roli kierownictwa ogniem—celowniczego w szybkim odnalezieniu i zwalczaniu wskazanego celu.

Wykonanie: Na stanowisku obsługa r. k. m. składająca się z sekcyjnego, celowniczego i ewentualnie taśmowego.

Instruktor wyjaśnia sytuację (podać założenie dokładnie określające rolę r. k. m., np. r. k. m. ma zadanie osłonę c. k. m., który znajduje się tam, a tam) podaje pas i kierunek działania, zgodny z zadaniem, poczem kolejno wywołuje cele. Sekcyjny musi samodzielnie cele odszukać, wydać rozkaz ogniowy, a celowniczy zwalczyć je ogniem.

Jako cele służą kolumnka, r. k. m. i c. k. m. na odległ. do 600 m. w pasie szerokości 100 m.

Lekcja 5. Wyszkolenie sekcyjnego w kierownictwie ogniem i decyzji co do otwarcia, przerwania ognia i zmiany stanowiska obsługi, w sprawnym wykonaniu rozkazów sekcyjnego. Obsługa (3 ludzi) w maskach gazowych.

Założenie: Sekcja fizyljerska (w ramach drużyny) w natarciu na nieprzyjacielskie gniazdo oporu zatrzymała się na stanowisku ogniowym, celem wsparcia ogniem sekcji grenadjerskiej, (która znajduje się tam — a tam) i posuwać się nie może. R. k. m. zwalcza nieprzyjacielskie cele do chwili, aż sekcja grenadjerska nie będzie mogła ruszyć naprzód. Poczem sam wsparty ogniem własnych c. k. m. może posunąć się naprzód.

Wykonanie: Sekcyjny otrzymuje od instruktora założenie, zajmuje stanowisko, w tym czasie instruktor wywołuje cel 1-szy (nieprzyjacielski c. k. m.). Sekcyjny wydaje rozkaz ogniowy i zwalcza cel ogniem swego r. k. m. Po zniknięciu celu 1-go instruktor zapowiada „cel zwalczony, sekcja grenadjerska idzie naprzód“ i wywołuje nieprzyjacielski r. k. m. z innego miejsca, a równocześnie zapowiada alarm gazowy. Po zwalczeniu celu mówi „sekcja grenadjerska osiągnęła miejsce“. W tym czasie własne c. k. m. markowane kołatką rozpoczynają ogień. Sekcyjny musi się zdecydować na wykorzystanie ognia własnego c. k. m. do wykonania skoku. W czasie skoku, instruktor wywołuje cel następny (r. k. m.), sekcyjny samodzielnie musi zająć stanowisko, wydać rozkaz do otwarcia ognia i zwalczyć cel. Po zwalczeniu celu drugiego pod osłoną ognia własnych c. k. m., sekcja musi znów posunąć się naprzód do chwili ukazania się celu czwartego (kolumienki), który również r. k. m. musi zwalczyć.

Jako cele: c. k. m., 2 r. k. m. i kolumienka (3 strzelców) umieszczone na odległości 600 m. od stanowiska wyjściowego. Sekcja grenadjerska markowana chorągiewkami, to samo dotyczy również stanowisk własnych c. k. m.

Lekcja 6. Zachowanie się sekcji fizyljerskiej w ramach drużyny w natarciu, współpraca ogniowa całej sekcji w walce.

Założenie: Drużyna własna jest drużyną czołową plutonu bojowego, którego zadaniem jest nawiązanie styczności z nieprzyjacielem. W miejscu X znajduje się przypuszczalnie nieprzyjacielskie gniazdo oporu.

Przeprowadzenie ćwiczenia: Instruktor stawia sekcję fizyljerską w sytuacji: drużyna własna doszła do miejsca G. (wskazać w terenie), gdzie została ostrzelana przez nieprzyjacielski c. k. m. Wobec czego drużynowy zdecydował się na przyjęcie odpowiedniego ugrupowania (wyjaśnić) i przeprowadzenie natarcia. Sekcja fizyljerska z zajętego chwilowo stanowiska musi posunąć się naprzód. Sekcja grenadjerska markowane przez dwóch pozorujących, znajduje się w miejscu (wskazać). Posuwaniem się sekcji grenadjerskiej reguluje instruktor. Sekcja fizyljerska porusza się naprzód. W czasie skoku instruktor wywołuje cel 1. nieprzyj. c. k. m. i parę główek, c. k.

m. pozorowany rzeczywistym k. m., który rozpoczyna ogień amunicją ślepa. Sekcyjny musi zająć stanowisko i zwalczyć ogniem swego r. k. m. nieprzyjacielskie cele. Po zwalczeniu (zniknięciu) celów na skutek sytuacji wywołanej posunięciem się sekcji grenadjerskiej, sekcyjny decyduje się na posunięcie się naprzód. W czasie tego ruchu sekcji, instruktor wywołuje cel następny, nieprzyjaciel. r. k. m. pozorowany i parę główek, który prowadzi ogień. Sekcja fizyljerska zajmuje nowe stanowisko i zwalcza nieprzyjacielskie cele do czasu, aż instruktor zapewni, że cel zwalczony. W czasie tej lekcji należy przerobić ćwiczenia w donoszeniu i uzupełnianiu amunicji.

Cele pozorujące nieprzyjaciela 1-szy c. k. m. i 6 główek, 11-gi r. k. m. i 3 główki, należy rozmieścić na odległości 600 m. od stanowiska wyjściowego w ten sposób, by tworzyły punkt oporu, przyczem cel II ukazuje się na tych miejscach co cel I. na sygnał instruktora. Cele widoczne zależnie od potrzeby według woli instruktora, 200 — 300 m. poza stanowiskiem wyjściowym należy zorganizować skład amunicyjny plutonu.

Ćwiczenia w donoszeniu amunicji.

Czynności obsługi w czasie walki.

Sekcyjny, kierownictwo ogniem i ruchem sekcji.

Celowniczy — obsługa r. k. m.

I. fizyljer amunicyjny (taśmowy), podawanie magazynków i pomoc celownicemu w usuwaniu zacięć.

II. fizyljer (amunicyjny), odbieranie próżnych magazynków, oddawanie ich III. fizyljerowy, pomoc przy napełnianiu magazynków i donoszenie do r. k. m.

III. fizyljer (amunicyjny), napełnianie próżnych magazynków.

IV. fizyljer (amunicyjny), donoszenie amunicji ze składu amunicyjnego plutonu.

Czynności te nie są ściśle związane z numerami fizyljerów (za wyjątkiem celowniczego) i mogą być wykonywane na zmianę. Stanowisko amunicyjnych winno być umieszczone z tyłu lub z boku r. k. m. w miejscu jaknajbardziej zakrytem, posiadającym o ile możności kryte dojścia tak do r. k. m. jak i do tyłu.

Ćwiczenie to przerobić w ten sposób, że obsługa była zaopatrzona celowo w zamałą ilość amunicji, w czasie walki należy

umyślnie wywoływać różne sytuacje, by postawić obsługę wobec zagadnień, które mogą się nasunąć w czasie rzeczywistej walki, jako to zachowanie się obsługi w wypadku zacięcia (celowniczy i taśmowy usuwają zacięcia zresztą obsługi, sekcyjny prowadzi ogień kierując osobiście ogniem swej sekcji). Wycofanie z walki poszczególnych strzelców obsługi jako rannych lub zabitych i t.p.

Na ćwiczenia w uzupełnianiu amunicji należy zwrócić baczną uwagę, jako na zagadnienie bardzo doniosłej wagi ze względu na niewspółmiernie duże zużycie amunicji w stosunku do posiadanej pod ręką ilości. Ćwiczenie to należy wyczerpująco omówić, uwypuklając popełnione błędy, a w miarę czasu przeprowadzić wzorowy pokaz. W ćwiczeniu bierze udział reszta grupy, jako widzowie.

Lekcja 7. Współpraca ogniowa sekcji fizyljerskiej z sekcją grenadjerską w momencie szturm, po zajęciu stanowisk nieprzyj. i przygotowanie ich do ewent. przeciwnatarcia, (lekcja ta jest dalszym ciągiem lekcji 6 tej).

Założenie: — jak w lekcji poprzedniej.

Sytuacja wyjściowa: Drużyna w natarciu na nieprzyjacielskie gniazdo oporu zatrzymała się na odległości 300 m, od stanowisk nieprzyj. Drużynowy zdecydował się na wykonanie szturm. W tym celu rozkazał sekcji grenadjerskiej podsuniecie się na odległość szturmową od gniazda, sekcji fizyljerskiej wiązanie ogniem nieprzyjacielskie r. k. m.

Przeprowadzenie: Sekcja fizyljerska na zajętych stanowiskach przygotowuje się do otwarcia ognia. Instruktor powoduje posunięcie się sekcji grenadjerskiej. W tym czasie r. k. m. pozorujący nieprzyjaciela rozpoczyna ogień. Sekcja fizyljerska przesuując się naprzód wiąże ogniem nieprzyjacielskie cele tak długo, dokąd ogień własnego r. k. m. nie zagraża bezpośrednio szturmującej sekcji grenadjerskiej.

Po zajęciu gniazda przez grenadjerów, sekcyjny fizyljerów jaknajszybciej przesuwa sekcję na zajęte stanowiska. W czasie tego ruchu ukazują się z poza zajętego gniazda cele pozorujące nieprzyjacielskie przeciwnatarcie. R. k. m. musi natychmiast otworzyć ogień i zwalczyć przeciwnatarcie. Ćwiczenie to należy połączyć z nauką uzupełnienia amunicji. Patrz uwagi do lekcji 6 ej.

Przygotowanie ćwiczenia: W miejscu ćwiczenia poprzedniego umieścić r. k. m. rzeczywisty i parę główek tak by (przedstawiły drużynę nieprzyjacielską), r. k. m. zaopatrzyć w ślepą amunicję, w tyle poza gniazdem w odległości około 200 m. umieścić 16 figur biegnących w ten sposób, by stworzyły przeciwnatarcie.

Sygnalizacja — jak w lekcji 6-ej.

Strzelanie bojowe przygotowawcze

Strzelanie bojowe Nr. 1.

A. Cel: Oddanie ognia krótkimi serjami do celów polowych w ograniczonym czasie.

25 naboji na strzelca.

B. Przeprowadzanie: Strzelec obiera stanowisko na oznaczonym odcinku, zajmuje je i przygotowuje się do strzału. Instruktor wywołuje kolejno cele i wydaje rozkazy ogniowe. Strzelec zwalcza krótkimi serjami ukazujące się cele w ten sposób, by do jednego celu nie oddawać więcej niż 8 strzałów.

Przy pierwszym strzelcu rolę taśmowego spełnia instruktor, przy dalszych uczeń, który strzelanie już odbył.

C. Cele:

Nr. celu	Określenie	Czas widoczn.	Odległ.	Sygnal
1	C. k. m.	15 sek.	500 m.	koło białe
2	R. k. m. i 3 główki	15 „	400 „	koło czarne
3	Grupka 3 biegnących	15 „	350 „	trójkąt biały

D. Ocena. Strzelec warunki spełnił, jeśli każda grupa celów została przynajmniej raz trafioną. Wyniki wciągnąć do metryki strzeleckiej, zaznaczając ilość trafień do każdego celu osobno.

Strzelanie bojowe Nr. 2.

A. Cel. Oddanie ognia krótkimi serjami do celów polowych w ograniczonym czasie. Strzelec w ruchu — 36 naboji do dyspozycji strzelca.

B. Przeprowadzenie. Strzelec na stanowisku obranem przygotowuje się do strzału. Instruktor wywołuje cel pierwszy i wydaje rozkaz ogniowy. Strzelec zwalcza cel ogniem serjami.

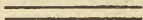
Po zniknięciu celu pierwszego instruktor wydaje rozkaz do skoku, w czasie którego ukazuje się cel następny. Na rozkaz instruktora strzelec zajmuje nowe stanowisko i zwalcza cel drugi, poczem powtórnie na rozkaz instruktora wykonuje skok, a po zajęciu jak poprzednio stanowiska ogniowego, zwalcza cel trzeci.

Żołnierz musi się starać ostrzelać wszystkie cele równomiernie. Przy pierwszym strzelcu instruktor spełnia funkcję taśmowego, przy następnym uczeń, który już przestrzelał.

C. Cele:

Nr. celu	Określenie	Czas widoczn.	Odległ.	Sygnal
1	C. k. m.	20 sekund	600 m.	koło białe
2	Grupka 3-ch biegnących	20 „	500 m.	koło czarne
3	R. k. m. i 3 główki	20 „	400 m.	trójkąt biały

D. **Ocena.** Jak w strzelaniu Nr. 1.

Wyszkolenie strzeleckie c. k. m.

Ćwiczenia wstępne.

Lekcja 1. Omówienie celowania z c. k. m., nawiązać do kb. i podkreślić różnicę w budowie tych broni.

Postawa kłęcząca. Sposób trzymania tyłców.

Celowanie na dany punkt w kierunku, postawa kłęcząca — odległość 10 m., dolny rygiel zamknięty.

Omówienie.

Lekcja 2. Powtórka. Objaśnienie otwierania i zamykania rygli (otwieramy najpierw dolny, potem górny — zamykamy w tym samym porządku dla uzgodnienia z władaniem z bronią, jednakże należy podkreślić, że w czasie ćwiczeń strzeleckich w razie potrzeby można odstąpić od tej zasady).

K. m. wyceLOWANY na dany punkt — odległość 10 m.

Celowanie na dany punkt na odległość — odległość 10 m. — postawa kłęcząca.

Postawa kłęcząca — trzymanie tyłców i kierownicy w tej postawie.

Omówienie.

Lekcja 3. Powtórka. Celowanie na dany punkt w kierunku lub na odległość z zamykaniem jednego z rygli, drugi podczas celowania zamknięty — odległ. 25 m. — postawa kłęcząca.

Ćwiczenie giętkości lewego kciuka — rygiel górny otwarty.

Omówienie.

Lekcja 4. Powtórka. Celowanie na dany punkt w kierunku a potem na odległość — odległość 25 m. — postawa leżąca (po wyceLOWaniu odpowiedni rygiel zamknąć).

Odchylenie bezpiecznika i naciskanie płytki spustowej (rygle zamknięte — odległość 25 m. — postawa klęcząca).
Omówienie.

Lekcja 5. Powtórka. Celowanie złożone (jednocześnie w kierunku i na odległość).

Odległość 25 m. — postawa klęcząca.

Odchylenie bezpiecznika i naciskanie płytki spustowej w postawie leżącej.

Omówienie.

Lekcja 6. Powtórka. Celowanie złożone, odległość 25 m. — postawa leżąca.

Opuszczanie spustu w dowolnej postawie.

Omówienie ćwiczeń w celowaniu (znaczenie rygli, trzymanie tylców)

Nauczanie wysnuwania wniosków co do popełnionych błędów na zasadzie wykresu wskaźnika kąтового.

Lekcja 7. Nawiązanie do ćwiczeń poprzednich.

Pokaz sprawdzania jednolitości celowania (zwykły trójkąt błędów). Umiejętność wysnuwania wniosków na podstawie wykresu wskaźnika.

Omówienie.

Lekcja 8. Nawiązanie do ćwiczeń poprzednich.

Powtórka. Poprawne oddanie serji ognia do celów w postawie leżącej nabojem ślepym. Cel punktowy:

a) przy ryglach półotwartych, rygiel dolny otwarty:

b) przy ryglach otwartych.

Ćwiczenia umiejętnego trzymania i prowadzenia broni przy celowaniu po linii poziomej w obu kierunkach — postawa klęcząca.

Omówienie.

Lekcja 9. Powtórka. Poprawne oddawanie serji ognia w postawie klęczącej do celów rozstawionych w poziomie — przy ryglach półotwartych — górny otwarty.

Ćwiczenia umiejętnego trzymania i prowadzenia broni przy celowaniu po linii poziomej w obu kierunkach — postawa leżąca.

Omówienie.

Lekcja 10. Powtórka. Poprawne oddanie serji ognia do celów rozstawionych w poziomie w postawie leżącej przy ryglach otwartych, w obu kierunkach.

Ćwiczenia umiejętnego trzymania i prowadzenia broni przy celowaniu po linii pionowej w obu kierunkach—postawa leżąca.
Omówienie.

Lekcja 11. Nawiązanie do ćwiczeń poprzednich.

Poprawne oddanie serji ognia do celów rozstawionych w pionie w postawie leżącej przy ryglach otwartych.

Ćwiczenia umiejętnego trzymania i prowadzenia broni przy celowaniu po linii skośnej — postawa leżąca.

Omówienie.

Lekcja 12. Powtórka. Poprawne oddanie serji ognia do celów rozstawionych na linii skośnej przy ryglach otwartych.

Ćwiczenie umiejętnego trzymania i prowadzenia broni przy celowaniu po linii krzywej — postawa leżąca.

Lekcja 13. Powtórka. Poprawne oddanie serji ognia do celów rozstawionych na krzywej — postawa leżąca.

Sprawdzanie jednolitości celowania przy pomocy lunety celowniczej — odległość 50 m.

Omówienie dotychczasowych ćwiczeń.

Lekcja 14. Nawiązanie do ćwiczeń poprzednich.

Poprawne oddanie serji ognia do grup celów rozrzuconych w poziomie i w pionie — postawa leżąca—rygle otwarte.

Ćwic. umiejętnego trzymania i prowadzenia broni przy celowaniu do grup celów rozstawionych dowolnie.

Lekcja 15. Poprawne oddanie serji ognia do grup celów rozrzuconych w różnych kierunkach — postawa dowolna—rygle otwarte.

Ćwic. umiejętnego trzymania i prowadzenia broni przy celowaniu do grup celów rozstawionych dowolnie — celowanie na szybkość.

Ćwiczenia strzeleckie przygotowawcze do bojowych c. k. m.

Lekcja 1. A. Celowanie do celów polowych (np. nieprzyj. c. k. m., l. k. m. i t. p.) odległych od 400 do 600 m. w postawie kłęczącej.

B. Oddawanie ognia nabojami ślepemi przy ryglach otwartych do celów rozmieszczonych na odległościach od 400 do 600 m. — Postawa klęcząca.

Wykonanie ad A. C. k. m. na stanowisku. Instruktor wskazuje cel, uczeń wycelowuje k. m., poczem instruktor sprawdza.

Ad B. K. m. na stanowisku w pozycji klęczącej niezaladowany. Instruktor wywołuje cel i podaje rozkaz ogniowy. Uczeń wyszukuje cel, mówi „widzę“, ładuje, nastawia k. m. i oddaje serję strzałów. Instruktor kontroluje przy pomocy szkła. Przy k. m. drugi uczeń jako taśmowy. Jako cele należy rozmieścić na odległościach od 400 do 500 m. 2 k. m., oraz kolumienkę z 6-ciu ludzi w pasie szerokim do 150 m.

Lekcja 2. A. Celowanie do celów polowych od 400 do 600 m. w postawie leżącej i pośredniej.

B. Oddawanie ognia nabojami ślepemi przy ryglach otwartych do celów rozmieszczonych na odległościach do 600 m. w czasie z nastawieniem k. m. na stanowisku.

Wykonanie ad A. — jak w lekcji 1/A.

Ad B. K. m. złożony. Obsługa 3-ch uczniów jako karabinowy, celowniczy i taśmowy otrzymują rozkaz zajęcia wskazanego stanowiska.

Po zajęciu stanowiska otrzymuje celowniczy od instruktora rozkaz ogniowy. Uczeń jako celowniczy musi szybko k. m. nastawić i oddać serję ognia. Skoro cel znika, przerywa samodzielnie ogień.

Lekcja 3. A. Celowanie z przrzucaniem ognia z celu na cel do celów polowych rozmieszczonych wgląd do 800 m. w różnych odstępach i odległościach.

B. Celowanie do zarysowujących się punktów terenowych odległych od 400 do 800 m.

C. Przerzucanie ognia z celu na cel nabojami ślepemi do celów rozmieszczonych wgląd i wszerz na odległościach od 600 do 800 m. — postawa pośrednia.

Wykonanie ad A i B przy pomocy wskaźnika kąowego.

Ad C. Cele rozmieszczone na odległości od 600 do 800 m. w pasie szerokości 300 m. Jako cele dwa c. k. m., jeden l. k. m. i kolumienka.

K. m. na stanowisku. Uczeń przy k. m. jako celowniczy. Instruktor wywołuje wszystkie cele równocześnie, i wydaje rozkaz ogniowy. Uczeń nastawia k. m. na pierwszy cel, oddaje krótkie serje przerzucając ogień z celu na cel bez przerywania ognia, dobierając punkt celu w zależności od odległości.

Lekcja 4. A. Dostrzeliwanie się, t. j. doprowadzenie wiązki k. m. do celu i określenie celownika.

Przygotowanie ćwiczeń i przybory: W obranym terenie wybieramy cel w postaci wydmy piaszczystej, pagórka, grupy krzaków i t. p.

Pomiędzy celem a stanowiskiem k. m. nie powinno być krzaków, wyniosłości i t. p. przeszkód utrudniających obserwację. Odległość k. m. od celu dowolna, ale nie mniejsza od 500 m. a nie większa od 700 m.

W linii strzału t. j. pomiędzy k. m. i celem ustawiamy pomocników z chorągiewkami jednakowej barwy np. żółta. Odległość pierwszego pomocnika od k. m. wynosić musi około 150 mtr., następnie aż do celu co 50 m. (ilość pomocników dowolna) około 7-miu. Pomocnicy mają rozkaz leżeć i obserwować k. m. Na odgłos serji ognia, pomocnicy kolejno unoszą chorągiewki i machają niemi przez pewien przeciąg czasu (około 10 sek.). Po pierwszej serji daje sygnał najbliższy pomocnik, po drugiej następny i t. d. aż do pomocnika znajdującego się na celu.

Wykonanie: Instruktor wywołuje 2-ch uczniów, jednemu każe pełnić funkcję karabinowego, drugiemu rolę celowniczego (taśmowym może być przez dłuższy czas jeden wyznaczony uczeń lub pomocnik instruktora). Karabin naładowany jest do ognia ciągłego amunicją ślepą. Na każdym 2-ch uczniów przelicza się 30 naboji.

Instruktor pokazuje karabinowemu cel i po otrzymaniu odpowiedzi że został zrozumiany, daje mu rozkaz do dostrzeliwania się ogniem otwartym (rygiel górny zamknięty). Karabinowy wskazuje cel celowniczemu, celowniczy dostrzeliwuje się, poczem ustala celownik i ogłasza wynik dostrzeliwania się. Po każdej serji ognia chorągiewka okazana przez pomocnika wskazuje miejsce padania pocisków.

Przykład: k. oznacza karabinowy, c. celowniczy

k. — „Na wprost grupa drzew“

c. — „Widzę“

k. — „W pobliżu środka grupy wydma piaszczysta“

c. — „Widzę“.

k. — „Dostrzeliwać się do wydmy małemi serjami (po chwili, gdy widzi, że celowniczy w danym kierunku nastawił k. m.): „Ogień otwarty“.

c. — Nastawia k. m. w kierunku wskazanym z tem wyrachowaniem, ażeby pierwsze strzały nie padły dalej jak na 200 do 300 m. przed k. m. (celownik zwykły). Po otrzymaniu rozkazu ogniowego celowniczy trzymając lewą rękę na tylcach, a prawą na kierownicy oddaje pierwszą krótką serję ognia.

k. — Gdy zobaczył sygnał pierwszego pomocnika, ogłasza to, mówiąc „wyżej“.

c. — Przekręca kółkiem kierownicy w lewo (pół obrotu) i oddaje drugą serję.

k. — Zobaczył sygnał jak poprzednio i mówi: „wyżej“.

c. — Przekręca kółkiem i oddaje serję i t. d.) aż karabinowy zobaczy sygnał na celu.

k. — Widząc sygnał na celu, mówi „wiązka w celu“.

c. — Reguluje i nastawia suwak celownika w ten sposób, aby mieć cel na muszce, poczem ogłasza celownik np. 1200 m. W omówieniu podkreślić, że nie jest to jedyny sposób.

Lekcja 5. A. Celowanie do celów rozrzuconych włąb przy pomocy wskaźnika kąтового, odległość 500 do 900 m., postawa leżąca i półleżąca.

B. Oddawanie ognia nabojami ślepemi do celu właściwego dla k. m. na nieznaney odległości i nieznanem miejscu pojawienia się, odległość 500 do 900 m. (wyszkolenie karabinowego).

Wykonanie: Ad A. jak w lekcjach poprzednich.

Ad B. Karabinowy otrzymuje od drużynowego rozkaz zajęcia stanowiska i wykonania zadania niszczenia wszystkich ukazujących się celów w pasie o szerokości 300 m. Zajmuje stanowisko, instruktor wywołuje kolejno cele, karabinowy wydaje rozkaz ogniowy celowniczemu do ostrzelania celu, przyczem karabinowy reguluje naprowadzeniem wiązki na cel na podstawie obserwacji, wiedząc o tem, że ukazanie się chorażewki oznacza padanie wiązki.

Okolo każdego celu winien instruktor umieścić po 2-ch szereg, z chorągiewkami kilkadziesiąt metrów przed i za celem wlg. własnego uznania. Prócz tego przy jednym z celów umieścić szer. z chorągiewką z boku celu.

Jeśli karabinowy nie podał właściwego celownika, instruktor wywołuje po oddaniu ognia omówionym znakiem chorągiewkę odpowiednią, zmuszając tem karabinowego do wydania odpowiednich rozkazów.

Lekcja 6. A. Oddawanie ognia do kilku równocześnie ukazujących się celi rozmieszczonych na różnych odległościach i w różnych odstępach ze szybkim regulowaniem wiązki na cel.

B. Stosowanie pogłębiania ognia w razie, jeżeli padanie pocisków nie jest widoczne, a celownik niepewny.

Wykonanie: Ad A. analogicznie jak w lekcji 5-ej, karabinowy kieruje wiązką naprowadzając ją na cel jak w lekcji 5-ej. Cele rozstawić na odległościach od 600 do 900 m. w pasie szerokości 300 m. — 2 c. k. m., 1 l. k. m.

Ad B. Omówić, iż nie zawsze będzie się miało możność obserwowania padania pocisków. W razie strzelania na odległość ponad 900 m., gdzie celownik nie jest dokładnie znany, należy ogień pogłębiać do odległości 800 m. — 100 mtr, — ponad odległość 800 m. 200 m.

K. m. Maxim posiada na podstawie urządzenie pozwalające na określone pogłębianie ognia.

Przy k. m. Hotchkiss część obrotu odpowiadająca polu między dwoma występami oznacza pogłębianie na 100 m., część obrotu odpowiadająca dwu polom — 200 m.

Celowniczy otrzymuje rozkaz pogłębiania, instruktor szkłem kontrolnem sprawdza, czy uczeń pogłębia przed i za celem, oraz czy obraca kółkiem prawidłowo.

Lekcję tą przerabia się pokazowo. Instruktor pokazuje jak należy ją wykonać. Kilku uczniów wykonuje, reszta obserwuje i podaje uwagi.

Lekcja 7. Strzelanie bezpośrednie do celów na odległościach ponad 2000 m.

B. Związanie ogniem przypuszczalnych miejsc pojawienia się celów.

Wykonanie Ad A. Instruktor objaśnia, iż często tak do natarcia jak zwłaszcza w obronie, wyłania się kwestja strzelania na odległości ponad 2000 m. Wówczas celownikiem posługiwać się nie można. Postępuje się w następujący sposób: nacelowuje k. m. na cel celownikiem normalnym i reguluje kierunek. Odległość oblicza się miernikiem odległości lub na podstawie mapy i z tablic odszukuje się dany kąt celownika.

Jeżeli cel znajduje się wyżej lub niżej od poziomu k. m., do kąta tego trzeba dodać kąt położenia, aby otrzymać kąt strzału. Przy pomocy poziomnicy nadaje się lufie kąt strzału. Kąt położenia znaleźć można w ten sposób. Nastawiwszy normalny celownik, wycelować k. m. na cel i zaryglować. Poziomnicą odmierzyć kąt i odjąć od niego kąt celownika przy 200 m. względnie 400. Reszta przedstawia kąt położenia.

Ad B. Karabinowy otrzymuje rozkaz drużynowego związania przypuszczalnego miejsca pojawienia się celu. Ćwiczenia przeprowadza się przy pomocy wskaźnika kąтового.

Ćwiczenie polega na wydawaniu odpowiednich rozkazów karabinowego i celowania, odległość 600 m.

Lekcja 8. Sprawdzenie możliwości strzelania ogniem przenośnym. Instruktor oprowadza uczniów po niewielkim kawałku terenu i wskazując cele pyta, czy z danego miejsca można wykonać ogień przenośny, o ile nasze linje własne znajdują się we wskazanem miejscu. Następnie dyskusja i objaśnienie.

Nie można strzelać: 1) jeżeli pomiędzy k. m. a własną linją znajdują się przedmioty mogące powodować nieprawidłowy strzał, np. droga obsadzona drzewami.

2) Jeżeli własne linje znajdują się na wzniesieniu.

3) Jeżeli k. m. wzniesiony jest ponad linją celu własnej linji mniej jak trzy metry.

4) O ile własne linje są bliżej nieprzyjaciela niż 300 m.

5) Przy odległości od nieprzyjaciela mniejszej niż 800 m. chyba, że siły własne są od nas w martwym polu.

Prócz tego uwzględnia się wysokość bezpieczeństwa i t. d. — co należy do oficera, który rozstrzyga w zakwestjowanych wypadkach przy pomocy tablic i wykresów.

Ćwiczenie to należy prowadzić w terenie zupełnie równym. Instruktor podaje celownik, określa cel i miejsce własnej linii, które należy zaznaczyć chorągiewkami. Uczeń celuje do celu właściwego (1100), rygluje k. m. i przesuwa szczyrbinę w ten sposób, ażeby mieć na muszce linię własną. Jeżeli różnica celownika jest większa od 400, to strzelanie przenośne jest możliwe.

Uwaga: Odległość nieprzyjaciela większa od 800 m.

Przykład: Odległość do celu właściwego 1100 m. Po przeobrażeniu jak wyżej, własna linia widziana jest przez szczyrbinę na wysokości celownika 600. Strzelanie jest możliwe, gdyż 1100 m. mniej 600 — 500 (więcej niż 400).

Lekcja 9. A. Przygotowanie do ognia zaporowego.

Na podstawie wykładów z instrukcji strzeleckiej k. m. uczniowie znają teoretyczne podstawy ognia zaporowego.

Lekcja praktyczna ma na celu:

a) wybór terenu i stanowiska do ognia zaporowego w terenie idealnie płaskim, oraz w terenie lekko pofalowanym.

b) decyzję, czy ogień ma być zamknięty czy pogłębiany.

c) sposób przygotowania k. m. wybór punktu celowania, celownik, przygotowanie stanowiska k. m., założenie platformy dla k. m. Hotchkis'a, wbicie celu pomocniczego, przygotowanie elementów strzału poziomnicą, ograniczenie lufy w razie, jeżeli zdecydowano strzelać ogniem pogłębianym, ewent. wstrzelenie się, jeżeli teren i warunki na to pozwalają.

Przeprowadzenie: Teren do ognia zaporowego taki, aby wśród nierówności terenu znajdował się pas płaski dogodny dla ognia zaporowego. Wytyczyć dwoma chorągiewkami własną 1-a linię przed którą wykonana ma być zapora. Uczniowie mają wybrać pas najodpowiedniejszy do ognia zaporowego, oraz stanowisko k. m. Instruktor omawia błędy i zalety. Następnie przeprowadza instruktor uczniów na inny teren, gdzie idealnie płaskiego pasa brak. Tu wybierają uczniowie również stanowisko k. m. i kierunek ognia zaporowego. Instruktor zwraca uwagę, że jakkolwiek teren wydaje się być równym, to jednak posiada nieznaczne obniżenie lub wzniesienie, które czyni, że zapora ogniowa przy zastosowaniu ognia zamkniętego, może być przekroczone. Ilustruje to ustawieniem w miejscach podejrzanych

żołnierzy pełzających, którzy przejść mogą. Przypomina o zasadach podanych na wykładzie i po tych omówieniach przechodzi do zaznajomienia uczniów z przygotowaniem k. m. do ognia zaporowego t. j. z czynnościami ad c).

Przytem istnieją następujące zasady:

W terenie idealnie płaskim obiera się celownik 600 i wycelowuje na punkt odległy 600 m. Kierunek i nachylenie oznacza się wbiciem celu pomocniczego. Dla możliwości wykonania ognia w nocy, stwierdza się poziomnicą nachylenie lufy i zapisuje. W nocy, we mgle, lub kiedy pole zasłonięte jest dymem, po pewnej ilości serji kontroluje się nachylenie lufy. K. m. ustawiony jest we wgłębieniu, lufa wznosi się parę cm. ponad teren. Przytem k. m. Hotchkiss, z powodu słabej podstawy umieszcza się na platformie do ognia pośredniego (wszystko pokazać).

Jeżeli teren wymaga pogłębiania ognia w pewnych granicach, można wstrzelać się na bliższą i dalszą granicę, względnie celownikiem granicy bliższej wycelować na odpowiednie punkty. Aby celowniczy nie wyszedł poza granicę pogłębiania, ograniczyć należy lufę ramkami. Bez ograniczenia lufy, pogłębianego ognia wykonywać nie wolno.

Lekcja 10: Ogień z ukrycia przy użyciu celów pomocniczych naturalnych. Pokazowo zaś ogień z ukrycia przy pomocy poziomnicy lub wstrzelania się. Ćwiczenie omówić.

Wykonanie: Na 500 m. przed k. m. ustawionym w pozycji niskiej (niekoniecznie leżącej), w terenie 2 cele naturalne, jeden nad drugim. Dolny cel bardzo nisko.

Przed k. m. wkopana w ziemię rama tarczowa (do pośredniego trójkąta błędów) ustawiona w ten sposób, że zasłania strzelcowi dolny cel (regulować podstawą k. m.)

Instruktor podaje uczniowi celownik prawdziwy, uczeń robi pomiar, zwiększa o połowę i poprawia celownik, odejmując poprawkę od danego celownika. Celownikiem poprawionym celuje do celu górnego (pomocniczego), rygluje k. m. i melduje „gotów“.

Instruktor sprawdza dokładność wykonania w ten sposób, że nastawia szczerbinę na podany poprzednio celownik, otwiera ramę tarczową i patrzy, czy linja celu trafia w cel właściwy.

Omówić możliwość strzelania.

Inne rodzaje przygotowania przerabia instruktor pokazowo. Sposób z poziomnicą należy przerabiać tylko z Hotchkissem zaznaczając, iż przeciwny sposób ze słomką zastosować się nie da przy Hotchkissie.

Lekcja 10 a): Nastawienie k. m. do ostrzelania celu zaślonego przez przeszkodą.

Zastosowanie: Zdarzają się wypadki, że k. m. ze stanowiska obronnego ma wziąć udział w koncentracji ognia na punkt zagrożony. W praktyce bardzo często punktu tego nie widać. Stąd konieczność pokazania, jak należy ogień taki wykonać.

Wykonanie: Dla nastawienia k. m. potrzeba znać kierunek, oraz odległość.

Nadanie kierunku przy pomocy mapy: Pobieźnie oznaczyć na mapie stanowisko k. m. i celu. Odszukać na mapie taki cel pomocniczy, który jest widoczny ze stanowiska k. m. Kątomierzem odmierzyć kąt jaki jest zawarty między liniami łączącymi stanowisko z celem i stanowisko z celem pomocniczym.

Wycelować k. m. na cel pomocniczy pewną liczbą podziałki na podstawie. Odliczyć kąt odmierzony na mapie i przesunąć na nową liczbę podziałki.

K. m. nastawiony jest w kierunku celu.

Bez mapy: Na wzniesieniu przed karabinem ustawić się w linii łączącej cel ze stanowiskiem i wbić cele pomocnicze. Największą trudność sprawia ustawienie się na linii.

Można posłużyć się znanym sposobem naprowadzania się wzajemnego dwu kierunkowych.

Jeżeli tuż za karabinem jest wzniesienie (nawet drzewo) wbić celi pomocniczych jest łatwe.

Jak widać z powyższego, sposób pierwszy jest najprostszy i najdokładniejszy, trzeba jednak posiadać podstawę ze skalowaną szyną ślizgacza. Wszystkie k. m. Hotchkiss mają skalowaną podstawę, zaś k. m. Maxima mały procent.

Pierwszy sposób należy więc pokazać z Hotchkissem, drugi z Maximem z podkreśleniem powyższej uwagi.

Obliczenie odległości. Odległość obliczyć można z mapy lub na podstawie oceny na oko, przyczem jeżeli kierunkowy jest przed karabinem, dodaje się odległość do celu ocenioną przez kierunkowego, do odległości od stanowiska k. m. do kierunkowego, ocenionej przez drużynowego.

Lufie nadaje się pochylenie przy pomocy poziomnicy.

Rodzaje ognia: Strzela się ogniem tylko otwartym dla uniknięcia błędów, pogłębiając go lub poszerzając, zależnie od tego, jakich błędów się spodziewamy.

Lekcja 11. A. Nastawienie k. m. na strzał nocny przy pomocy celu pomocniczego i najwyższego celownika.

B. Nastawienie k. m. na strzał nocny przy pomocy poziomnicy i celu pomocniczego.

Wykonania Ad A. Instruktor wskazuje uczniowi cel i podaje odległ. (np. 1000 m.). Za cel obiera się jakiś przedmiot w terenie na odległości dalszej (w tym wypadku 1000 m.) Uczeń nastawia celownik (1000), celuje do danego celu, rygluje k. m. i przesuwa szczerbinę do najwyższego położenia.

W miejscu przecięcia się otrzymanej linii celu z terenem, ustawia pomocnik instruktora cel pomocniczy według wskazówek ucznia.

Po utaleniu celu pomocniczego otwiera instruktor rygle, przesuwa k. m. w bok, zmienia jego nachylenie, poczem uczeń nadaje k. m. pierwotne położenie, korzystając z celu pomocniczego i najwyższej szczerbiny.

Sprawdzenie: jeżeli ustawienie celu pomocniczego wykonane było dobrze—to po ustawieniu szczerbiny na wysokość początkową, podaną przez instruktora (1000) linja celu skierowaną będzie do celu właściwego.

W ten sposób instruktor sprawdza dokładność wykonania.

Wykonanie ad B. Instruktor pokazuje uczniowi cel i podaje celownik (np. 600). Za cel obierać przedmioty jak wyżej. Uczeń nastawia celownik (600) nacelowuje k. m. na cel podany, poczem rygluje górnym rygłem k. m., następnie stawia poziom-

nicę na lufę (chłodnicę) i kręcąc śrubą sprowadza bańkę poziomnicy do zera.

Uwaga: Należy poziomnicę nakładać na lufę w ten sposób, ażeby strzałka kierunkowa wskazywała kierunek celu. Po nastawieniu poziomnicy, uczeń notuje sobie kąt podniesienia, poczem ustawia cel pomocniczy w płaszczyźnie strzału na odległościach 5 — 70 m. przed k. m. po ostatniej czynności nachylenia lufy podnosi szczerbinę. Instruktor otwiera górny rygiel, zmienia położenie lufy i poziomnicy i każe ustawić k. m. na cel właściwy w sposób odwrotny (najpierw na kierunek do celu pomocniczego, następnie na odległość przy pomocy poziomnicy).

Sprawdzanie: jak wyżej. Wysuwa szczerbinę na daną wysokość (500) i sprawdza położenie linii celu.

W pierwszej godzinie należy zaznajomić z obydwojma sposobami. W drugiej godzinie przećwiczyć, dając zadanie do rozwiązania.

Lekcja 12. Nauka przygotowania k. m. do wykonania kilku zadań na podstawie planu ognia (ogień w dzień, ogień w nocy), oraz robienie szkiców ogniowych (podoficerowie).

Zastosowanie: Głównie w obronie k. m. mają do wykonania kilka zadań, jedno główne — reszta dodatkowych. Aby k. m. mógł każdej chwili otworzyć pożądany ogień, muszą być przeprowadzone odpowiednie przygotowania. Przygotowania te muszą być uwidocznione w szkicu ogniowym. Szkic ogniowy daje możliwość zapamiętania wszystkich elementów strzału.

Wykonanie: Instruktor daje drużynie k. m. kilka zadań do wykonania.

A więc ogień zaporowy w kierunku „X“, ogień niepokojący na punkty A, B, bezpośredni, oraz ogień do celu zakrytego. Poczem pokazuje wykonanie przy pomocy pomocników, a później uczniów, a więc wbicie celi pomocniczych, ponumerowanie ich, założenie punktów celowniczych i t. d. Czynności swe objaśnia uczniom.

Cele te muszą być ostrzelane w nocy, stąd przygotowania do strzału nocnego.

Skoro przygotowania te zostały ukończone, przystępuje do pokazania, jak się wykonuje szkic ogniowy. Szkic ogniowy musi być taki przejrzysty, aby następca mógł go odczytać. Punkty, na które się strzela rysować tak, jak one przedstawiają się w naturze (np. drzewo najwyższe w otoczeniu niższych, dom, i t. p.). Oznaczyć Nr. celu pomocniczego, a na strzałce celownika uwzględnić kąt podniesienia.

Przy km. Hotchkissa posługiwać się liczbą podziałki na podstawie dla oznaczenia kierunku. Przyczem nastawiać na cel główny jednakową liczbą podziałki przy obu k. m. Instruktor robiąc szkic zapowiada głośno każdą czynność.

Lekcja 13-ta. Przygotowanie k. m. i robienie szkiców ogniowych jak w lekcji 12-ej, tylko uczniowie otrzymują zadania do wykonania. O ile to możliwe, ustawić kilka k. m. i podać dla każdego k. m. inne zadania. Szkice przegląda instruktor w domu i poprawione oddaje później uczniom.

Ćwiczenia fizyczne dla c. k. m.

I. Ćwiczenia rąk: a) Krążenie dłoni w przegubie prawej i lewej na zmianę.

b) Kurczenie i prostowanie dłoni — ręce wyprostowane.

c) Krążenie obu dłoni w przegubie.

d) Ćwiczenie obu kciuków — dłonie skurczone.

e) Wyrzucanie rąk: wprzód, w bok, w pion, w dół.

f) Zataczanie kół ramionami w postawie rozkroczonej.

II. Ćwiczenia głowy: a) Skłony głowy wprzód i wtył.

b) Zwroty głowy w prawo, w lewo — ze skłonem wprzód.

c) Krążenie karku.

III. Ćwiczenia nóg: a) Półprzysiady w postawie zasadniczej i rozkroczonej.

b) Przysiady w postawie zasadniczej i rozkroczonej.

c) Skurcze nóg w postawie zasadniczej — ręce na biodrach.

d) Zgięcia nóg w kolanach w rozkroku w prawo, w lewo.

e) Wypadki: w prawo, w lewo, wprzód.

- IV. Ćwiczenia tułowia:** a) Skłon tułowia wtył i wprzód z chwytem bioder z postawy zasadniczej i rozkroczonej,
 b) Skłon tułowia wtył i wprzód z chwytem bioder i karku,
 c) Zwroty tułowia,
 d) Zwroty tułowia ze skłonem,
 e) Skłon tułowia w leżeniu na ziemi — z chwytem bioder lub ręce w górę.

- V. Ćwiczenia połączone:** a) Rozkrok—ręce na biodrach—zwroty tułowia w lewo, w prawo z ugięciem nogi.
 b) Rozkrok z chwytem karku — skłon tułowia — wprzód i wtył.
 c) Rozkrok z chwytem karku — skłon tułowia w lewo i prawo.
 d) Połączone b. i c.

- VI. Ćwiczenia z bronią:** a) Rzuty rąk naprzemian wprzód i wtył — rzucanie skrzynek amunicyjnych z rąk do rąk (zawody),
 b) Rzucanie skrzynek amunicyjnych (w kole),
 c) Podawanie amunicji—łańcuch—skrzynki pełne (w pozycji leżącej).
 d) Podnoszenie c. k. m. w postawie leżącej (4 ludzi),
 e) Bieg chyłkiem z c. k. m.
 f) Pełzanie z c. k. m.

Uwaga: Po każdym ćwiczeniu głębokie wdechy i wydechy.

Strzelania szkolne z c. k. m. na odległ. skrócone.

L. p.	Rodzaj strzelan.	Odległ.	Postawa	Rodzaj ognia	Ilość naboji	Cel	Uwagi
1	Na skupienie	25 m.	Leżąca	Zamknięty	15	Figurka	Obie ręce na tyłcach. Ocena w/g. reguł p. A.
2	„	25 m.	„	Otwarty	15	„	Lewa ręka na tyłcach, prawa na kółku kierow. ocena jak pod A.

L. p.	Rodzaj strzelan.	Odległ.	Postawa	Rodzaj ognia	Ilość naboji	Cel	Uwagi
3	Do celu	25 m.	Leżąca	Otwarty	3+15	Figurka prostokąt.	Ręce jak w strzelaniu № 2 Ocena w/g. regul p. A.
4	" "	25 m.	"	"	"	"	w masce
5	" "	25 m.	"	Poszerzany	3+15	Figurka w 3-ch prostokątach na jednej wys.	Rygiel dolny zamknięty, obie ręce na tyłach ocenapatrz p. 13.
6	" "	25 m.	"	Pogłębiany	3+25	Figurka w 3-ch prostokątach rozmieszczonych w głąb	Rygiel górny zamknięty, obie ręce jak w strzelaniu Nr. 2
7	" "	25 m.	"	Przerzucany	3+25	Figurka w 3-ch prostokątach rozmieszczonych nie regularnie w głąb i w szerz.	Lewa ręka na tyłach, prawa na kierownicy
8	Powtórzyć strzelanie Nr. 7.						

O c e n a :

Pkt. A. W strzelaniach od 1 do 4, każdy ślad w granicach prostokąta liczyć za jeden punkt. Dla strzelania Nr. 1 prostokąt 11 x 8, dla strzelania Nr. 2, 3 i 4, 11 x 15.

Za podstawę oceny służy tabela:

80 ⁰ / ₀	do	100 ⁰ / ₀	osiągalnych	wyników	strzelec	doskonały
65 ⁰ / ₀	"	79 ⁰ / ₀	"	"	"	bardzo dobry
50 ⁰ / ₀	"	64 ⁰ / ₀	"	"	"	dobry
35 ⁰ / ₀	"	49 ⁰ / ₀	"	"	"	dość dobry
25 ⁰ / ₀	"	34 ⁰ / ₀	"	"	"	dostateczny
Mniej niż 25 ⁰ / ₀	"	"	"	"	"	niedostateczny.

W przeliczeniu na punkty dla 15 strzałów daje nam:

12	do	15	strzałów	trafnych	wynik	doskonały,
10	"	11	"	"	"	bardzo dobry
8	"	9	"	"	"	dobry
6	"	7	"	"	"	dość dobry
4	"	5	"	"	"	dostateczny
Mniej niż 4	"	"	"	"	"	niedostateczny.

W strzelaniach od 1 do 3 ognia przerywać nie wolno. W wypadku zejścia muszki z celu naprowadzić ją powtórnie na cel nie przerywając ognia. Jedno zacięcie nie wpływa na ocenę, dwa zacięcia dyskwalifikują strzelanie, które należy powtórzyć.

Punkt B. W strzelaniach od 5 do 8 ślady należy zliczyć w każdym prostokącie z osobna w ten sposób, że za podstawę do obliczeń przyjmujemy prostokąt o najmniejszej ilości śladów, mnożąc jego sumę przez 5 i dodając nadwyżkę śladów w pozostałych prostokątach, obliczając ślad za jeden punkt.

Przykład: Prostokąt I. 2 ślady, II. 3, III. 5,
Wynik: $2 \times 5 = 10 + 1 + 3 = 14$.

Tabela punktowa oceny strzelania Nr. 5.

Punktów	od	25	do	20	wynik	doskonały,
"	"	19	"	17	"	bardzo dobry,
"	"	16	"	14	"	dobry,
"	"	13	"	11	"	dość dobry,
"	"	10	"	6	"	dostateczny,
"	mniej niż	6	"	"	"	niedostateczny.

Tabela punktowa oceny do strzelania Nr. 6, 7 i 8.

Punktów od 41 do 33	wynik doskonały,
„ „ 32 „ 26	„ bardzo dobry,
„ „ 25 „ 20	„ dobry,
„ „ 19 „ 14	„ dość dobry,
„ „ 13 „ 10	„ dostateczny,
„ mniej niż 10	„ niedostateczny.

W strzelaniach 5 i 6 ognia przerywać nie wolno, w wypadku zejścia muszki z celu powtórnie naprowadzić bez przerywania ognia.

W strzelaniach Nr. 7 i 8 po ostrzeleniu pierwszego prostokąta ogień przerywać i szybko wycelować na figurkę następnego prostokąta; po ostrzeleniu drugiej, ostrzelać trzecią.

Dwa zacięcia dyskwalifikują strzelanie, które należy powtórzyć.

Strzelanie szkolne z c.k.m. na odległości normalne.

L. p.	Rodzaj strzel.	Odległ.	Postawa	Rodzaj ognia	Ilość nb. i czas	Cel	Uwagi
9	Do celu	100 m.	Leżąca	Otwarty	5+25	Prostokąt w ramce	Wykonanie jak pod C.
10	Do celu	100 m.	Leżąca	Przerzucany	5+50 30 sek.	Prostokąty w 3 ramk.	Wykonanie jak w strzelaniu Nr. 7 ocena w/g reguł pod D.
11	Do celu	200 m.	Leżąca	Otwarty	5+25 dowolny	Figura c.k.m.	Wykonanie jak w strzel. Nr. 2, ocena w/g reguł pkt. E.
12	Do celu	400 m.	Leżąca	Otwarty	5+50 dowolny	Figura c.k.m.	Wykonanie jak pod E, ocena patrz. pkt. E.

O c e n a.

Pkt. C. W strzelaniu Nr. 9 prostokąt czarny 20 x 20 w ramce o wymiarach 40 x 52. Każdy ślad w ramce liczy się za 1 punkt, tabela oceny jak pod A.

Pkt. D. W strzelaniu Nr. 10 cel: 3 nalepki czarne (20 x 20 cm.) w trzech ramkach skupienia o wymiarach 40 x 52. Czas oddania strzałów — 30 sek., licząc od chwili rozpoczęcia ognia do pierwszego celu. Sposób obliczania wyników jak w strzelaniu Nr. 6. (patrz pkt. B.), ocena procentowa jak w punkcie A.

Tabela punktowa oceny strzelania Nr. 10 dla 50 strzałów.

82 do 65 punktów	—	wynik doskonały,
64 „ 51 „	„	bardzo dobry,
50 „ 40 „	„	dobry,
39 „ 27 „	„	dość dobry.
26 „ 20 „	„	dostateczny,
mniej niż 20 „	„	niedostateczny.

Pkt. E. W strzelaniu Nr. 11, jako cel służy figura c.k.m.

W strzelaniu Nr. 12, również figura c. k. m. W obu strzelaniach każde trafienie liczyć za 1 punkt.

Strzelania bojowe c. k. m.

Strzelanie bojowe k. m. Nr. 1.

A. Cel: Wyszkolenie celowniczego w szybkim odnalezieniu wskazanego przez instruktora celu, nastawienie k. m. i ostrzelanie celu przy ryglach otwartych.

B. Przeprowadzenie: K. m. ustawiony do pozycji leżącej na stanowisku, pierwszy uczeń który już strzelanie odbył, w roli taśmowego.

Instruktor wywołuje następnego ucznia jako celowniczego i objaśnia mu, w jakim czasie ukażą się cele.

Po ukazaniu się celu instruktor jako karabinowy wydaje rozkaz do otwarcia ognia, poczem celowniczy strzela ogniem ciągłym tak długo, aż cel zniknie, jednak nie więcej niż 8 strzałów do każdego celu. Ilość naboji 25.

C. Osie i kierownictwo — jak w strzelaniach bojowych kb.

D. Cele;

Nr. celu	Określenie celu	Czas	Odległość
I.	C. k. m.	20 sek.	500 m.
II.	Grupka 4-ch biegnących w szeregu	20 sek.	600 m.
III.	C. k. m.	20 sek.	700 m.

Sygnalizacja będzie podana na miejscu.

E. Ocena:

Strzelec uzyskał wynik bardzo dobry jeśli trafił 3 cele

„ „ „ dobry „ „ 2 „

„ „ „ dostateczny „ „ 1 cel

przyczem cel Nr. II uważa się za zwalczony, jeśli trafiono przynajmniej 1 tarczę.

Strzelanie bojowe k. m. Nr. 2.

Jak strzelanie 1-sze z tą różnicą, że cele są na dalszych odległościach, a mianowicie:

Nr. celu	Określenie celu	Czas	Odległość
I.	C. k. m. i grupa 2 główek i 2 popiersi	20 sek.	800 m.
II.	Takaż grupa	20 sek.	1000 m.
III.	C. k. m. i 3 popiersia	30 sek.	600 m.

Strzelanie bojowe k. m. Nr. 3.

A. Cel. Wyszkolenie karabinowego i celowniczego w szybkim odnalezieniu właściwego celownika odpowiednio do odległości i wpływu chwili.

B. Przeprowadzenie: K. m. znajduje się stale na stanowisku w postawie leżącej. W odległości od 750 do 900 m. w pasie szerokim do 100 m. znajdują się trzy cele.

Wyznaczona obsługa z 3-ch uczniów (karabinowy—celowniczy—taśmowy) dostrzeliwuje się, każdy z obsługi do innego celu, przyczem uczniowie zmieniają swe funkcje podczas strzelania.

Instruktor podaje całej obsłudze kierunek, w którym ukazą się cele, poczem wywołuje cel. Karabinowy po ukazaniu się celu wydaje rozkaz do dostrzelania się, a celowniczy ten rozkaz wykonuje.

Po wstrzeleniu się nakazaną ilością naboju obsługa zmienia swe role, a instruktor wywołuje cel następny i t. d.

Ilość naboju na strzelca 30.

C. Cele: 3 cele przedstawiają k. m. z grupką strzelców złożoną z 5 popiersi.

Sygnalizacja i odległości celów na każdej osi będą podane na miejscu. Cele mają być rozmieszczone w miejscach, na których będzie widoczne padanie pocisków.

D. Ocena:

Ocenia się celowniczego z punktu widzenia spełnienia lub niespełnienia zadania, t. j. uzyskania celownika wstrzelenia, przyczem jedno chociażby trafienie oznacza wynik bardzo dobry, umieszczenie jedynie wiązki bez trafienia wynik dostateczny.

Strzelanie bojowe k. m. Nr. 4.

Cel: Wyszkolenie celowniczego w szybkim odszukaniu wskazanego celu — wstrzeleniu się do niego i zwalczeniu go.

B. Przeprowadzenie: Uczeń jako karabinowy wydaje rozkaz celowniczemu do związania ogniem wszystkich ukazujących się celów w pasie szerokości 300 m., odległych od 600 do 900 m.

Obsługa zajmuje stanowisko i przygotowuje się do otwarcia ognia, instruktor wywołuje cele, karabinowy podaje rozkaz ogniowy i kieruje ogniem.

Obsługa składa się z karabinowego i celowniczego.

Ilość naboju na strzelca 25.

Każdy uczeń musi być karabinowym. Ci uczniowie, którzy pełnili rolę celowniczych, strzelają na innej osi.

C. Cele:

Nr. celu.	Rodzaj celu	Czas
I.	C. k. m.	20 sek.
II.	L. k. m. [z grupką strzelców złożoną z 3 popiersi	25 „
III.	Przypuszczalne miejsce c. k. m. zdradzane ślepy strzałem oraz grupką strzelców złożoną z 3 popiersi	30 sek. licząc od chwili oddania strzału ślepego do umieszczenia wiązki w celu.

Cele rozmieszczone na odległościach podanych w punkcie B. różnie na każdej osi.

Sygnalizacja na miejscu.

D. Ocena: Ocena jak w strzelaniu Nr. 1, przy czym wynik jednakowy zapisuje się karabinowemu.

Uzyskany celownik należy trzymać w tajemnicy przed uczniami, którzy jeszcze strzelania nie przeszli.

Strzelanie bojowe k. m. Nr. 5.

A. Cel: — Wyszkolenie karabinowego w kierownictwie ogniem przerywanym oraz celowniczego w wykonaniu tegoż ognia.

B. Przeprowadzenie: Karabinowy otrzymuje zadanie związania ogniem wszystkich celów ukazujących się w pasie 300 m. szerokim na odległościach od 500 do 700 m.

Obsługa w maskach zajmuje stanowisko i przygotowuje się do otwarcia ognia.

Instruktor wywołuje wszystkie cele równocześnie, karabinowy wydaje rozkazy i kieruje ogniem, starając się umieścić

wiązkę w celu z przerywaniem ognia. Ilość naboju na karabinowego 50.

Obsługa składa się z karabinowego, celowniczego i taśmowego, którego rolę spełnia początkowo instruktor, później uczeń, który strzelanie odbył.

Każdy uczeń musi odbyć strzelanie jako karabinowy.

C. Cele:

Nr. celu	Określenie celu	Czas
I.	C. k. m. i grupa celów złożona z 3 główek, 4 popiersi	30 sek.
II.	C. k. m.	30 sek.
III.	Przypuszczalne miejsce pojawienia się k. m. zdradzonego ślepym strzałem, oraz grupa celów złożona z 4-ch popiersi	30 sek.

Cele rozmieszczone na odległościach od 700 do 900 m. różnie na każdej osi.

Sygnalizacja na miejscu.

D. **Ocena:** Ocena jak w strzelaniu Nr. 4 (oceniać karabinowego). Uzyskany celownik przez obsługę strzelającą należy zachować w tajemnicy tak, by następni o nim nie wiedzieli.

Strzelanie bojowe k. m. Nr. 6.

(Ogień zaporowy).

A. **Cel:** Nauczenie przystosowania wiązki k. m. do terenu dla wytworzenia w pewnym pasie zapory ogniowej i unaocznienie skutków ognia bocznego.

B. **Założenie:** Obsługa k. m. w ramach kompanji k. m. otrzymała zadanie utworzenia zapory w pasie wytyczonym chorągiewkami.

C. **Przeprowadzenie:** Wyznaczyć całą obsługę k. m.

Podać karabinowemu zadanie:

a) wybrać stanowisko,

b) przygotować się do natychmiastowego otwarcia ognia.

Po złożeniu meldunku przez karabinowego o ukończeniu przygotowań, wywołać cele.

Karabinowy sam daje sygnał otwarcia i przerwania ognia.

Po ukończeniu strzelania tarczowi na sygnał wychodzą ze schronów i pokazuja wyniki (naprzód pokazuje najdalszy).

D. **Ocena:** 2/3 tarcz trafionych — warunki spełnione.

Do metryk wpisać ilość wszystkich trafień i ilość trafionych tarcz.

E. **Omówienie:** Po skończonem strzelaniu omówić go, zwracając uwagę na następujące punkty:

1) czy dobrze zostały dobrane stanowiska dla k. m. (możliwie najniższe),

2) czy należało się wstrzelać i poco,

3) czy został obrany odpowiedni punkt celowania (by wiązka k. m. możliwie najniżej wносиła się ponad teren),

4) czy celownik był odpowiedni,

5) czy był ustalony sygnał na otwarcie ognia,

6) czy otwarcie ognia nastąpiło w odpowiedniej chwili,

7) czy dobrze był wybrany rodzaj ognia (otwarty — pogłębiany),

8) czy k. m. wypełniły zadanie t. j. czy utworzyły zaporę a nie goniły za celami,

9) czy zachowana została karność ogniowa i czy w odpowiedniej chwili ogień został przzerwany.

Strzelanie bojowe k. m. Nr. 7.

A. **Cel** — Pokazać wykonanie: a) różnych ogni z ukrycia, oraz b) strzelania do celu zakrytego.

B. **Przeprowadzenie:** Strzelanie odbywa się na kilku osiach. Strzelają całe obsługi, reszta przypatruje się.

Ad a) Instruktor daje rozkaz dwu lub trzem obsłudgom wyszukania stanowiska, oraz wykonania ognia z ukrycia przy pomocy celu pomocn. naturalnego do celu przedstawiającego k. m. Dookoła celu są położone na ziemi tarcze zbierające. (Miejsca typowe będą się znajdowały w pobliżu osi. Osie będą tak wybrane, aby miejsca takie posiadały).

Karabinowi odszukują stanowiska, elementy strzału, poczem kolejno strzelają do jednego celu.

Po oddaniu serji przez każdą obsługę, strzelanie przerywa się. Obserwator daje znak dużą chorągiewką ile jest trafnych w tarczach zbierających. Na podstawie porównania wyniku tych kilku obsług, instruktor omawia błędy wykonania.

Ad b) Oś specjalnie przygotowana z miejscami do ostrzelania celów ukrytych.

Tak jak pod a) obsługi otrzymują zadanie przygotowania i ostrzelania celu a mianowicie:

1) z Hotchkissem przy pomocy mapy, 2) z Maximem i Hotchkissem bez mapy, 3) z Hotchkissem i Maximem bez mapy przy wykorzystaniu miejsca wyniosłego z tyłu za karabinem.

Strzelanie to należy dokładnie omówić i dobrze przygotować.

Strzelanie bojowe Nr. 8 o założeniu obronnem.

A. Cel — Nauka przeprowadzenia zadania ogniowego w obronie.

B. Założenie — Drużyna znajduje się na punkcie oporu wytyczonym chorągiewkami i ma zadanie wykonać:

na raketę czerwoną jako zadanie główne ogień zaporowy przed własnym punktem,

jako dodatkowe na raketę białą ogień niepokojący na punkt „A“,

na raketę zieloną ogień niszczący na punkt „B“ ukryty.

Drużyna podlega dowódcy kompanji zajmującej punkt oporu. Łączność przez łącznika drużyny.

Skład amunicyjny plutonu w miejscu „C.“.

Przeprowadzenie: Drużynowy otrzymuje zadanie i przygotowuje się do wykonania. Skoro jest gotów, melduje instruktorowi, który strzela kolejno rakiety będące równocześnie zna-

kiem na wywołanie celów. Po zwalczeniu wszystkich celów, instruktor przerywa strzelanie i żąda sygnałem podania wyników.

Organizacja osi i cele: Osie zorganizuje kierownik strzelania według wskazówek d-cy komp.

W miejscu „A” jako cel jeden k. m., dookoła k. m. tarcze zbierające.

W miejscu „B” — tylko tarcze zbierające.

Do ognia zaporowego 20 tarcz przebiegających na sankach pewną przestrzeń.

Ocenia się każde zadanie osobno.

Ocena: Warunki spełnione, jeżeli w punkcie „A” i „B” jest conajmniej jedno trafienie, zaś w ogniu zaporowym 2|3 tarcz trafionych.

Omówienie — Po strzelaniu należy omówić wykonanie zwracając uwagę na następujące punkty:

1) Czy k. m. wypełniły swe zadanie:

- a) czy otwarcie ognia nastąpiło w chwili właściwej,
- b) jak były ostrzelane poszczególne cele,
- c) co było przyczyną ewentualnej trafności względnie jaki przypadek zrzędzał, że wyniki uzyskano dodatnie, mimo ujemnego wykonania, oraz jakie ujemne błędy wpłynęły na ujemny wynik, (gonienie, celownik, rodzaj ognia),
- d) jak wyglądała współpraca między obsługą.
- e) zachowanie się poszczególnych członków drużyny w chwili wykonania zadania (donoszenie amunicji, pomoc w usuwaniu zacięć i t. p.).

2) Jak wyglądały przygotowania i co należy im zarzucić:

- a) czy po wyborze stanowiska przystąpiono natychmiast do oznaczenia elementów strzału, czy też błędnie do wykonania robót,
- b) czy przygotowanie elementów było celowe i sprawnie wykonane,
- c) jak przedstawiała się obserwacja przedpola.

3) Krytyka szkicu ogniowego.

Wyszkolenie strzeleckie moździerza J.D.

Ćwiczenia wstępne.

Lekcja 1. A. Przepisowe trzymanie i ruchy pionu w dłoni.

B. Pozycja celowniczego do nadania kierunku.

C. Pokrywanie pionem rysy kierunkowej lufy i pasa na tarczy.

D. Nadawanie podniesienia.

E. Nastawienie poziomnicy z dokładnością do $1/4$ stopnia.

F. Sposób trzymania poziomnicy na lufie.

G. Nadawanie podniesienia drogą przesunięcia obroży na lufie.

H. Nadawanie podniesienia przy pomocy poziomnicy.

Lekcja 2. A. Napinanie, zaczepianie i opuszczanie kurka przy pomocy sznura spustowego i przy pomocy dłoni (czynności ładowniczego i celowniczego ćwiczyć wspólnie).

B. Uzyskanie całokształtu czynności celowniczego i ładowniczego do nadawania kierunku i podniesienia.

Wykonanie ad A. 1) Napinanie kurka, czynności celowniczego.

Celowniczy podkłada wyprostowaną dłoń prawą pod kurk tak daleko, aż główka jego oprze się o tylną część dłoni, i przyciskając nią głowę kurka, cofa ją powoli do tyłu. Czynność ta powoduje napięcie kurka i ułożenie się jego na wyprostowanej dłoni.

Napinanie kurka palcami lub w jakikolwiek inny sposób jest wzbronione ze względu na możliwość zesunięcia się go i spowodowania przedwczesnego strzału.

2) Zaczepianie kurka — czynności ładowniczego.

Ładowniczy chwyta prawą ręką zaczep spustowy i łączy go z uszkiem napiętego kurka. Nie wprowadzać zaczepu do uszka za daleko, by nie utrudnić odpalenia. Sznur spustowy winien być zaczepiony i wyprostowany przez ładowniczego, jeszcze przed czynnością napięcia i zaczepienia.

3) Opuszczenie kurka przy pomocy sznura spustowego (ładowniczy).

Moździerz naładowany — kurek napięty i zaczepiony, ładowniczy odbiega w prawo na długość sznura i pada, poczem okręca na prawej dłoni koniec sznura uważając, aby w czasie tego nie spowodować przedwczesnego wypału, następnie energicznym szarpnięciem sznura powoduje opuszczenie kurka.

Lekcja 3. Poprawne wykonanie ognia stałego całą obsługą.

Wykonanie: Na rozkaz instruktora: Cel (określenie celu). Celowniczy mówi „widzę”, poczem nadaje lufie kierunek na wskazany cel i podaje głośno liczbę odczytaną na skali łuku (np. 450).

Instruktor — Kąt „47”.

Celowniczy nastawia wskazany kąt na poziomicę, powtarza kąt 47, poczem nadaje lufie powyższe podniesienie.

Instruktor nie czekając na meldunek celowniczego o nastawieniu moździerza, rozkazuje „rodzaj ładunku i ilość pocisków”. Rozkaz ten powtarza ładowniczy w kierunku pomocniczego, który przygotowuje żądane ładunki i pociski, które doręcza ładowniczemu amunicyjny. Następnie ładowniczy wspólnie z celowniczym ładuje moździerz.

Po załadowaniu celowniczy melduje „gotów”, cała obsługa po tym meldunku zajmuje przepisowe stanowiska do strzelania, a ładowniczy na hasło instruktora do strzelania „ognia” oddaje przepisową ilość strzałów.

Uwaga: Ćwiczenia zabudowania płyty podstawowej miotacza J. D. należy przerabiać przy każdej lekcji ćwic. strzel., począwszy od lekcji 4-ej.

Lekcja 4. A. Poprawne wykonanie ognia skokami (w lewo lub w prawo).

Rozkaz instruktora:

a) kierunek „430” (kierunek ten uzyskany z poprzedniego wstrzeliwania jest równocześnie zasadniczo jedną z granic). Celowniczy nadaje kierunek i powtarza dla sprawdzenia „430”.

b) Kąt 47° — celowniczy nastawia na poziomicę nakazany kąt, poczem powtarza kąt 47 i nadaje lufie podniesienie.

c) Ładunek 3-ci — 6 pocisków, 5 skoków w prawo, co dwie kreski jeden pocisk. Ładowniczy powtarza rozkaz o ilości

pocisków pomocniczemu, a po otrzymaniu amunicji ładuje wspólnie z celowniczym (patrz lekcja 3-cia). Po załadowaniu moździerza następuje meldunek celowniczego „gotów“, po-
czem obsługa zajmuje przepisowe miejsca.

d) „Ognia“ — obsługa oddaje nakazaną ilość strzałów, przyczem celowniczy po każdym strzale nastawia moździerz na nowy kierunek. Po oddaniu nakazanej ilości strzałów, ładowniczy melduje „6 pocisków oddano“.

B. Poprawne wykonanie ognia skokami wgląb.

Rozkaz instruktora.

Kierunek 400 (celowniczy jak w punkcie a).

Kąt 47°

Ładunek 3-ci, cztery pociski.

3 skoki wprzód (w tył), jeden stopień — jeden pocisk „ognia“.

W tym wypadku granicą będzie kąt podany w rozkazie, od której rozpoczynamy ogień. Po każdym rozkazie obsługa postępuje jak w ćwiczeniach poprzednich. Po oddaniu każdego strzału, celowniczy zmienia nastawienie moździerza o podaną w rozkazie wartość i rygluje moździerz, a ładowniczy oddaje strzały aż do ilości nakazanej rozkazem.

Lekcja 5. Poprawne wykonanie ognia skokami wskos.

Rozkaz instruktora:

Kierunek 400 (zachowanie się obsługi jak wyżej).

Kąt 40°

Ładunek 3-ci, sześć pocisków.

5 skoków w prawo wprzód — co 3 kreski dwa stopnie — jeden pocisk.

„Ognia“

Celowniczy za każdym strzałem zmienia kierunek i podniesienie moździerza o podaną w rozkazie ogniowym wartość, poczem rygluje, a ładowniczy oddaje strzał.

Ćwiczenia przygotowawcze do strzelań bojowych.

Celowanie z ukrycia: Lekcja 6. Instruktor obiera stanowisko dla moździerza za ukryciem uniemożliwiającem nieprzyjacielowi wgląd na stanowiska. Pytaniami naprowadza uczniów

na sposób nadania i wytyczenia kierunku za pomocą tyczek lub przedmiotów, mogących je zastąpić.

Wytyczenie to odbywa się w następujący sposób:

Działonowy podsuwa się na szczyt ukrycia, skąd można dokładnie zaobserwować cel. Następnie ustawia tyczkę na szczycie ukrycia, kryjąc nią cel i przybliżone miejsca ustawienia broni. Dalej należy ustawić drugą tyczkę w ten sposób, aby obie tyczki kryły jednocześnie cel. Tyczkę tę ustawić należy poniżej na stoku ukrycia.

Ćwiczenia wytyczenia kierunku należy powtórzyć kilkakrotnie i za każdym razem do innego celu. Po wytyczeniu kierunku obsługa ustawia na rozkaz instruktora „kierunek tyczki“ płytę podstawową, kryjąc zgrubszą środkiem płyty podstawę tyczki. Następnie zabudowuje płytę podstawową i wykonuje resztę czynności przygotowawczych do strzelania. W czasie tej lekcji instruktor podkreśla wybór odpowiedniego miejsca na stanowisko obserwacyjne działonowego, biorąc pod uwagę możliwość porozumienia się głosem działonowego z obsługą w czasie strzelania, oraz dokładny warunek obserwacji miejsca padania pocisków w celu. Reszta uczniów na podstawie obserwacji ocenia odległość do celu, decyduje o rodzaju ładunków do strzelania i wyszukuje z tabel strzelniczych kąt podniesienia, odpowiadający danej odległości.

Ćwiczenia te należy powtórzyć kilkakrotnie, zawsze dobierając odmienny rodzaj ukrycia.

Lekcja 7. A. Celowanie z użyciem celu pomocniczego.

Instruktor wyszukuje odpowiedni teren posiadający następujące warunki:

- a) stanowisko broni zamaskowane,
- b) cel ze stanowiska niewidoczny,
- c) przesunięcia stanowiska w prawo (lewo) niemożliwe, ze względu na specjalne warunki bojowe lub terenowe omówione poprzednio w założeniu.

Instruktor naprowadza uczniów na użycie celu pomocniczego odchylonego wierz. Moździerz zabudowuje się w kierunku na cel pomocniczy. Następuje obliczenie wartości odchylenia celu pomocniczego od płaszczyzny strzału przy pomocy linijek mierniczych (lub lornetek mikrometrycznych). Jedno-

cześniej instruktor zaznajamia uczniów ze sposobem użycia linijek mierniczych do powyższych celów. Każdy z uczniów musi się zaopatrzyć w linijkę mierniczą długości 10 cm. z podziałką centymetrową.

Zależnie od obliczonej wartości odchylenia, uczniowie robią poprawkę na podziałce łuku zębatego, przesuwają łożę na odpowiednią kreskę.

Następnie ocena odległości do celu i obliczenie kąta podniesienia przy danym ładunku z tabel strzelniczych moździerza J. D., oraz nadanie podniesienia.

B. Wyszukanie działonowego w roli kierownictwa ogniem.

Instruktor wyznacza z pośród uczniów skład jednej obsługi z działonowym włącznikiem. Działonowy otrzymuje specjalne zadanie strzelania wskazanego celu na nieznanymi odległościach. Działonowy prowadzi obsługę samodzielnie, decyduje o miejscu wyboru stanowiska, o rodzaju ognia, wyszukuje z tabel podniesienia dla lufy, podaje rozkazy ogniowe i sam prowadzi strzelanie.

Obsługa wykonuje rozkazy działonowego. Ćwiczenia te należy prowadzić kilkakrotnie w różnym terenie i w ten sposób dobierając miejsca, aby zmusić działonowego do celowania z ukrycia. Za każdym razem należy zmieniać działonowego.

Po wykonaniu zadania przez działonowego następuje omówienie z całą grupą z równoczesnym wykazaniem błędów.

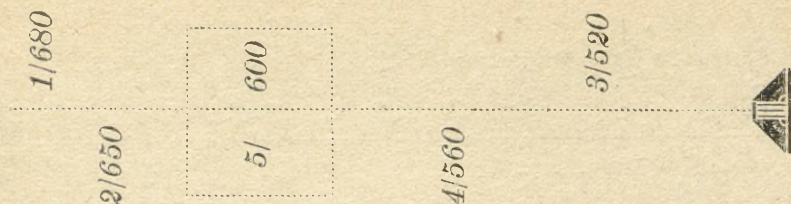
Przeprowadzenie lekcji: Jako cele wyszukać w terenie wzgórze, pozorujące nieprzyjacielski punkt oporu.

2-gi cel — cel rozległy na szerokość — np. droga.

3-ci „ — rozległy w głąb np. rów dobiegowy i linja drzew i t. p.

Lekcja 8. Wstrzeliwanie celownika: A. Wstrzeliwanie widłowe.

Przygotowanie lekcji — rozstawić cele i pozorujących jak w szkicu — odległość 500 m., pozorujący cel właściwy z tarczą c. k. m. (Nr. 5), która na umówiony sygnał (chorągiew) chowa się na znak, że pocisk padł w pobliżu celu. Reszta pozorujących Nr. 1, 2, 3 i 4 powstają na umówiony sygnał (chorągiewka) na znak, że w miejscu tem padł pocisk.

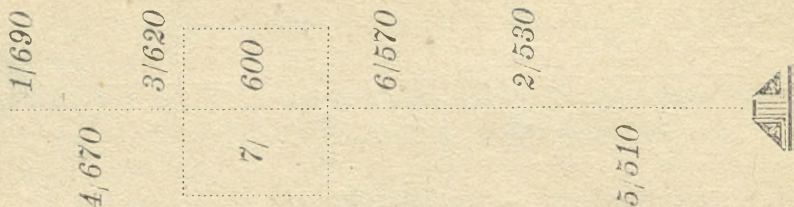

Szkic 1.

Przeprowadzenie lekcji. Działonowy ocenia odległość i wyszukuje dla niej z tabel odpowiedni kąt; daje rozkaz do strzału. Instruktor po oddaniu strzału wywołuje Nr. 1. Działonowy ocenia; czy strzał ten jest przerzutem czy też niedorzutem. Instruktor objaśnia, że tym strzałem osiągnęliśmy znak strzału, lecz nie osiągnęliśmy znaku kąta, którym strzelamy, t. j. czy kąt (np. 64°) względem celu odpowiada przerzutowi czy niedorzutowi. Należy uczniom objaśnić, że dla ustalenia znaku kąta należy oddać tym kątem 2-a strzały. Jeżeli te dwa strzały są przerzutami, to celownik (kąt) odpowiada przerzutowi względem celu. W myśl powyższego objaśnienia, działonowy oddaje tym kątem (64°) drugi strzał, a instruktor wywołuje pozorującego Nr. 2. Działonowy ocenia znak tego drugiego strzału, a na podstawie obydwóch ocenia znak celownika. Instruktor objaśnia, że na podstawie jednego strzału nie możemy od razu znaleźć właściwego kąta do celu. Musimy zatem cel ująć w widły o głębokości 6° . Ponieważ dwa pierwsze strzały ustaliły kąt 64° jako długą granicę wideł, więc należy teraz znaleźć krótką granicę wideł. W tym celu zwiększamy kąt o 6° i oddajemy nim znowu 2 strzały celem ustalenia znaku kąta tej granicy wideł. Działonowy wydaje rozkaz do oddania tych 2-ch strzałów, a instruktor wywołuje pozorujących Nr. 3 i 4. Cel został ujęty w widły, należy wypośrodkować celownik strzelania, w danym przykładzie będzie nim 67° . Działonowy daje rozkaz do oddania strzału piątego przy kącie 67° , a instruktor daje sygnał celowi właściwemu nr. 5, który po strzale znika.

B. Rozwiązanie zwarcia (1 wypadek),

Przygotowanie lekcji jak w punkcie A. i wg szkicu Nr. 2.

Szkic 2.

Przeprowadzenie lekcji: Działowy ocenia odległość — ustala kąt np. 58° i oddaje nim pierwszy strzał. Instruktor wywołuje pozorującego Nr. 1.

Dla ustalenia znaku kąta, działonowy oddaje drugi strzał. Instruktor wywołuje pozorującego Nr. 2., a instruktor pyta, czy znak tego kąta został ustalony. Tu odwrotnie do 1-go przykładu jeden strzał jest przerzutem, drugi niedorzutem. Zachodzi sprzeczność czy kąt np. 58° ma względem celu znak przerzutu, czy niedorzutu. Instruktor objaśnia, że objaw taki nazywa się zwarcie, ażeby zaś ustalić znak celownika, należy to zwarcie rozwiązać jeszcze dwoma strzałami.

Działonowy rozkazuje oddać 3-ci i 4-ty strzał (kąt 58°), a instruktor wywołuje pozorujących Nr. 3 i 4. Na podstawie znaków tych 2-ch strzałów, działonowy ustala ostateczny znak kąta.

W danym przykładzie kąt (58°) jest przerzutem. Działonowy mając długą granicę widel przechodzi do obramowania celu, oddaje strzał 5-ty i 6-ty przy kącie zwiększonym o 6° .

Dalsze postępowanie jak w punkcie A.

Lekcja 9. A. Rozwiązanie zwarcia (2 wypadek).

Instruktor zaznacza uczniom, że tylko te strzały mogą być brane pod uwagę, które padły nie dalej (bliżej) $2/4$ danej odległości.

Działonowy oddaje pierwszy strzał, instruktor wywołuje pozorującego Nr. 1. Instruktor zaznacza: ponieważ strzał ten padł bliżej $2/3$ danej odległości, więc nie może być brany w rachubę. Uczeń poprawia więc kąt o 6° i rozpoczyna na nowo wstrzeliwanie się. Oddaje nowym celownikiem dwa strzały, z których jeden (Nr. 2) jest przerzutem, a drugi (Nr. 3), jest niedorzutem.

Działonowy rozwiązuje zwarcie oddając dwa następne strzały, a instruktor wywołuje pozorujących Nr. 4. i 5.

38369/
2.